

บทที่ 3

หลักการ กฎเกณฑ์และปัญหาการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายในสัญญาซื้อขาย ระหว่างประเทศตาม CISG

1. ข้อความทั่วไป

องค์ประกอบทางวัตถุของการซื้อขายก็คือทรัพย์สินและราคา¹ โดยทั่วไปการซื้อขายก็คือสัญญาที่ผู้ขายโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ซื้อขายให้แก่ผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อตกลงว่าจะชำระราคาทรัพย์สินที่ซื้อนั้นให้แก่ผู้ขาย² ดังนั้นจึงสามารถเห็นได้ว่า หนี้หรือหน้าที่หลักของผู้ขายนั้นจะเกี่ยวพันอยู่ที่เรื่องการส่งมอบทรัพย์สินหรือการโอนการครอบครองให้ผู้ซื้อเพื่อให้ผู้ซื้อสามารถใช้อำนาจกรรมสิทธิ์ได้เต็มที่ และเมื่อผู้ขายมีหน้าที่ตรงนี้ สิทธิของผู้ซื้อโดยหลักก็จะเกี่ยวข้องกับการเรียกให้ผู้ขายส่งมอบทรัพย์สินเช่นเดียวกัน แต่เมื่อสัญญาซื้อขายเป็นสัญญาต่างตอบแทนหนี้ที่เกิดขึ้นจึงมิได้เกิดแก่ผู้ขายฝ่ายเดียว แต่เกิดกับผู้ซื้อด้วย สำหรับผู้ซื้อนั้น เนื่องจากการได้กรรมสิทธิ์และได้รับมอบทรัพย์สินไป มิใช่การได้ไปเปล่า ๆ หรือ ฟรี ๆ แต่เป็นเรื่องที่ต้องให้เงินอันเป็นราคาตอบแทนด้วย ดังนั้น หนี้หรือหน้าที่ของผู้ซื้อจึงเป็นเรื่องของการชำระราคาเป็นหลักนั่นเอง³ แต่ในทางการค้าระหว่างประเทศนั้นผู้ซื้อยังมีหน้าที่ต้องรับมอบสินค้าด้วย เพราะโดยธรรมชาติของการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศนั้น มักจะเป็นเป็นกรณีที่ผู้ซื้อและผู้ขายมีสถานประกอบการอยู่ต่างรัฐกัน สินค้าที่ตกลงซื้อขายกันก็มีปริมาณมาก การส่งมอบสินค้าต้องมีการจัดส่ง และเมื่อสินค้าได้ถูกส่งมาถึงปลายทางแล้ว ในระหว่างที่รอให้ผู้ซื้อมารับมอบสินค้านั้น ต้องมีค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา ผู้ซื้อจึงมีหน้าที่ในการรับมอบสินค้าด้วยอีกประการหนึ่ง เช่นกัน เมื่อผู้ขายต้องส่งสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ

¹จำปี โสติพันธ์, คำอธิบายหลักกฎหมายลักษณะซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้, พิมพ์ครั้งที่ 2(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2546) น. 106.

²ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 453 “อันว่าซื้อขายนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้ขาย โอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้ซื้อและผู้ซื้อตกลงว่าจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย

³จำปี โสติพันธ์, อ้างแล้ว เจริญวรรคที่ 1.

หน้าที่อีกประการหนึ่งของผู้ขายก็คือ หน้าที่ในการจัดส่งสินค้า และนอกจากนี้แล้ว ยังรวมถึง เอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวสินค้าด้วย

ใน CISG นั้น มีบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ขายในมาตรา 30 ถึงมาตรา 44 และมี บทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ซื้อในมาตรา 53 ถึงมาตรา 60 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการชำระและ การรับมอบสินค้า เมื่อผู้ซื้อมีหน้าที่เพียงเท่านี้ การส่งมอบสินค้า (และในกรณีที่มีเอกสารต่าง ๆ ที่ จำเป็นเกี่ยวกับตัวสินค้าที่ผู้ขายต้องรับผิดชอบ) นั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้ขายแต่เพียงฝ่ายเดียว ใน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาเรื่องการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายในสัญญาซื้อขายระหว่าง ประเทศ (Cure up) ใน CISG ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวสินค้า แต่บทบัญญัติใน CISG ที่เกี่ยวข้องกับ สิทธิในการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องในสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ มี 3 มาตรา ได้แก่ มาตรา 34 มาตรา 37 และ มาตรา 48⁴ โดยมาตรา 34 จะเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในการแก้ไข การไม่ปฏิบัติตามการชำระหนี้ให้ถูกต้องในสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศตามสัญญาในส่วนของ การส่งมอบเอกสารที่เกี่ยวกับสินค้า ในที่นี้จึงไม่กล่าวถึงเนื่องจากไม่อยู่ในขอบเขตของการศึกษา

ในเรื่องการจัดส่งสินค้าให้ตรงตามสัญญานั้น ให้ผู้ขายต้องจัดส่งสินค้าในปริมาณ คุณภาพ และลักษณะตรงตามคำพรรณนาในสัญญาโดยสินค้านั้นต้องบรรจุ หรือใส่หีบห่อในแบบ ที่สัญญากำหนดตามที่ได้บัญญัติไว้ใน CISG มาตรา 35 นอกจากนี้มาตรา 33 ยังได้บัญญัติว่า ผู้ขายจะต้องจัดส่งสินค้าในวันที่ที่มีการระบุแน่นอนหรือสามารถกำหนดได้ตามสัญญา หรือ ให้ถึงมือผู้ซื้อ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งภายในกำหนดระยะเวลา หากกำหนดระยะเวลาดังกล่าวมีการระบุแน่นอนหรือสามารถกำหนดได้ตามสัญญา เว้นเสียแต่สถานการณ์ดังกล่าวชี้บ่งว่าผู้ซื้อจะเป็นผู้ เลือกวันหนึ่งวันใด หรือ ให้ถึงมือผู้ซื้อภายในกำหนดเวลาที่สมควรภายหลังการทำสัญญา สำหรับ ในกรณีอื่น หากผู้ขายไม่สามารถปฏิบัติตามที่ CISG กำหนดไว้ดังกล่าว ก็จะเป็นการไม่ปฏิบัติตาม การชำระหนี้ให้ถูกต้องในสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ CISG ได้มีบทบัญญัติให้ผู้ขายสามารถแก้ไข การชำระหนี้ไม่ถูกต้องในสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ (Cure up) ได้ การแก้ไขการชำระหนี้ไม่ ถูกต้องของผู้ขายในสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศใน CISG นี้ มี 2 กรณีคือ การแก้ไขการชำระหนี้ ไม่ถูกต้องก่อนวันกำหนดส่งมอบสินค้าและภายหลังวันกำหนดส่งมอบสินค้า

การแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายนั้น นอกจากจะมีบัญญัติอยู่ใน CISG แล้ว ยังมีหลักกฎหมายในเรื่องนี้บัญญัติอยู่ใน Uniform Commercial Code (UCC) Article 2 Sales Part 5 Performance ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งปัจจุบันเป็นกฎหมายภายในใช้บังคับกับการ ซื้อขายสินค้าในประเทศ โดยในในช่วงต้นทศวรรษที่ 1950 The American Law Institute ได้เข้า

⁴ <[http://www.pace.cisg/applying in cisg/guide for business.htm](http://www.pace.cisg/applying%20in%20cisg/guide%20for%20business.htm)>

ร่วมในโครงการกับ The National Conference of Commissioners on Uniform State Laws และได้จัดทำร่าง UCC ชุดแรกขึ้น ถือกันว่าเป็นหนึ่งในการบัญญัติกฎหมายที่สำคัญในประวัติศาสตร์เกี่ยวกับกฎหมายพาณิชย์ของสหรัฐอเมริกา โดยได้รับการยอมรับในทุกมลรัฐ ยกเว้นมลรัฐลุยเซียนา เป็นการรวมกฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางธุรกิจต่าง ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาเข้าไว้จนกระทั่งการค้าระหว่างประเทศมีเพิ่มมากขึ้น และมีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็นรูปแบบเดียวกันในการใช้บังคับ จนกระทั่งต่อมาได้มีอนุสัญญา CISG ขึ้น และประเทศสหรัฐอเมริกาได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญาดังกล่าวในปี 1988 จึงได้ใช้บทบัญญัติใน CISG กับการค้าขายสินค้าระหว่างประเทศ⁵ หากเป็นการซื้อขายสินค้าแล้วผู้ขายชำระหนี้ไม่ถูกต้อง ผู้ขายอาจแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามที่ UCC 2-508 ได้บัญญัติไว้ การแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายใน UCC นี้ จะมีหลักเกณฑ์บางประการคล้ายคลึงกับหลักเกณฑ์ของการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายใน CISG เช่น การแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายก่อนวันที่กำหนดส่งมอบสินค้า และหลังกำหนดส่งมอบสินค้าได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ในส่วนของ CISG การแก้ไขการไม่ปฏิบัติตามการชำระหนี้ให้ถูกต้องก่อนวันกำหนดส่งสินค้า ใน CISG มาตรา 37 บัญญัติว่า หากผู้ขายได้จัดส่งสินค้าก่อนวันกำหนดส่ง ผู้ขายยังมีเวลาจนกระทั่งวันกำหนดส่งในการส่งสินค้าจำนวนที่ขาดหายหรือขาดส่ง หรือส่งสินค้าใหม่เข้าแทนที่สินค้าที่ไม่ตรงตามคำสั่ง หรือทำการแก้ไขตัวสินค้าให้ตรงตามสัญญา โดยมีข้อแม้ว่าการใช้สิทธิดังกล่าวไม่เป็นผลให้ผู้ซื้อได้รับความไม่สะดวก หรือเกิดรายจ่ายอันไม่สมควร อย่างไรก็ตาม ผู้ซื้อคงสิทธิที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้⁶

⁵ Mazzacano J. Peter, "A Comparison between the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods and the Uniform Commercial Code," <http://www.yorku.ca/osgoode/cisg/writings/CISGv.UCC.htm#_edn2>

⁶ Article 37

If the seller has delivered goods before the date for delivery, he may, up to that date, deliver any missing part or make up any deficiency in the quantity of the goods delivered, or deliver goods in replacement of any non-conforming goods delivered or remedy any lack of conformity in the goods delivered, provided that the exercise of this right does not cause the buyer unreasonable inconvenience or

การแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องภายหลังวันกำหนดส่งมอบสินค้า ใน CISG มาตรา 48 บัญญัติว่า (1) ภายใต้บังคับของข้อ 49 แม้ภายหลังวันที่ต้องจัดส่งสินค้า ผู้ขายอาจขอเยียวยาแก้ไขด้วยค่าใช้จ่ายของตนเองในเรื่องการไม่ปฏิบัติตามการชำระหนี้ของตน ถ้าผู้ขายสามารถกระทำเช่นนั้นโดยไม่ทำให้เกิดความล่าช้าตามสมควร และปราศจากการก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้ซื้อตามสมควรหรือความไม่แน่นอนในการที่ผู้ซื้อจะได้รับการชดเชยคืนค่าใช้จ่ายที่ผู้ซื้อได้จ่ายล่วงหน้าไป อย่างไรก็ตามผู้ซื้อจะมีสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนตามที่บัญญัติในอนุสัญญานี้

(2) ถ้าผู้ขายร้องขอต่อผู้ซื้อให้แจ้งว่าผู้ซื้อจะยอมรับการปฏิบัติตามการชำระหนี้ของผู้ขายหรือไม่ และผู้ซื้อไม่ทำตามคำขอภายในกำหนดเวลาที่สมควร ผู้ขายอาจปฏิบัติตามการชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาที่ได้ระบุไว้ในคำขอก็ได้ ในช่วงเวลานั้นผู้ซื้อไม่สามารถจะใช้ทางเยียวยาใด ๆ อันจะไม่เป็นการสอดคล้องกับการปฏิบัติตามการชำระหนี้ของผู้ขายดังกล่าว

(3) หนังสือแจ้งจากผู้ขายว่าผู้ขายจะปฏิบัติตามการชำระหนี้ที่กำหนดตามย่อหน้าก่อนให้ถือว่าได้รวมคำขอจากผู้ขายให้ผู้ซื้อแจ้งการตัดสินใจของผู้ซื้อแล้ว

(4) คำขอหรือหนังสือแจ้งจากผู้ขายภายใต้วรรค (2) หรือ (3) ของข้อนี้ไม่มีผลถ้าผู้ซื้อไม่ได้รับคำขอหรือหนังสือดังกล่าว

2. การแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายตาม Uniform Commercial Code (USA)

2.1 ประเภทของการเยียวยาความเสียหายจากการผิดสัญญาตามกฎหมายของประเทศ

สหรัฐอเมริกา

การเยียวยาความเสียหายจากการผิดสัญญามีหลายลักษณะ เช่น จากการผิดสัญญาซื้อขายที่ดิน สัญญาจ้าง หรือสัญญาซื้อขายสินค้า เป็นต้น ในแต่ละกรณีการกำหนดค่าเสียหายก็ต่างกันไป ต้องแยกพิจารณาเป็นแต่ละกรณี สำหรับในปัญหาเกี่ยวกับซื้อขายสินค้ามาตรการเกี่ยวกับเรื่องความเสียหายเป็นเรื่องสำคัญ แต่ก็ต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการเยียวยาแก้ไขในแบบต่าง ๆ ของ Uniform Commercial Code (ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า UCC) ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซื้อสินค้าทดแทนใหม่ (cover) ของผู้ซื้อ และการที่ผู้ซื้อนำสินค้าตามสัญญา

unreasonable expense. However, the buyer retains any right to claim damages as provided for in this convention.

ซื้อขายไปขายใหม่ (resale) ข้อพิจารณาทั่วไปของการเยียวยาความเสียหายจากการผิดสัญญาซื้อขายสินค้า ในส่วนของการชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง มีเงื่อนไขพิเศษที่จะใช้ในกรณีนี้เพื่อให้เกิดการเยียวยาแก้ไขที่เที่ยงธรรมของการปฏิบัติการชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง ได้แก่

1. เมื่อการเยียวยาทางกฎหมายไม่เพียงพอ
2. สัญญามีความชัดเจนและแน่นอน
3. มีเงื่อนไขบังคับก่อน
4. การบังคับให้มีผลตามกฎหมายได้กระทำอย่างยุติธรรม
5. การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายอยู่ในขายที่จะทำได้ ⁷

การแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

บัญญัติอยู่ใน Uniform Commercial Code หรือ UCC ว่าด้วยเรื่องซื้อขาย (sales) Article 2 -508 ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

UCC 2-508 Cure by Seller of Improper Tender or Delivery; Replacement.

(1) Where any tender or delivery by the seller is rejected because non-conforming and the time for performance has not yet expired, the seller may seasonably notify the buyer of his intention to cure and may then within the contract time make a conforming delivery.

(2) Where the buyer rejects a non-conforming tender which the seller had reasonable grounds to believe would be acceptable with or without money allowance the seller may, if he seasonably notifies the buyer, have a further reasonable time to substitute a conforming tender.⁸

⁷ John A. Bauman, Kenneth H. York, Gilbert Law Summaries, Eighth Edition (Chicago: Harcourt Brace Jovanovich Legal And Professional Publications, Inc., 1987) pp.196-197.

⁸ UCC 2-508 วิธีการแก้ไขการปฏิบัติผิดสัญญาโดยผู้ขาย ในเรื่องของการส่งมอบสินค้าที่ไม่เหมาะสม (ไม่ถูกต้องตรงตามสัญญา): การส่งสินค้าใหม่แทนที่

(1) ในกรณีที่มีการส่งมอบสินค้าใด ๆ โดยผู้ขายถูกปฏิเสธ เพราะเหตุที่สินค้าไม่เป็นตามที่กำหนดในสัญญา และกำหนดเวลาการส่งมอบสินค้ายังมีได้ล่วงหน้าไป ผู้ขายอาจแจ้งให้ผู้ซื้อทราบถึงความประสงค์ที่จะขอทำการเยียวยาแก้ไข และทำการส่งมอบสินค้าที่ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดในสัญญา

2.2 บทบัญญัติเกี่ยวกับการชำระหนี้ของ UCC

1. หน้าที่ทั่วไปของผู้ขาย

บทบัญญัติเกี่ยวกับการชำระหนี้ของ UCC มีบัญญัติไว้อยู่ภายใต้บังคับของ Article 2 Part 5 (Performance)

การส่งมอบสินค้าของผู้ขายนั้น ผู้ขายต้องส่งมอบสินค้าที่ถูกต้อง, ถูกต้องกับสถานที่ และตรงเวลาที่สัญญากำหนดแก่ผู้ซื้อที่ได้รับ ตาม UCC 2-503⁹ โดยก่อนส่งมอบสินค้า ผู้ขายต้องแจ้งให้ผู้ซื้อทราบก่อนเพื่อผู้ซื้อเตรียมรับสินค้าและตรวจมอบสินค้า

ตัวสินค้าที่ถูกต้องตามสัญญา ผู้ขายต้องส่งมอบสินค้าที่ถูกต้องตามสัญญา ตาม UCC 2-106 (2)¹⁰ ส่วนผู้ซื้อมีหน้าที่ ต้องรับมอบสินค้าและชำระราคาตามสัญญา แต่มีเงื่อนไขว่าขึ้นอยู่กับ การส่งสินค้าของผู้ขายว่าตรงตามสัญญาหรือไม่ ตาม UCC 2-301¹¹ และ UCC 2-507^{12 13}

(2) กรณีที่ผู้ซื้อปฏิเสธการส่งมอบสินค้าที่ไม่ถูกต้องซึ่งผู้ขายมีข้อควรเชื่อได้ว่าเป็นการส่งมอบที่อาจยอมรับได้ ไม่ว่าผู้ซื้อจะชำระเงินหรือไม่ก็ตาม ผู้ขายมีเวลาอันสมควรที่จะทำการส่งสินค้าที่ถูกต้องใหม่มาแทนที่ ถ้าได้ทำการบอกกล่าวให้ผู้ซื้อทราบในระยะเวลาอันสมควร

⁹UCC 2-503 Manner of Seller's Tender of Delivery.

(1) Tender of delivery requires that the seller put and hold conforming goods at the buyer's disposition and give the buyer any notification reasonably necessary to enable him to take delivery. The manner, time and place for tender are determined by the agreement and this Article, and in particular

(a) tender must be at a reasonable hour, and if it is of goods they must be kept available for the period reasonably necessary to enable the buyer to take possession; but

(b) unless otherwise agreed the buyer must furnish facilities reasonably suited to the receipt of the goods.

¹⁰UCC 2-106 Definitions: "Contract"; "Agreement"; "Contract for sale"; "Sale"; "Present sale"; "Conforming" to Contract; "Termination"; "Cancellation".

(1) In this Article unless the context otherwise requires "contract" and "agreement" are limited to those relating to the present or future sale of goods. "Contract for sale" includes both a present sale of goods and a contract to sell

2. ทางเยียวยาของผู้ซื้อในกรณีที่ผู้ขายไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้

การเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ตามสัญญาที่บัญญัติไว้ใน UCC (UCC Remedies) ใน UCC จะพูดถึงลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ผู้ซื้อได้รับสินค้า

2. ผู้ซื้อไม่รับสินค้า

กรณีตาม 1. นั้น การรับสินค้ามีบัญญัติไว้ใน UCC 2-606¹⁴ ซึ่งเกิดได้ 3 กรณี คือ

goods at a future time. A "sale" consists in the passing of title from the seller to the buyer for a price (Section 2-401). A "present sale" means a sale which is accomplished by the making of the contract.

(2) Goods or conduct including any part of a performance are "conforming" or conform to the contract when they are in accordance with the obligations under the contract.

¹¹UCC 2-301 General Obligations of Parties.

The obligation of the seller is to transfer and deliver and that of the buyer is to accept and pay in accordance with the contract.

¹²UCC 2-507 Effect of Seller's Tender; Delivery on Condition.

(1) Tender of delivery is a condition to the buyer's duty to accept the goods and, unless otherwise agreed, to his duty to pay for them. Tender entitles the seller to acceptance of the goods and to payment according to the contract.

(2) Where payment is due and demanded on the delivery to the buyer of goods or documents of title, his right as against the seller to retain or dispose of them is conditional upon his making the payment due.

¹³ William Hawkland, Sum&Substance of Sales, second edition, (The Josephson Center for Creative Educational Services, 1979) p.153.

¹⁴UCC 2-606 What Constitutes Acceptance of Goods.

(1) Acceptance of goods occurs when the buyer

(a) after a reasonable opportunity to inspect the goods signifies to the seller that the goods are conforming or that he will take or retain them in spite of their non-conformity; or

- ก. ผู้ซื้อตรวจสินค้าแล้วและแจ้งผู้ขายว่าสินค้าถูกต้องหรือจะรับสินค้าแม้ว่าจะไม่ถูกต้องก็ตาม
- ข. เมื่อผู้ซื้อไม่ได้ปฏิเสธสินค้าโดยชัดแจ้ง
- ค. เมื่อผู้ซื้อกระทำการใด ๆ ที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นเจ้าของสินค้าของผู้ขาย

(กรรมสิทธิ์)

การรับสินค้าเพียงบางส่วนมีบัญญัติไว้ใน UCC 2-601 (c)¹⁵ คือ ถ้าการส่งสินค้าไม่เป็นไปตามที่ตกลงในสัญญา ผู้ซื้อจะรับหรือปฏิเสธทั้งหมดหรือรับเพียงบางส่วน แล้วไม่รับบางส่วนก็ได้ การรับสินค้าส่วนที่รับได้ก็ถือเป็นการรับในสินค้านั้นทั้งหมด

การปฏิเสธไม่รับสินค้า ถึงแม้ว่าสินค้าที่ส่งทั้งหมดไม่ตรงตามสัญญา แต่ผู้ซื้อก็ต้องทำการยืนยันเพื่อที่จะไม่รับสินค้า UCC 2-602¹⁶ ได้บัญญัติว่าการปฏิเสธไม่รับสินค้าจะกระทำได้

(b) fails to make an effective rejection (subsection (1) of Section 2-602), but such acceptance does not occur until the buyer has had a reasonable opportunity to inspect them; or

(c) does any act inconsistent with the seller's ownership; but if such act is wrongful as against the seller it is an acceptance only if ratified by him.

(2) Acceptance of a part of any commercial unit is acceptance of that entire unit.

¹⁵ UCC 2-601 Buyer's Rights on Improper Delivery.

Subject to the provisions of this Article on breach in installment contracts (Section 2-612) and unless otherwise agreed under the sections on contractual limitations of remedy (Sections 2-718 and 2-719), if the goods or the tender of delivery fail in any respect to conform to the contract, the buyer may

(a) reject the whole; or

(b) accept the whole; or

(c) accept any commercial unit or units and reject the rest.

¹⁶ UCC 2-602 Manner and Effect of Rightful Rejection.

(1) Rejection of goods must be within a reasonable time after their delivery or tender. It is ineffective unless the buyer seasonably notifies the seller.

(2) Subject to the provisions of the two following sections on rejected goods (Sections 2-603 and 2-604),

ภายในเวลาอันสมควร หลังจากที่มีการส่งมอบสินค้า และไม่เป็นผลถ้าผู้ซื้อไม่ทำการปฏิเสธไปยังผู้ขาย การปฏิเสธไม่รับสินค้าอาจถูกเพิกถอนในภายหลังได้ ถ้าผู้ขายได้บอกให้ทราบกับผู้ขายพร้อมที่จะจัดส่งสินค้ามาใหม่ (tender open)¹⁷

หน้าที่ของผู้ซื้อที่จะต้องแจกแจงรายละเอียดข้อบกพร่องของสินค้าในบางกรณี ในกรณีที่การส่งสินค้าเป็นข้อบกพร่องที่เยียวยาแก้ไขได้มีบัญญัติอยู่ใน UCC 2-508 ถ้าผู้ขายได้รับการบอกกล่าวในเวลาอันเหมาะสมแล้ว และผู้ซื้อไม่อาจแจกแจงรายละเอียดข้อบกพร่องของสินค้าได้จะทำให้ผู้ซื้อไม่อาจกล่าวอ้างข้อบกพร่องนั้น เพื่อที่จะปฏิเสธไม่รับสินค้า หรือจะอ้างว่าการบกพร่องเป็นการไม่ตรงตามสัญญา ถ้าข้อบกพร่องนั้นไม่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันว่าเป็นเช่นนั้น ซึ่งเป็นไปตามที่ UCC 2-605 (1) (a) ที่ได้บัญญัติไว้ ถ้าข้อบกพร่องนั้นไม่อาจแก้ไขเยียวยาได้ไม่ว่าจะด้วยสภาพของตัวมันเองหรือได้พ้นเวลาทำการแก้ไข ในสถานการณ์นี้ ผู้ซื้อจะมีหน้าที่ที่ต้องบอกรายละเอียดของข้อบกพร่องต่าง ๆ แก่ผู้ขาย เว้นเสียแต่ว่าคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะทำในทางการค้า และผู้ขายจะต้องทำหนังสือร้องขอให้ผู้ซื้อเขียนข้อบกพร่องทั้งหมดให้แก่ผู้ขาย หลังจากที่ถูกผู้ซื้อปฏิเสธไม่รับสินค้า ถ้าผู้ซื้อไม่บอกข้อบกพร่องตามคำร้องขอของผู้ขาย ผู้ซื้อก็อาจอ้างเอาข้อบกพร่องนี้มาเป็นเหตุเพื่อบอกปฏิเสธไม่รับสินค้าหรืออ้างว่าผู้ขายผิดสัญญา¹⁸

(a) after rejection any exercise of ownership by the buyer with respect to any commercial unit is wrongful as against the seller; and

(b) if the buyer has before rejection taken physical possession of goods in which he does not have a security interest under the provisions of this Article (subsection (3) of Section 2-711), he is under a duty after rejection to hold them with reasonable care at the seller's disposition for a time sufficient to permit the seller to remove them; but

(c) the buyer has no further obligations with regard to goods rightfully rejected.

(3) The seller's rights with respect to goods wrongfully rejected are governed by the provisions of this Article on seller's remedies in general (Section 2-703).

¹⁷ William Hawkland, *supra* note 13, p.173.

¹⁸ *Ibid.* p.173.

หน้าที่ในการดูแลรักษาสินค้าที่ถูกปฏิเสธ นอกจากต้องบอกกล่าวการปฏิเสธไม่รับสินค้าแล้ว ผู้ซื้อที่มีได้เป็นในทางการค้ามีหน้าที่ที่จะต้องดูแลรักษาสินค้านั้นอย่างวิญญูชน (reasonable care) หากสินค้านั้นอยู่ในความครอบครองของผู้ซื้อก่อนที่จะปฏิเสธ¹⁹

หน้าที่ในกรณีที่เป็นในทางการค้า ถ้าผู้ซื้อเป็นพ่อค้าจะมีหน้าที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับสินค้าที่ถูกปฏิเสธอยู่ในความครอบครองของตนเอง โดย UCC 2-603 (1)²⁰ ได้บัญญัติไว้ว่าผู้ซื้อจะมีหน้าที่เพิ่มขึ้น คือ หากผู้ขายไม่มีตัวแทน ณ สถานที่ที่สินค้าถูกปฏิเสธ ผู้ซื้อที่เป็นพ่อค้าจะต้องทำตามคำแนะนำที่เหมาะสมที่ผู้ขายแจ้งที่จำเป็นต่อตัวสินค้านั้น และแม้ว่าจะปราศจากคำแนะนำใด ๆ ผู้ซื้อที่เป็นพ่อค้าจะต้องพยายามอย่างดีที่จะขายสินค้านั้น เพื่อประโยชน์ของผู้ขาย หากสินค้านั้นเน่าเสียได้หรือมูลค่าของสินค้าอาจเสื่อมราคาได้อย่างรวดเร็ว (เช่น ของสด)²¹

¹⁹ *Ibid.* p.174.

²⁰ UCC 2-603 Merchant Buyer's Duties as to Rightfully Rejected Goods.

(1) Subject to any security interest in the buyer (subsection (3) of Section 2-711), when the seller has no agent or place of business at the market of rejection a merchant buyer is under a duty after rejection of goods in his possession or control to follow any reasonable instructions received from the seller with respect to the goods and in the absence of such instructions to make reasonable efforts to sell them for the seller's account if they are perishable or threaten to decline in value speedily. Instructions are not reasonable if on demand indemnity for expenses is not forthcoming.

(2) When the buyer sells goods under subsection (1), he is entitled to reimbursement from the seller or out of the proceeds for reasonable expenses of caring for and selling them, and if the expenses include no selling commission then to such commission as is usual in the trade or if there is none to a reasonable sum not exceeding ten percent on the gross proceeds.

(3) In complying with this section the buyer is held only to good faith and good faith conduct hereunder is neither acceptance nor conversion nor the basis of an action for damages.

²¹ William Hawkland, *supra* note 13, p.174.

ทางเลือกที่จะช่วยมิให้สินค้าที่ถูกปฏิเสธสูญไปโดยเปล่าประโยชน์ (salvage) UCC 2-604²² ได้บัญญัติไว้ให้ผู้ซื้อที่มีสินค้าที่ปฏิเสธไม่รับไว้ในครอบครองที่อาจนำเสียได้หรือเสื่อมค่าได้ทำได้คือ

1. นำสินค้านั้นออกขาย
2. เก็บรักษาไว้เพื่อคืนผู้ขาย
3. จัดส่งกลับไปให้ผู้ขาย
4. ขายเพื่อประโยชน์ของผู้ขายโดยสามารถเรียกให้ผู้ขายคืนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้

การทำตามวิธีดังกล่าวมามีได้เป็นการยอมรับสินค้าหรือเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้า²³

UCC ได้จำแนกทางเยียวยาของผู้ซื้อไว้เป็นกรณีก่อนผู้ซื้อรับสินค้าและหลังผู้ซื้อรับสินค้า ดังนี้

(ก) วิธีการเยียวยาของผู้ซื้อก่อนที่จะรับสินค้า

กรณีที่ผู้ขายไม่อาจส่งสินค้าที่ถูกต้องได้ เมื่อผู้ขายไม่อาจทำการส่งมอบสินค้าหรือปฏิเสธไม่ส่งสินค้าหรือผู้ซื้อปฏิเสธตามสิทธิโดยชอบ ดังนี้ ในแง่ของสินค้าที่เกี่ยวข้องและในประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมด ถ้าการผิดสัญญาเป็นการผิดสัญญาทั้งหมดผู้ซื้อจะมีสิทธิดังนี้คือ

1. ยกเลิก (บอกเลิกสัญญา)
2. เรียกค่าเสียหายโดยใช้ส่วนต่างของราคาสินค้าและราคาตลาดเป็นตัวกำหนด
3. ถ้าความเสียหายไม่มากพอก็ให้ชำระหนี้ตามที่สัญญากำหนดไว้โดยเฉพาะเจาะจง

หรือเรียกคืนสินค้า (UCC 2-711)^{24 25}

²²UCC 2-604 Buyer's Options as to Salvage of Rightfully Rejected Goods.

Subject to the provisions of the immediately preceding section on perishables if the seller gives no instructions within a reasonable time after notification of rejection the buyer may store the rejected goods for the seller's account or reship them to him or resell them for the seller's account with reimbursement as provided in the preceding section. Such action is not acceptance or conversion.

²³ William Hawkland, *supra* note 13, p.174.

²⁴ UCC 2-711 Buyer's Remedies in General; Buyer's Security Interest in Rejected Goods.

(1) Where the seller fails to make delivery or repudiates or the buyer rightfully rejects or justifiably revokes acceptance then with respect to any goods involved, and

1) การบอกเลิกสัญญา

การบอกเลิกสัญญา ถ้าผู้ซื้อบอกเลิกสัญญาภายใต้ UCC 2-711 ก็คือเป็นการทำให้สัญญาสิ้นสุด และเรียกคืนเงินที่ชำระไปแล้ว (UCC 2-106 (4)²⁶) แม้ว่าผู้ซื้อจะทำให้สัญญาสิ้นสุดด้วยการบอกเลิกเขาก็ยังคงมีสิทธิที่จะขอให้ผู้ขายเยียวยาแก้ไขสำหรับการผิดสัญญาในสัญญาทั้งหมด หรือสำหรับส่วนที่มีได้ปฏิบัติ²⁷

2) การชดเชยและเรียกร้องค่าเสียหาย

การชดเชย (Cover) ถ้าผู้ซื้อไม่ได้รับสินค้าที่ตรงตามสัญญา ผู้ซื้อสามารถไปซื้อสินค้าอื่นมาแทนได้ เรียกว่า "cover" ตาม UCC 2-712^{28 29}

with respect to the whole if the breach goes to the whole contract (Section 2-612), the buyer may cancel and whether or not he has done so may in addition to recovering so much of the price as has been paid

(a) "cover" and have damages under the next section as to all the goods affected whether or not they have been identified to the contract; or

(b) recover damages for non-delivery as provided in this Article (Section 2-713).

(2) Where the seller fails to deliver or repudiates the buyer may also

(a) if the goods have been identified recover them as provided in this Article (Section 2-502); or

(b) in a proper case obtain specific performance or replevy the goods as provided in this Article (Section 2-716).

²⁵ William Hawkland, *supra* note 13, pp.174-175.

²⁶UCC 2-106 Definitions: "Contract"; "Agreement"; "Contract for sale"; "Sale"; "Present sale"; "Conforming" to Contract; "Termination"; "Cancellation".

...

(4) "Cancellation" occurs when either party puts an end to the contract for breach by the other and its effect is the same as that of "termination" except that the cancelling party also retains any remedy for breach of the whole contract or any unperformed balance.

²⁷ William Hawkland *supra* note 13, p.175.

²⁸UCC 2-712 "Cover"; Buyer's Procurement of Substitute Goods.

วิธีชดเชย (Manner of Cover) เมื่อผู้ขายทำผิดสัญญาตามที่ระบุใน UCC 2-711 ผู้ซื้ออาจจะชดเชยโดยซื้อสินค้าใหม่หรือทำสัญญาซื้อสินค้าแทนที่สินค้าที่ได้รับจากผู้ขาย ไม่ว่าผู้ซื้อเลือกวิธีใดจะต้องทำโดยสุจริตและไม่ชักช้า (UCC 2-712 (1)) ³⁰

วิธีการกำหนดค่าเสียหาย กรณีที่ผู้ซื้อได้รับการชดเชยอย่างเหมาะสม ผู้ซื้อจะมีสิทธิที่จะได้รับการชดใช้ค่าเสียหายจากผู้ขายเท่ากับจำนวนส่วนต่างของราคาสินค้าที่ซื้อทดแทน (Cover) กับราคาสินค้าที่กำหนดในสัญญาบวกกับค่าเสียหายที่เกี่ยวข้องและค่าเสียหายที่เกิดจากผลของการผิดสัญญา ตามที่ได้บัญญัติไว้ใน UCC 2-715 ³¹ แต่ให้นำค่าเสียหายที่ผู้ซื้อจะได้รับจากผู้ขาย

(1) After a breach within the preceding section the buyer may "cover" by making in good faith and without unreasonable delay any reasonable purchase of or contract to purchase goods in substitution for those due from the seller.

(2) The buyer may recover from the seller as damages the difference between the cost of cover and the contract price together with any incidental or consequential damages as hereinafter defined (Section 2-715), but less expenses saved in consequence of the seller's breach.

(3) Failure of the buyer to effect cover within this section does not bar him from any other remedy.

²⁹William Hawkland, *supra* note 13, p.175.

³⁰*Ibid.* p.175.

³¹UCC 2-715 Buyer's Incidental and Consequential Damages.

(1) Incidental damages resulting from the seller's breach include expenses reasonably incurred in inspection, receipt, transportation and care and custody of goods rightfully rejected, any commercially reasonable charges, expenses or commissions in connection with effecting cover and any other reasonable expense incident to the delay or other breach.

(2) Consequential damages resulting from the seller's breach include

(a) any loss resulting from general or particular requirements and needs of which the seller at the time of contracting had reason to know and which could not reasonably be prevented by cover or otherwise; and

ในกรณีที่ผู้ขายผิดสัญญามาหักออกด้วย ตราบเท่าที่การซื้อสินค้าใหม่ทดแทนของผู้ซื้อเป็นการทำไปโดยสุจริต ก็สามารถได้รับส่วนต่างระหว่างราคาของสินค้าที่ซื้อทดแทนใหม่กับราคาสินค้าตามสัญญา แม้ว่าจะมีหลักฐานว่าวิธีการซื้อสินค้ามาทดแทนใหม่อาจจะมีสินค้าที่ถูกที่สุดหรือมีประสิทธิผลที่สุดที่จะเป็นไปได้³²

ใน UCC อนุญาตให้ทำการเรียกคืนกำไรที่ขาดไป (การขาดกำไร) เหมือนหนึ่งเป็นค่าเสียหายจากผลของการผิดสัญญาตราบเท่าที่ผลนั้นต้องคาดเห็นได้ แต่มีข้อจำกัดคือค่าเสียหายจากผลของการผิดสัญญาไม่อาจเรียกได้ถ้า (ผู้ซื้อ) สามารถจัดหาสินค้าใหม่แทนได้ และผู้ซื้อไม่จัดหาสินค้านั้น³³

ถ้าผู้ซื้อไม่จัดซื้อสินค้าอื่นแทน และราคาตลาดที่ตกลงกันก่อให้เกิดค่าเสียหายมากกว่าความเสียหายจริงของผู้ซื้อ ผู้ซื้อก็เรียกได้เท่าที่เสียหายจริงจากการซื้อขาย

ตัวอย่าง ถ้าทำสัญญาซื้อองุ่น ซึ่งผู้ซื้อจะมีสัญญาที่จะนำไปขายต่อโดยจะมีกำไร 4,000 เหรียญ แต่เกิดเหตุฝนตกจึงส่งมอบสินค้าไม่ได้ แต่ทำให้ราคาในตลาดสูงขึ้นส่งผลให้ค่าเสียหายสูงถึง 150,000 เหรียญ แต่ศาลก็ต้องตัดสินโดยให้ค่าเสียหายในค่าขาดกำไรเท่าที่มีตามสัญญา³⁴

ความเสียหายที่คำนวณโดยราคาตลาด (Market) ในขณะที่ผู้ซื้ออาจสามารถชดเชยได้โดยการซื้อสินค้าใหม่แทน UCC 2-712 (3) ระบุไว้ชัดเจนว่า ผู้ซื้อไม่มีหน้าที่ที่จะต้องซื้อสินค้าใหม่มาทดแทน แต่ในทางกลับกันผู้ซื้อที่ไม่ยอมรับสินค้าเนื่องจากการผิดสัญญาของผู้ขายอาจเลือกที่จะชดเชยค่าเสียหายจากส่วนต่างระหว่างราคาที่เป็นอยู่ในเวลาที่ผู้ซื้อรู้ถึงการผิดสัญญากับราคาตามสัญญาพร้อมกับค่าเสียหายที่เกี่ยวข้องและที่เกิดจากผลของการผิดสัญญา แต่ให้หักค่าเสียหายที่ผู้ซื้อได้รับจากผู้ขายในกรณีที่ผู้ขายผิดสัญญา³⁵

ระยะเวลาที่จะนำมาคำนวณ ค่าเสียหายให้คำนวณจากราคาตลาด ณ เวลาที่ผู้ซื้อทราบหรือรู้ถึงการผิดสัญญา มิใช่ ณ เวลาที่ผู้ขายจะพึงกระทำการชำระหนี้หรือส่งสินค้า³⁶

(b) injury to person or property proximately resulting from any breach of warranty.

³² William Hawklund, *supra* note 13, p.175.

³³ John A. Bauman, Kenneth H. York, *supra* note 7, p.214.

³⁴ *Ibid.* pp.214-215.

³⁵ William Hawklund, *supra* note 13, p.175.

³⁶ *Ibid.* p.176.

3) การเรียกให้ชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง

การชำระหนี้ตามที่กำหนดในสัญญาโดยเฉพาะเจาะจงและการเรียกสินค้าคืน (Replevin) สรุปได้ว่า การชำระหนี้ตามที่กำหนดในสัญญาโดยเฉพาะเจาะจงและการเรียกสินค้าคืนถือเสมือนเป็นวิธีการเยียวยาที่เป็นธรรมที่ซึ่งจะทำได้ในกรณีที่การเยียวยาแก้ไขโดยปกติไม่เพียงพอ³⁷

การชำระหนี้ตามที่กำหนดในสัญญาเป็นการเฉพาะ (Specific Performance) มิใช่วิธีการเยียวยาเด็ดขาดเฉพาะ³⁸

การเรียกสินค้าคืน (Replevin) ใน UCC 2-716 (3) คือ การเรียกสินค้ากลับในกรณีที่การซื้อสินค้าใหม่ทดแทนสินค้าเก่าไม่อาจทำได้หรือเหตุการณ์ไม่เปิดช่องให้ทำได้ก็ให้ผู้ขายส่งสินค้าที่ตรงตามสัญญากลับมาให้ผู้ซื้อใหม่³⁹

(ข) การเยียวยาของผู้ซื้อภายหลังรับสินค้า

ผู้ซื้ออาจปฏิเสธทั้งหมดหรือบางส่วน หรือรับไว้ทั้งหมดก็ได้ เมื่อสินค้าถูกปฏิเสธการเยียวยาแก้ไขจะเป็นไปตาม UCC 2-711, UCC 2-712, UCC 2-713, UCC 2-715, UCC 2-716 ดังได้กล่าวมาแล้ว ถ้ารับสินค้าก็ให้ใช้วิธีการเยียวยาดังต่อไปนี้ คือ เพิกถอนการรับสินค้าภายใต้สถานการณ์ที่จำกัดบางอย่าง ผู้ซื้อที่ยอมรับสินค้าอาจยกเลิกการยอมรับสินค้าดังกล่าวได้ ผล คือ ผู้ซื้อกลับสู่ฐานะเดิมก่อนที่จะปฏิเสธสินค้า⁴⁰

เงื่อนไขที่ทำให้ผู้ขายไม่สามารถเยียวยาแก้ไข ผู้ซื้อสามารถบอกเลิกการรับสินค้าได้ หากถูกชี้นำให้รับสินค้าที่บกพร่อง โดยผู้ขายยืนยันว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แต่ไม่แก้ UCC จึงให้ผู้ซื้อเพิกถอนการรับสินค้าได้⁴¹

3. ทางเยียวยาของผู้ขายในกรณีที่ผู้ซื้อไม่ปฏิบัติตามการชำระหนี้

(ก) การเยียวยาความเสียหายของผู้ขายก่อนผู้ซื้อรับสินค้า

ถ้าผู้ซื้อผิดสัญญาก่อนรับสินค้า ผู้ขายมีสิทธิดังนี้

1. ไม่ส่งสินค้า (UCC 2-702 (1)⁴², UCC 2-705)⁴³

³⁷ Ibid. p.176.

³⁸ Ibid. p.176.

³⁹ Ibid. p.177.

⁴⁰ Ibid. p.177.

⁴¹ Ibid. p.178.

⁴² UCC 2-702 Seller's Remedies on Discovery of Buyer's Insolvency.

2. กำหนดสินค้าให้เป็นสินค้าตามสัญญา (UCC 2-704 (a))⁴⁴

3. ขายสินค้าให้กับบุคคลอื่นและฟ้องเรียกค่าเสียหาย (UCC 2-706⁴⁵ และ 2-708⁴⁶)

(1) Where the seller discovers the buyer to be insolvent he may refuse delivery except for cash including payment for all goods theretofore delivered under the contract, and stop delivery under this Article (Section 2-705).

⁴³UCC 2-705 Seller's Stoppage of Delivery in Transit or Otherwise.

(1) The seller may stop delivery of goods in the possession of a carrier or other bailee when he discovers the buyer to be insolvent (Section 2-702) and may stop delivery of carload, truckload, planeload or larger shipments of express or freight when the buyer repudiates or fails to make a payment due before delivery or if for any other reason the seller has a right to withhold or reclaim the goods.

(2) As against such buyer the seller may stop delivery until

(a) receipt of the goods by the buyer; or

(b) acknowledgment to the buyer by any bailee of the goods except a carrier that the bailee holds the goods for the buyer; or

(c) such acknowledgment to the buyer by a carrier by reshipment or as a warehouse; or

(d) negotiation to the buyer of any negotiable document of title covering the goods.

⁴⁴UCC 2-704 Seller's Right to Identify Goods to the Contract Notwithstanding Breach or to Salvage Unfinished Goods.

(1) An aggrieved seller under the preceding section may

(a) identify to the contract conforming goods not already identified if at the time he learned of the breach they are in his possession or control;

⁴⁵UCC 2-706 Seller's Resale Including Contract for Resale.

(1) Under the conditions stated in Section 2-703 on seller's remedies, the seller may resell the goods concerned or the undelivered balance thereof. Where the resale is made in good faith and in a commercially reasonable manner the seller may recover the difference between the resale price and the contract price together with any

4. ฟ้องเรียกราคาเพื่อให้ผู้ซื้อชำระราคา (UCC 2-709⁴⁷) ⁴⁸

incidental damages allowed under the provisions of this Article (Section 2-710), but less expenses saved in consequence of the buyer's breach.

⁴⁶UCC 2-708 Seller's Damages for Non-acceptance or Repudiation.

(1) Subject to subsection (2) and to the provisions of this Article with respect to proof of market price (Section 2-723), the measure of damages for non-acceptance or repudiation by the buyer is the difference between the market price at the time and place for tender and the unpaid contract price together with any incidental damages provided in this Article (Section 2-710), but less expenses saved in consequence of the buyer's breach.

(2) If the measure of damages provided in subsection (1) is inadequate to put the seller in as good a position as performance would have done then the measure of damages is the profit (including reasonable overhead) which the seller would have made from full performance by the buyer, together with any incidental damages provided in this Article (Section 2-710), due allowance for costs reasonably incurred and due credit for payments or proceeds of resale.

⁴⁷UCC 2-709 Action for the Price.

(1) When the buyer fails to pay the price as it becomes due the seller may recover, together with any incidental damages under the next section, the price

(a) of goods accepted or of conforming goods lost or damaged within a commercially reasonable time after risk of their loss has passed to the buyer; and

(b) of goods identified to the contract if the seller is unable after reasonable effort to resell them at a reasonable price or the circumstances reasonably indicate that such effort will be unavailing.

(2) Where the seller sues for the price he must hold for the buyer any goods which have been identified to the contract and are still in his control except that if resale becomes possible he may resell them at any time prior to the collection of the judgment. The net proceeds of any such resale must be credited to the buyer and payment of the judgment entitles him to any goods not resold.

(ข) วิธีการเยียวยาของผู้ขายภายหลังผู้ซื้อรับสินค้า

วิธีการเยียวยาที่เป็นหลักของผู้ขายคือฟ้องร้องให้ชำระราคา⁴⁹

2.3 สิทธิในการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขาย (UCC 2-508)⁵⁰

จะเห็นได้ว่าการซื้อขายสินค้านั้น ผู้ขายมีหน้าที่ต้องส่งมอบสินค้าที่ถูกต้องตรงตามสัญญาที่กำหนดไว้ และผู้ซื้อมีหน้าที่รับมอบสินค้าและต้องชำระราคาค่าสินค้าตามที่ตกลงกัน การไม่สามารถปฏิบัติตามหน้าที่ต่างๆตามสัญญาของคู่สัญญานั้นเป็นการผิดสัญญา เว้นเสียแต่ว่าจะมีบทบัญญัติที่บรรเทาความบกพร่องดังกล่าวอันจะทำให้ไม่เป็นการผิดสัญญาหรือมีบทบัญญัติอื่นที่ยินยอมให้การปฏิบัติการชำระหนี้โดยวิธีอื่นแทนนั้นสามารถกระทำได้ ซึ่งการปฏิบัติการชำระหนี้ตามกฎหมายลักษณะการซื้อขายโดยมากจะเกี่ยวข้องกับการพิจารณาถึงหลักการต่างๆที่คู่สัญญาได้กำหนดไว้ในสัญญาว่าจะเป็นในการบรรเทาความรุนแรงจากการผิดสัญญาหรือว่าจะให้เป็นการผิดสัญญาโดยเกี่ยวกับข้อเท็จจริงแต่ละชนิดๆไป ใน UCC มีหลักที่เรียกว่า “de minimis construction” ซึ่งเป็นหลักที่เป็นผลมาจากหลักการตีความกฎหมายว่าด้วยเรื่องสัญญาตามปกติ (the normal interpretive roles of contract law) เช่น สัญญากำหนดให้ส่งมอบน้ำตาลทรายจำนวน 10,000 กระสอบ แต่ผู้ขายส่งมอบเพียง 9,999 กระสอบ เช่นนี้ ไม่ถือว่าเป็นการผิดสัญญา ศาลจะแปลความหมายของคำว่า 10,000 กระสอบว่า “จำนวนมากกว่าหรือน้อยกว่า 10,000 กระสอบเล็กน้อยที่จะพอรับได้” (10,000 plus or minus a small tolerance) ซึ่งหลัก “de minimis construction” ในสัญญาซื้อขายนี้เป็นเทคนิคการบรรเทาความเสียหายที่สำคัญ⁵¹

(3) After the buyer has wrongfully rejected or revoked acceptance of the goods or has failed to make a payment due or has repudiated (Section 2-610), a seller who is held not entitled to the price under this section shall nevertheless be awarded damages for non-acceptance under the preceding section.

⁴⁸ William Hawkland, *supra* note 13, p.181.

⁴⁹ *Ibid.* p.186.

⁵⁰ โปรดดูบทบัญญัติ UCC 2-508 ได้ที่หน้า 56.

⁵¹ William Hawkland, *supra* note 13, p.157.

1. วัตถุประสงค์ของ UCC 2-508

กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาก่อนที่จะมี UCC ไม่มีบทบัญญัติในลักษณะเดียวกับ UCC 2-508 นี้มาก่อน วัตถุประสงค์ของ UCC 2-508 ปรากฏอยู่ใน Official Comment คือ

UCC 2-508 (1) อนุญาตให้ผู้ขายที่ส่งมอบสินค้าไม่ตรงตามสัญญาไม่ว่าในกรณีใดก็ตามให้เยียวยาแก้ไขโดยให้กระทำการส่งมอบสินค้าให้ถูกต้องภายในกำหนดเวลาตามสัญญา โดยแจ้งให้ผู้ซื้อทราบในระยะเวลาที่เหมาะสม ซึ่งให้ใช้รวมถึงแม้แต่ในกรณีที่ผู้ขายได้นำสินค้าที่ไม่ถูกต้องตรงตามสัญญาไปคืน และคืนเงินค่าสินค้าแก่ผู้ซื้อด้วย ผู้ขายก็ยังสามารถส่งมอบสินค้าที่ถูกต้องภายในกำหนดเวลาของสัญญาได้ อย่างไรก็ตามยิ่งใกล้ถึงวันที่กำหนดตามสัญญามากเท่าใดผู้ซื้อยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องแจ้งความประสงค์ที่จะเยียวยาแก้ไขให้แก่ผู้ขายทราบมากขึ้นเท่านั้น และระยะเวลาในการแจ้งนั้นต้องเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมด้วย

UCC 2-508 (2) ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อช่วยผู้ขายในกรณีที่ผู้ซื้อปฏิเสธไม่รับมอบสินค้า โดยเป็นการปฏิเสธที่คาดไม่ถึงของผู้ขาย แต่ผู้ขายจะได้รับความคุ้มครองก็ต่อเมื่อมีเหตุอันควรคาดหมายได้ที่จะเชื่อว่าผู้ซื้อจะยอมรับสินค้าที่ส่งมอบไปนั้น เหตุอันควรเชื่อว่าผู้ซื้อจะยอมรับมอบสินค้านั้นอาจเกิดจากการที่เคยตกลงกันมาก่อน เคยทำมาก่อน หรือเคยปฏิบัติในทางการค้า แต่ถ้าผู้ซื้อได้แจ้งให้ผู้ขายทราบว่าต้องปฏิบัติตามสัญญาโดยเคร่งครัด ก็จะต้องเป็นไปตามนั้น โดยไม่นำหลักเรื่องเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ซื้อจะยอมรับมอบสินค้ามาใช้

คำว่า “a further reasonable time to substitute a conforming tender” เป็นคำที่มีวัตถุประสงค์ที่จะจำกัดความคุ้มครองของผู้ซื้อ อย่างไรก็ตามจึงจะเป็น “reasonable time” (ระยะเวลาที่เหมาะสม) ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงแต่ละกรณี

นอกจากการปฏิเสธไม่รับมอบสินค้า ธรรมเนียมปฏิบัติทางการค้าที่มีอยู่ก็ยังมีวิธีอื่นอีกหลายวิธี เช่น อาจใช้วิธีการทดแทนความเสียหาย โดยกำหนดเรื่องเงินไว้ในสัญญาได้ แต่วิธีการดังกล่าวไม่อยู่ภายใต้มาตรา⁵²

⁵² The American Law Institute, National Conference of Commissioners on Uniform State Laws, Uniform Commercial Code 1987 : Official Text with Comments, 10th edition. (West Publishing Company, 1987), pp.144-145.

2. นิยามของคำว่า "Goods" (สินค้า)

คำว่า "Goods" (สินค้า) ตาม UCC นั้น หมายความว่าถึงวัตถุที่มีรูปร่าง จับต้องได้ และหมายถึงทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้ (movable) ดังนั้นจึงไม่รวมถึงทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา หรือ อสังหาริมทรัพย์ เช่นที่ดิน⁵³ (2-105⁵⁴)

3. Tender (การส่งมอบสินค้า)

สมมุติว่าถ้าไม่มีการปฏิเสธในการชำระหนี้ และสัญญาจะมีผลใช้บังคับ ผู้ขายมีเจตนาที่จะส่งมอบสินค้า และผู้ซื้อก็มีเจตนาที่จะชำระราคาค่าสินค้า ความยากของปัญหาในขั้นนี้ก็จะเริ่มที่ประเด็นเรื่องความเป็นไปได้ของผู้ขายที่อาจจะไม่สามารถปฏิบัติตามหน้าที่โดยการส่งสินค้าให้ถูกต้องตามที่กำหนดในสัญญา

หน้าที่ของผู้ขายในการโอนและส่งมอบสินค้าหรือเอกสาร และหน้าที่ของผู้ซื้อในการรับมอบสินค้าและชำระราคา มีบัญญัติอยู่ใน UCC 2-301⁵⁵ โดยผู้ขายต้องส่งสินค้าทั้งหมดที่ตรงตามสัญญาให้แก่ผู้ซื้อ ณ สถานที่ที่ผู้ซื้อกำหนดและแจ้งให้ผู้ซื้อทราบเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ผู้ซื้อสามารถรับมอบสินค้าได้ กำหนดเวลา สถานที่ และลักษณะการส่งมอบต้องเป็นไปตามที่คู่สัญญา

⁵³Clayton P. Gillette, Steven D. Walt, Sales Law Domestic and International, Revised edition, (New York Foundation Press, 2002.), p.16.

⁵⁴UCC 2-105. Definitions: Transferability; "Goods"; "Future" Goods; "Lot"; "Commercial Unit".

(1) "Goods" means all things (including specially manufactured goods) which are movable at the time of identification to the contract for sale other than the money in which the price is to be paid, investment securities (Article 8) and things in action. "Goods" also includes the unborn young of animals and growing crops and other identified things attached to realty as described in the section on goods to be severed from realty (Section 2-107).

(2) Goods must be both existing and identified before any interest in them can pass. Goods which are not both existing and identified are "future" goods. A purported present sale of future goods or of any interest therein operates as a contract to sell.

⁵⁵UCC 2-301, *supra* note 11.

ตกลงกัน แต่การส่งมอบต้องเป็นเวลาที่เหมาะสม และสินค้าที่ส่งมอบนั้นต้องมีระยะเวลาที่จำเป็นตามสมควรในการเก็บรักษาเพื่อรอให้ผู้ซื้อมารับไป โดยผู้ซื้อมีโอกาสที่จะจัดเตรียมการต่างๆตามความเหมาะสมสำหรับการรับสินค้านั้น ซึ่งการรับสินค้าในที่นี้หมายถึงการกระทำการต่างๆเพื่อรับสินค้าจริงๆ (taking physical possession of the goods) ตาม UCC 2-504 (1)⁵⁶

ส่วนผู้ซื้อ มีหน้าที่ต้องชำระราคาสินค้า ณ เวลาและสถานที่ที่รับสินค้า ตาม UCC 2-310 (a) ⁵⁷ ในบทบัญญัตินี้มีข้อสังเกตในกรณีที่มีการตกลงให้ผู้ขายส่งมอบโดยการกำหนดให้

⁵⁶UCC 2-504. Shipment by Seller.

Where the seller is required or authorized to send the goods to the buyer and the contract does not require him to deliver them at a particular destination, then unless otherwise agreed he must

(a) put the goods in the possession of such a carrier and make such a contract for their transportation as may be reasonable having regard to the nature of the goods and other circumstances of the case; and

(b) obtain and promptly deliver or tender in due form any document necessary to enable the buyer to obtain possession of the goods or otherwise required by the agreement or by usage of trade; and

(c) promptly notify the buyer of the shipment.

Failure to notify the buyer under paragraph (c) or to make a proper contract under paragraph (a) is a ground for rejection only if material delay or loss ensues.

⁵⁷UCC 2-310. Open Time for Payment or Running of Credit; Authority to Ship Under Reservation.

Unless otherwise agreed

(a) payment is due at the time and place at which the buyer is to receive the goods even though the place of shipment is the place of delivery; and

(b) if the seller is authorized to send the goods he may ship them under reservation, and may tender the documents of title, but the buyer may inspect the goods

ผู้ขายเป็นผู้ส่งสินค้าให้แก่ผู้รับขนส่งสินค้าทางเรือ โดยการโอนความเสี่ยงภัยในสินค้าจะโอนไปยังผู้ซื้อเมื่อผู้ขายส่งสินค้าให้แก่ผู้ขนส่ง หน้าที่ในการชำระราคาค่าสินค้าของผู้ซื้อยังไม่เป็นผลจนกว่าผู้ซื้อจะได้รับสินค้าจริงๆ แต่ผู้ซื้ออาจตกลงที่จะชำระราคาก่อนก็ได้โดยตกลงว่าจะชำระราคาค่าสินค้าเมื่อมีเอกสารมาแสดง โดยที่เอกสารนั้นอาจจะมาถึงผู้ซื้อก่อนตัวสินค้า อย่างไรก็ตาม คู่สัญญา มักจะตกลงใช้วิธีการชำระราคาเมื่อได้รับสินค้า สันนิษฐานว่าเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ซื้อส่วนใหญ่ไม่ต้องการชำระราคาจนกว่าจะได้รับสินค้าแล้วแน่นอน และเชื่อว่า ผู้ขายจะได้สามารถควบคุมตัวสินค้าที่ได้ส่งมอบ และอยู่ในฐานะที่มีความมั่นใจว่าผู้ซื้อได้รับสินค้าที่ตามที่สั่งซื้อจริง ดังนั้น UCC เห็นว่า ผู้ขายควรถือเอาประโยชน์จากการที่ผู้ขายต้องรอเพื่อความแน่ใจในคุณภาพของสินค้า โดยให้ผู้ขายรอรับการชำระราคาค่าสินค้าจนกว่าผู้ซื้อจะได้ตรวจสอบสินค้าว่าถูกต้องแล้ว⁵⁸

4. ที่มาของการทำให้เกิดการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ที่ไม่ตรงตามสัญญา(CURE)

ความสามารถของผู้ขายในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้บกพร่องหรือไม่ตรงตามสัญญานั้นเป็นผลมาจากหลัก perfect tender rule (ผู้ขายต้องส่งมอบสินค้าที่ตรงตามที่กำหนดในสัญญา) ผู้ขายที่ทำการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาอาจป้องกันผู้ซื้อจากการเลิกสัญญาเพราะได้รับความเสียหายและความไม่พอใจในการปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ขาย โดยผู้ซื้อสามารถซื้อสินค้าได้ถูกกว่าราคาที่กำหนดในสัญญา และผู้ซื้อไม่ต้องดำเนินการตามวิธีการอื่นหากมีการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญา

after their arrival before payment is due unless such inspection is inconsistent with the terms of the contract (Section 2-513); and

(c) if delivery is authorized and made by way of documents of title otherwise than by subsection (b) then payment is due regardless of where the goods are to be received (i) at the time and place at which the buyer is to receive delivery of the tangible documents or (ii) at the time the buyer is to receive delivery of the electronic documents and at the seller's place of business or if none, the seller's residence; and

(d) where the seller is required or authorized to ship the goods on credit the credit period runs from the time of shipment but post-dating the invoice or delaying its dispatch will correspondingly delay the starting of the credit period .

⁵⁸ Clayton P. Gillette, Steven D. Walt, *supra* note 53, pp.203-204.

แต่ถ้าหากการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญา (cure) ประสบความสำเร็จในการลดความเสี่ยงในการปฏิเสธไม่รับมอบสินค้าอาจทำให้ความตั้งใจของผู้ขายที่จะจัดหาสินค้าให้ตรงตามสัญญานั้นลดลง และจากผลดังกล่าวทำให้ผู้ซื้อบางรายอาจไม่พบความบกพร่องไม่ตรงตามสัญญาของสินค้าหรือพบเมื่อสายเกินไป ซึ่งถ้าก่อนรับมอบสินค้าผู้ซื้อพบความบกพร่องได้ในทันที ผู้ขายอาจต้องเพิ่มความพยายามมากขึ้นในการปฏิบัติการชำระหนี้ให้ตรงตามสัญญา แต่ถ้าเมื่อผู้ซื้อตรวจพบความบกพร่องแล้วทำให้ผู้ขายอาจเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาได้ ความพยายามดังกล่าวของผู้ขายอาจลดลง โดยผู้ขายอาจคิดกระทำการในทางที่มีขอบเพื่อลดค่าใช้จ่ายลง เมื่อเป็นดังนี้ การที่ผู้ขายสามารถเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องได้อาจทำให้ผู้ขายส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาแก่ผู้ซื้อ⁵⁹

5. วิธีการบังคับใช้หลักการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญา (Technical Requirements)

ขึ้นอยู่กับว่าระยะเวลาที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้านั้นได้ผ่านพ้นไปแล้วหรือยัง ผู้ขายที่ส่งมอบสินค้าไม่ตรงตามที่กำหนดในสัญญาก่อนถึงวันที่กำหนดส่งอาจแจ้งให้ผู้ซื้อทราบในเวลาที่เหมาะสมถึงเจตนาที่จะเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาของผู้ขาย หนังสือแจ้งที่แสดงเจตนาว่าจะเยียวยาแก้ไขนั้นต้องมีความชัดเจน ข้อเรียกร้องของผู้ซื้อที่ได้รับรู้ถึงปัญหาต่างๆ แม้จะไม่มีควมคืบหน้าในการติดต่อสื่อสาร ก็ไม่อาจถือว่าเป็นคำเสนอให้ผู้ขายเยียวยาแก้ไข ผู้ขายซึ่งมีความต้องการที่จะเยียวยาแก้ไขการส่งมอบสินค้าที่บกพร่องจริงๆ ต้องเป็นฝ่ายทำหนังสือแจ้งว่ามีความประสงค์ที่จะทำการเยียวยาแก้ไขสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาที่ได้ส่งไปนั้นภายในระยะเวลาที่สัญญากำหนดให้กระทำการชำระหนี้ ผู้ซื้อที่ฝ่าฝืนการเยียวยาการส่งสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญา ก็จะเป็นผู้ผิดสัญญาและหมดโอกาสที่จะบอกเลิกสัญญา ในอีกด้านหนึ่ง ผู้ขายไม่ได้ถูกบังคับให้ต้องทำการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ที่ไม่ตรงตามสัญญานั้น และผู้ซื้อก็ไม่อาจที่จะบังคับให้ผู้ขายทำการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ที่ไม่ตรงตามสัญญานั้นเช่นกัน ความมีอิสระของผู้ขายในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญานั้นถูกจำกัดโดยมาตรฐานในเรื่องของความเหมาะสม โดยทั่วไป(The ubiquitous “reasonableness” standard) เท่านั้น เช่น การที่ผู้ซื้อยินยอมให้ผู้ขายแก้ไขเครื่องยนต์ของรถยนต์ที่มีน้ำมันรั่วเรื่อยมาอาจปฏิเสธที่จะให้มีการพยายาม

⁵⁹ Ibid. pp.224-225.

เยียวยาแก้ไขได้ในที่สุด และผู้ซื้อรถยนต์ดังกล่าวซึ่งต้องใช้เวลาครึ่งหนึ่งของชีวิตอยู่ในอุ้งล้อมรถนั้น ไม่ถูกผูกพันให้ต้องยอมให้ผู้ขายทำในสิ่งที่ไม่มีความแน่นอนโดยปราศจากความรับผิดชอบ⁶⁰

(ก) สิทธิในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายในกรณีที่ระยะเวลาที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้ายังไม่ผ่านพ้น

สิทธิในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายนั้น ในกรณีที่มีการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาและผู้ซื้อปฏิเสธไม่รับสินค้านั้น ผู้ขายมีสิทธิเยียวยาแก้ไขการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญานั้น ถ้าระยะเวลาที่กำหนดให้ชำระหนี้ยังไม่หมดลง โดยผู้ขายต้องแจ้งให้ผู้ซื้อทราบในระยะเวลาที่เหมาะสม ตามที่ได้บัญญัติไว้ใน UCC 2-508 (1) ดังนั้น ผู้ขายก็ไม่ถูกถือว่าเป็นผู้ผิดสัญญาจากการส่งสินค้าที่ไม่ถูกต้องตรงตามสัญญาในครั้งแรกหากผู้ขายสามารถส่งมอบสินค้าที่ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญา หลักการนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบรรเทาความเสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการถูกปฏิเสธล่วงหน้า อันเป็นการช่วยให้ผู้ขายมีต้องกลายเป็นฝ่ายผิดสัญญา⁶¹

การแจ้งให้ผู้ซื้อทราบในระยะเวลาที่เหมาะสมนั้น หากยังมีการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาใกล้กับวันที่กำหนดในสัญญามากเท่าใด ความจำเป็นสำหรับผู้ขายในการที่จะต้องแจ้งให้ผู้ซื้อทราบในทันทีว่าผู้ซื้อจะมีเจตนาที่จะเยียวยาแก้ไขการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาจะมีมากขึ้นเท่านั้น มิฉะนั้น ผู้ซื้ออาจดำเนินการเพื่อคุ้มครองตนเองโดยวิธีอื่น และผู้ขายก็อาจจะไม่สามารถใช้สิทธิในการเยียวยาแก้ไขความบกพร่องที่จะเป็นผลเสียสำหรับผู้ซื้อที่จะเรียกค่าชดเชย (cover)⁶² จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การแจ้งให้ผู้ซื้อทราบในระยะเวลาที่เหมาะสมนั้น ไม่อาจกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนได้ จะต้องพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป

(ข) สิทธิในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายในกรณีที่ระยะเวลาที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้าได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ระยะเวลาที่เหมาะสมในการแจ้งให้ผู้ซื้อทราบถึงความประสงค์ที่จะขอทำการเยียวยาแก้ไขจะสิ้นสุดลงเมื่อใด UCC 2-508 (2) ได้บัญญัติไว้ว่า แม้ว่าระยะเวลาในการปฏิบัติการชำระหนี้จะสิ้นสุดลง แต่ก็ยังอาจมีการยินยอมให้ผู้ขายมีระยะเวลาเพิ่มเติมที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไขการส่งมอบสินค้าใหม่ หากผู้ขายมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ซื้อจะยอมรับมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาที่ได้ส่งมอบไปนั้นไม่ว่าจะมีการชำระเงินหรือไม่ และผู้ขายได้แจ้งให้ผู้ซื้อทราบในระยะเวลา

⁶⁰ Ibid. pp.225-226.

⁶¹ William Hawkland, *supra* note 13, p.157.

⁶² Ibid. p.157.

ที่เหมาะสมถึงเจตนาของผู้ขายที่จะเยียวยาแก้ไขการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญา นั้น แนวความคิดทั่วไปของเรื่องการเยียวยาแก้ไขความบกพร่องในการปฏิบัติตามสัญญานี้เป็น หลักการใหม่ ที่น่าทึ่งเกี่ยวกับการบรรเทาความเสียหายที่มีใน UCC ในการป้องกันผู้ขายมิให้ต้อง ตกเป็นผู้ผิดสัญญา⁶³

ถ้าระยะเวลาในการปฏิบัติการชำระหนี้ได้สิ้นสุดลง UCC 2-508 (2) ยังคงให้ผู้ขายมี โอกาสเพิ่มเติมที่จะชำระหนี้ภายในระยะเวลาอันเหมาะสมที่เพิ่มให้ (a “further reasonable time”) อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้ ผู้ขายต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับสองประการ คือ

(1) ผู้ขายต้องมีเหตุอันควรเชื่อ (reasonable grounds to believe) ว่า ผู้ซื้อสามารถ รับมอบสินค้าที่ส่งไปในครั้งแรกนั้นได้

(2) ผู้ขายต้องส่งมอบสินค้าที่ถูกต้องตามสัญญาไปแทน

ข้อบังคับข้อที่ 2 นี้ ถ้อยคำดูจะขัดกันอยู่บ้าง คือ การส่งมอบสินค้าจะสามารถถูกต้อง ตรงตามสัญญาตราบเท่าที่สอดคล้องกับหน้าที่ภายใต้สัญญา ดังนั้น การส่งมอบสินค้าที่ล่าช้าจึง ไม่อาจจะถูกต้องตรงตามสัญญาได้แต่อย่างใด เช่นนี้ UCC 2-508 (2) จึงต้องตีความว่า เป็นการ เรียกกร้องให้ส่งมอบสินค้าให้ถูกต้องตรงตามสัญญาในทุกกรณี ยกเว้นระยะเวลาในการส่งมอบ

ความหมายของข้อบังคับข้อที่ (1) นั้น อาจดูซับซ้อนอยู่บ้าง ผู้ขายอาจมีเหตุอันควร เชื่อว่าผู้ซื้อจะยอมรับสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาด้วยเหตุผลสองประการ

ก. ผู้ขายอาจไม่ทราบถึงความบกพร่องที่ทำให้สินค้านั้นไม่ตรงตามที่สัญญากำหนด

ข. ผู้ขายอาจทราบถึงความบกพร่องที่ทำให้สินค้านั้นไม่ตรงตามที่สัญญากำหนด แต่ เชื่อว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย ซึ่งผู้ซื้อยังคงยอมรับมอบสินค้านั้น โดยผู้ซื้ออาจจะให้ผู้ขายเยียวยาแก้ไข ความไม่ตรงตามสัญญานั้นหรือขอปรับราคาหรือไม่ก็ได้

ถ้ากรณีตามข้อ ก. นี้ก่อให้เกิดสิทธิในการเยียวยาแก้ไขความไม่ตรงตามสัญญานี้ เช่นนี้ ผู้ขายที่ไม่ทราบถึงความบกพร่องที่ทำให้สินค้านั้นไม่ตรงตามที่สัญญากำหนดก็ควรที่จะ ได้รับโอกาสในการเยียวยาแก้ไขความไม่ตรงตามสัญญาด้วย ซึ่งกรณีนี้ดูเหมือนกับจะไม่ตรงตาม วัตถุประสงค์ของ UCC แต่กระนั้น ก็อาจมีความเป็นไปได้ที่ผู้ขายอาจจะไม่ได้สังเกตเห็นถึงความ ไม่ตรงตามสัญญาบางประการของสินค้า ดังนั้นจึงยังไม่เป็นที่ชัดเจนว่าควรจะตัดสิทธิของผู้ขาย เพียงเพราะความเพิกเฉยเท่านั้น ถ้าความไม่ตรงตามสัญญาของสินค้านั้นมีความสำคัญ แต่เพียง แค่ผู้ขายไม่ได้ระมัดระวังจึงไม่ทราบถึงความบกพร่องนั้น ก็อาจสรุปได้ว่าเงื่อนไขของ “เหตุอันควร เชื่อ” (reasonable ground) นั้นยังไม่พอเพียง

⁶³ *Ibid.* p.158.

มีผู้ให้ความเห็นบางท่านได้ให้ข้อสังเกตว่า ถ้อยคำใน UCC เป็นการจำกัดสิทธิในการเยียวยาแก้ไขความไม่ตรงตามสัญญาในกรณีตามข้อ ข. สิทธิของผู้ขายในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญานั้นมีอยู่เมื่อผู้ขายมีความเชื่อว่าผู้ซื้อจะยอมรับมอบสินค้าที่ได้ส่งมอบไปไม่ว่าจะมีการชำระเงินหรือไม่ ผู้ขายที่ไม่รู้ถึงข้อบกพร่องย่อมไม่มีเหตุที่จะพิจารณาว่าผู้ซื้อจะยอมรับโดยขอลดราคาลงให้เหมาะสมกับคุณภาพหรือปริมาณของสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาหรือไม่ จากการตีความดังกล่าวทำให้เห็นว่าจะทำการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาตาม UCC 2-508 (2) ได้เมื่อผู้ขายได้รู้ว่ามี ความบกพร่องในสินค้าและเป็นความบกพร่องที่ไม่ใช่สาระสำคัญ Official Comment ของ UCC 2-508 (2)⁶⁴ ดูเหมือนจะสนับสนุนข้อความนี้ว่าหน้าที่ของการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญามีขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงผลของการปฏิเสธการไม่รับมอบสินค้าที่คาดไม่ถึง (a “surprised” rejection) พูดได้ว่า การที่จะเกิดกรณี “surprised” แก่ผู้ขายได้ก็ต่อเมื่อผู้ขายได้รู้ว่ามี ความบกพร่องของไม่ตรงตามสัญญาของสินค้า แต่ผู้ขายยังคงมีเหตุอันสมควรเชื่อ (reasonable ground) ว่าผู้ซื้อจะยอมรับมอบสินค้านั้น (แต่ถ้าผู้ขายไม่รู้มาก่อนว่ามีความบกพร่องในสินค้า ผู้ขายย่อมต้องคาดไม่ถึง (surprise) ที่ผู้ซื้อได้พบข้อบกพร่องนั้น)

อย่างไรก็ตาม ความเห็นดังที่ได้กล่าวแล้วนี้ได้เพิ่มความสับสน นั่นคือ ผู้ขายอาจคาดการณ์ได้ล่วงหน้าว่าสินค้าที่ส่งมอบไปนั้นจะได้รับการยอมรับ เพราะการปรับราคาสินค้าตามคุณภาพหรือปริมาณที่ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในสัญญานั้นเป็นเรื่องปกติทางการค้า แต่ถ้าเหตุผลของผู้ขายที่เชื่อว่าสินค้าจะได้รับการยอมรับเพราะการส่งมอบสินค้านั้นสอดคล้องกับธรรมเนียมปฏิบัติในทางการค้า (Trade usage) เช่นนี้ ก็เกิดความไม่ชัดเจนว่าการส่งมอบสินค้าในครั้งแรกนั้นไม่ตรงตามสัญญาอย่างไร ลองพิจารณาดูว่าธรรมเนียมปฏิบัติทางการค้า (Trade usage) และข้อสัญญาทางการค้า (Course of dealing) มักจะถูกรวมเข้าไว้เว้นเสียแต่ว่าจะมีการปฏิเสธไว้โดยชัดแจ้ง ถ้าการยอมรับสินค้าที่ผิดไปจากที่สัญญาได้ระบุไว้ตกอยู่ภายใต้ธรรมเนียมปฏิบัติทางการค้า (Trade usage) และข้อสัญญาทางการค้า (Course of dealing) เช่นนี้ การส่งมอบสินค้าก็ดูเหมือนว่าจะถูกต้องตรงตามสัญญา ดังนั้น การปฏิเสธไม่รับมอบสินค้าไม่ว่าในกรณีใดๆ ก็จะเป็นความผิด

ผู้เขียนหนังสือ Sales Law Domestic And International⁶⁵ เชื่อว่า จุดที่เน้นที่ว่าการรู้ ว่าสินค้าไม่ตรงตามสัญญาของผู้ขายนั้นเป็นประโยชน์เพียงเล็กน้อยในการวินิจฉัยว่าใครควรจะ

⁶⁴โปรดดู UCC 2-508 Official Comment, น.70.

⁶⁵Clayton P. Gillette, Steven D. Walt, *supra* note 53, p.227.

เป็นผู้รับบาปเคราะห์ (Risk) ในกรณีที่สินค้านั้นไม่ตรงตามที่กำหนดในสัญญาเพียงเล็กน้อย อาจมีผู้ตีความ UCC 2-508 (2) ว่ายอมให้เยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาในกรณีที่ผู้ขายมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ซื้อจะยอมรับมอบสินค้าที่ส่งไปและได้มีการชำระเงินถ้ามีกรณีที่สินค้าไม่ตรงตามสัญญา แม้ว่าผู้ขายจะไม่ทราบถึงรายละเอียดของสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญานั้นๆ ณ เวลาที่ส่งมอบ ตัวอย่างเช่น พ่อค้าขายปลีกได้ขายสินค้าไป โดยสินค้าแต่ละชิ้นได้ถูกขายให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และเชื่อว่าสินค้าที่จะขายชิ้นต่อไปผู้ซื้อก็คงจะยอมรับเช่นเดียวกัน แต่พ่อค้าขายปลีกนั้นก็อาจมีเหตุอันควรเชื่อเช่นเดียวกันว่า ผู้ซื้อบางคนอาจพบข้อบกพร่องเล็กน้อยๆ และยินดีที่จะซื้อสินค้าโดยลดราคาลงมากกว่าที่จะยกเลิก กรณีนี้อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อบทบัญญัติดังกล่าว ซึ่งลบล้างข้อเรียกร้องที่ว่าผู้ขายมีเหตุอันควรเชื่อว่าการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาจะได้รับการยอมรับ และได้รับการอนุมัติให้เยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาภายหลังจากเวลาดังเดิมของการปฏิบัติการชำระหนี้ถ้าผู้ขายได้กระทำการส่งมอบสินค้าในครั้งแรกโดยสุจริต และการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาได้เป็นความเหมาะสมและเป็นเวลาที่ถูกต้องภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (appropriate and timely under the circumstances)⁶⁶

ตัวอย่างกรณีตาม UCC 2-508 (1) ผู้ขายมีหน้าที่ต้องส่งมอบน้ำตาลทรายสีขาวจำนวน 1,000 กระสอบในวันที่ 1 กรกฎาคม ปรากฏว่าผู้ขายส่งมอบน้ำตาลทรายสีน้ำตาลในวันที่ 25 มิถุนายน ผู้ซื้อปฏิเสธการรับมอบโดยอ้างเหตุเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพ และในขณะเดียวกันก็ประกาศว่าความบกพร่องดังกล่าวของผู้ขายเป็นการผิดสัญญาแล้ว ผู้ขายได้แจ้งให้แก่ผู้ซื้อทราบในทันทีว่าผู้ขายจะเยียวยาแก้ไขความบกพร่องดังกล่าว และหลังจากนั้น ผู้ขายจะทำการส่งมอบสินค้าให้ถูกต้องในวันที่ 1 กรกฎาคม ผู้ซื้อปฏิเสธและผู้ขายได้ดำเนินการฟ้องร้องผู้ซื้อ ในคดีนี้ผู้ขายต้องเป็นฝ่ายชนะคดีเนื่องจากผู้ขายมีสิทธิที่จะเยียวยาแก้ไขความบกพร่องหากระยะเวลาในการปฏิบัติการชำระหนี้ยังไม่สิ้นสุดแล้วผู้ขายได้แจ้งให้แก่ผู้ซื้อทราบในระยะเวลาที่เหมาะสม⁶⁷

ตัวอย่างกรณีที่ผู้ขายมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ซื้อจะยอมรับสินค้าที่ได้ส่งมอบตาม UCC 2-508 (2) ผู้ขายตกลงขายและส่งมอบตุ๋นแบบ X ในวันที่ 1 กรกฎาคม ผู้ขายได้ส่งมอบตุ๋นแบบ Y (ซึ่งคล้ายคลึงกันกับแบบ X เพียงแต่เป็นแบบที่ใหม่กว่า) โดยมีความเชื่อว่าผู้ซื้อจะมีความยินดีที่จะได้รับตุ๋นแบบที่ใหม่กว่า ปรากฏว่าผู้ซื้อปฏิเสธการส่งมอบตุ๋นแบบ Y ผู้ขายยังมี

⁶⁶ Ibid. pp.227-228.

⁶⁷ William Hawkland, *supra* note 13, p.158.

ระยะเวลาเพิ่มเติมที่เหมาะสม (an additional reasonable time) ในการจัดหาและส่งมอบตู้เย็นแบบ X เพราะว่าการปฏิเสธไม่รับมอบสินค้าโดยผู้ซื้อ จัดได้ว่าเป็นการปฏิเสธที่คาดไม่ถึง (surprise rejection)⁶⁸

ตัวอย่างที่ไม่ต้องด้วยกรณีที่ผู้ขายมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ซื้อจะยอมรับสินค้าที่ส่งมอบตาม UCC 2-508 (2) ผู้ขายตกลงส่งมอบกรอบหน้าต่างอลูมิเนียมตามขนาดที่กำหนดในวันที่ 1 กรกฎาคม ผู้ขายได้ทำสัญญากับบุคคลภายนอกให้ผลิตกรอบหน้าต่างเหล่านี้ บุคคลภายนอกส่งมอบกรอบหน้าต่างให้แก่ผู้ขายในวันที่ 30 มิถุนายน โดยบอกว่าหีบบรรจุกรอบหน้าต่างที่ใช้ในการขนส่งได้ระบุนขนาดซึ่งตรงกับขนาดของกรอบหน้าต่างที่ผู้ขายได้ตกลงทำไว้กับผู้ซื้อแล้ว ผู้ขายได้ส่งมอบหีบบรรจุสินค้าให้แก่ผู้ซื้อในวันที่ 1 กรกฎาคม แต่เมื่อได้ทำการตรวจสอบสินค้าแล้วปรากฏว่าไม่ตรงตามที่กำหนดในสัญญา โดยขนาดของกรอบที่ปรากฏบนหีบบรรจุสินค้าไม่ถูกต้อง ผู้ซื้อปฏิเสธไม่รับมอบกรอบหน้าต่าง และผู้ขายมีความประสงค์ที่จะใช้สิทธิเยียวยาแก้ไขตาม UCC 2-508 (2) กรณีเช่นนี้ผู้ขายไม่มีสิทธิในการเยียวยาแก้ไขดังกล่าว เพราะหากผู้ขายได้ตรวจสอบกรอบหน้าต่างก่อนที่จะทำการส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อ ผู้ขายก็จะไม่มีเหตุผลที่จะเชื่อว่าผู้ซื้อจะยินยอมรับสินค้าไม่ว่าจะมีการชำระเงินหรือไม่ UCC 2-508 (2) ให้ความคุ้มครองเฉพาะในกรณีที่ผู้ขายไม่อาจคาดหมายได้ว่าผู้ซื้อจะปฏิเสธไม่รับสินค้าเพราะผู้ขายมีเหตุอันสมควรที่จะเชื่อได้ว่าผู้ซื้อจะยอมรับสินค้านั้น⁶⁹

ข้อยกเว้นของกรณี “เหตุอันควรเชื่อว่าผู้ซื้อจะยินยอมรับสินค้าไม่ว่าจะมีการชำระเงินหรือไม่” เหตุอันควรเชื่อว่าการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาจะได้รับการยอมรับนั้นไม่นำมาใช้ในกรณีที่สัญญาได้กำหนดให้ชำระหนี้ตามสัญญาโดยเคร่งครัด ถ้ามีการตกลงซื้อขายเป็นการเฉพาะโดยผู้ซื้อได้แจ้งให้ผู้ขายทราบชัดแจ้งว่า ผู้ซื้อจะพิจารณาตรวจรับสินค้าอย่างเคร่งครัด (strict compliance) ดังนั้น จึงไม่มีกรณีที่ให้ผู้ขายอ้างได้ว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ซื้อจะยอมรับการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญา ในกรณีดังกล่าวผู้ขายไม่อาจเยียวยาแก้ไขการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาภายหลังจากที่กำหนดเวลาให้ชำระหนี้ได้สิ้นสุดลงแล้ว ในทำนองเดียวกันหากมีข้อความในสัญญา (a contractual term) ที่แสดงให้เห็นว่าต้องการให้มีการชำระหนี้โดยเคร่งครัด แสดงว่าสัญญานั้นจะเป็นสัญญาที่มีการกีดกันมิให้มีการเยียวยาแก้ไขความบกพร่องภายหลังจากเวลาที่กำหนดให้ชำระหนี้ได้เกิดขึ้นแล้ว นั่นคือถ้าในสัญญามีคำว่า “no replacement” ข้อความดังกล่าวแปลว่าต้องการให้เป็นการปฏิบัติการชำระหนี้โดยเคร่งครัด⁷⁰

⁶⁸ Ibid. p.158.

⁶⁹ Ibid. p.158.

⁷⁰ Ibid. p.159.

6. การเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาด้วยการส่งมอบสินค้าให้ตรงตามสัญญา (Curing with a Conforming Tender)

ผู้ขายที่ตกอยู่ภายใต้บังคับของ UCC 2-508 (2) อาจเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาได้ด้วยการส่งมอบสินค้าให้ตรงตามที่กำหนดในสัญญาเท่านั้น โดยส่วนมากจะหมายความว่าต้องตรงตามที่สัญญาได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ถ้าไม่ตรงตามสัญญาก็เท่ากับว่าหนี้ของผู้ขายยังมิได้รับปฏิบัติจนเป็นที่พอใจ ตัวอย่างเช่น ในกรณีนี้ผู้ขายตกลงจัดหาบ้านเคลื่อนที่มีสองหลังคาและปรับอากาศให้แก่ผู้ซื้อ แต่บ้านเคลื่อนที่ที่ผู้ขายส่งมอบให้มีเครื่องปรับอากาศเพียงเครื่องเดียว ข้อเสนอของผู้ขายที่จะติดตั้งเครื่องปรับอากาศเพิ่มให้ไม่ได้ทำให้ง่ายไปเป็นการส่งมอบสินค้าที่ตรงตามสัญญา เพราะการดัดแปลงอาจเป็นผลทำให้ระหว่างกลางของบ้านเคลื่อนที่เกิดรูโหว่ได้⁷¹

แต่ประเด็นเรื่องความถูกต้องตรงตามสัญญาอาจมีความซับซ้อนมากกว่านี้ และด้วยเหตุนี้อาจเกิดกรณีที่ทั้งผู้ขายและผู้ซื้อขอยกโอกาสในการอ้างประเด็นความถูกต้องตรงตามสัญญา (the issue of conformity) ของสินค้ามาใช้อ้างว่าควรจะให้มีการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาหรือไม่

ในคดี *David Tunick, Inc. v. Kornfeld*,⁷² ผู้ซื้อตามสัญญาซื้อภาพพิมพ์ของ Picasso พบว่าภาพที่สั่งซื้อมานั้นเป็นของปลอม เจ้าของห้องภาพซึ่งเป็นผู้ขายภาพเสนอที่จะส่งภาพพิมพ์ภาพอื่นที่อยู่ในชุดที่เหมือนกันมาแทน ผู้ซื้อปฏิเสธไม่ยอมรับข้อเสนอ และได้ยื่นฟ้องในข้อหาข้อโกงและผิดสัญญาในข้อสัญญาหลัก (Breach of Warranty) ศาลได้พบว่าผู้ซื้อไม่มีหน้าที่ที่จะต้องยอมรับการเยียวยาแก้ไขการที่สินค้าไม่ตรงตามสัญญาในกรณีนี้ เพราะว่าภาพพิมพ์ทั้งสองภาพในชุดนี้ได้สร้างโดยศิลปินคนเดียวกันแต่แต่ละภาพต่างก็มีคุณสมบัติโดดเด่นอันจะมีผลต่อความงามคุณค่าราคาของมันเอง ศาลตัดสินว่า ผู้ซื้ออาจตั้งความหวังในคุณค่าสำคัญของแต่ละภาพซึ่งแม้จะมาจากชุดเดียวกันและโดยศิลปินคนเดียวกัน แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขได้โดยวิธีการเยียวยาแก้ไขการโดยส่งภาพอื่นมาแทน ยิ่งไปกว่านั้น ศาลยังพบว่าภาพแต่ละภาพสามารถมองได้แตกต่างกันไป เพราะแม้พิมพ์ถูกใช้พิมพ์เป็นเวลานาน ท้ายที่สุด ศาลตัดสินว่า ความละเอียดอ่อนในความงาม (The aesthetic sensibilities) ของผู้ซื้ออาจเป็นเหตุให้ผู้ซื้อชอบภาพหนึ่ง

⁷¹Clayton P. Gillette, Steven D. Walt, *supra* note 53, p.228.

⁷²*Tunick v. Kornfeld*, 838 F. Supp. 848 , 851 (S.D.N.Y. 1993).

มากกว่าอีกภาพหนึ่ง ดังนั้นภาพทั้งสองจึงไม่อาจแทนกันได้ ดังนั้น การที่จะบังคับให้ผู้ซื้อยอมรับเอาภาพอื่นนอกจากภาพที่เลือกจึงเป็นการบังคับให้ผู้ซื้อยอมให้ผู้ขายกระทำผิดสัญญา⁷³

คำตัดสินของศาลอาจเกินกว่าที่ขอไปเล็กน้อย อย่างน้อยก็คือการปรับใช้กับข้อเท็จจริงที่ศาลได้พิจารณา ในขณะที่ภาพพิมพ์ที่สร้างโดยมีกรรมวิธีที่แน่นอนอาจมีคุณค่าต่างกัน เพราะแม้พิมพ์ที่พิมพ์ติดต่อกันนานๆ ศาลไม่มีข้อยืนยันใดที่จะชี้ให้เห็นว่าภาพพิมพ์ที่ถูกเสนอให้เปลี่ยนใหม่แทนในคดีนี้นั้นมีความเสียหายจากข้อบกพร่องนั้น มันอาจเกิดความแตกต่างไม่ว่าจะเป็นการพิมพ์ครั้งที่ 8 หรือครั้งที่ 9 ของการพิมพ์ 10 ครั้ง หรือเป็นการพิมพ์ครั้งที่ 1 หรือครั้งที่ 950 ของการพิมพ์ 1,000 ครั้ง ด้วยเหตุผลต่างๆ เหล่านี้ ภาพพิมพ์จึงมีราคาตลาด และอาจมีผู้คาดหวังว่า การพิมพ์ครั้งแรกๆ ของจำนวนที่มีการพิมพ์หลายๆ อาจมีราคาต่างไปจากภาพที่พิมพ์ครั้งหลังๆ ในการพิมพ์ครั้งเดียวกัน ในทำนองเดียวกัน แม้พิมพ์ที่เก็บรักษาไม่ดีอาจสันนิษฐานได้ว่าอาจมีราคาตลาดต่ำกว่าแม่พิมพ์ที่เก็บรักษาอย่างระมัดระวังกว่า แต่ศาลไม่ได้พิจารณาให้เห็นว่าจะส่งภาพอื่นที่มีราคาตลาดเหมือนกันกับภาพที่ผู้ซื้อได้ทำสัญญาไว้มาแทนจะทำได้หรือไม่⁷⁴

มีคำถามว่าที่ศาลไม่ได้ระบุไว้ ตามที่ใครก็ตามที่มีภาระการพิสูจน์ในกรณีของความสำคัญของมูลค่าหรือราคาของภาพพิมพ์ บางทีนั้นอาจหมายความว่าศาลดูจากคุณค่าโดยเฉพาะของภาพพิมพ์แต่ละภาพที่มีต่อผู้ซื้อจริง ๆ ศาลพบว่าภาพพิมพ์เหล่านั้นไม่อาจทดแทนกันได้ เพราะผู้ซื้อเลือกภาพภาพนั้นเพราะเห็นแล้วว่ามันมีความงามที่ต่างจากภาพอื่น น่าสนใจหรือเข้ากันกับชุดที่ได้สะสมไว้หรือเข้ากันกับห้องภาพของเขา ไม่มีสิ่งอื่นใดที่จะทำให้ผู้ซื้อพอใจ แต่นั่นก็คือสิ่งที่ผู้ซื้อได้ซื้อ แต่อาจบางทีถ้าภาพพิมพ์มีความแตกต่างในราคาตลาดเพียงเล็กน้อย และการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาถูกปฏิเสธเพราะราคาหลักมิได้เป็นราคาตามตลาด ดังนี้ ผู้ซื้อมีความสามารถที่จะปฏิเสธสินค้าที่เปลี่ยนแทนได้ (essentially fungible substitutes) ตัวอย่างเช่นถ้าเชื่อว่า ทางบริษัทผู้ซื้อพบว่าคุณค่าความงามระหว่างภาพพิมพ์เหล่านั้นไม่แตกต่างกัน แต่ความผิดหวังในตอนต้นของการซื้อชายนั้นเกิดจากเหตุอื่น เช่น สมมุติว่าผู้ซื้อรู้สึกไม่พอใจ เนื่องจากไม่เป็นธรรมและรู้สึกกระอักกระอ่วนใจในการสั่งซื้อสิ่งที่หาว่าเป็นของปลอม และในกรณีนี้ต้องการที่จะไม่ทำธุรกรรมด้วย แม้ว่าจะไม่มีการเรียกร้องให้ส่งสินค้าใหม่มาทดแทนของปลอมนั้น แต่ยังคงมีความไม่ชัดเจนว่าปฏิกิริยาของผู้ซื้อจะใช้ได้ หรือการเรียกร้องให้ยอมรับการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาจะเป็นการเพียงพอในการบังคับผู้ซื้อในเรื่องราคาของการผิดสัญญา ถ้าผู้ซื้อรู้สึกเช่นนั้นจริง ๆ แต่ศาลไม่สามารถใช้ความรู้สึกเช่นนั้น ใน

⁷³Clayton P. Gillette, Steven D. Walt, *supra* note 53, p.228.

⁷⁴*Ibid.* pp.228-229.

การแยกแยะความเชื่อถือได้ระหว่างคดีที่ผู้ซื้อขยโอกาสกับคดีที่ผู้ขายขยโอกาส ดังนั้นมันจะไม่ชัดเจนว่าศาลควรจะมีผลทางกฎหมาย ถ้าเราสันนิษฐานว่าผู้ซื้อมีความประสงค์ที่จะไม่ทำธุรกรรมด้วยต่อไปเพราะเห็นว่าเป็นการค้าที่แย่ เหมือนอย่างเช่นผู้ซื้อในคดี *Bartus* ยอมให้มูลค่าของภาพถ่ายที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้เป็นมูลเหตุของการปฏิเสธไม่รับการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญา อันจะทำให้ผู้ซื้อไม่มีวิธีการทำการอื่นใดได้หลายวิธีโดยตั้งใจที่จะไม่ให้เยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ที่ไม่ตรงตามสัญญา⁷⁵

การเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาในศาล : การซ่อมแซมและการตีความตามที่ได้แสดงให้เห็นในตอนแรก จะรู้สึกว่ามีผลมากกว่าเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ทำให้สามารถเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ที่ไม่ตรงตามสัญญาได้ หากเชื่อว่าศาลอาจจัดให้มีการแยกแยะคดีเกี่ยวกับวิธีการปฏิเสธของผู้ซื้อในคดีเกี่ยวกับการที่ผู้ขายส่งมอบสินค้าไม่ตรงตามสัญญา อย่างไรก็ตามในคดีต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความยากลำบากในการสืบหาข้อเท็จจริงเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น มีคดีที่เป็นที่รู้จัก คือ คดี *Wilson v. Scampoli*⁷⁶ ผู้ซื้อสั่งซื้อเครื่องรับโทรทัศน์สีได้ยื่นฟ้องในเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพของภาพ แต่ปฏิเสธที่จะให้ผู้ขายแก้ไขหรือซ่อมแซม ศาลพบว่าผู้ขายมีสิทธิตามกฎหมายในการเยียวยาแก้ไขสินค้าที่ได้ส่งมอบในครั้งแรก รวมทั้งเปิดภายในของเครื่องรับโทรทัศน์ออกเป็นเวลาชั่วคราวเพื่อตรวจสอบสาเหตุของความผิดปกติ และตรวจให้รู้แน่ว่าจำเป็นจะต้องซ่อมแซมแค่ไหน ผู้ซื้ออ้างว่าเขาไม่ได้ต้องการให้ซ่อมเครื่องรับโทรทัศน์ แต่ต้องการที่จะเปลี่ยนเครื่องใหม่ กรณีนี้เป็นเรื่องที่จะเอียงเออนมาก คือ สินค้าที่ผ่านการซ่อมแซมจะมีราคาต่างจากสินค้าใหม่หรือสินค้าที่ไม่ผ่านการซ่อมแซม ดังนั้น ผู้ซื้อที่ถูกเรียกร้องให้ยอมรับการชำระหนี้ที่บกพร่องที่ได้เยียวยาแก้ไขโดยการซ่อมแซมจะต้องจ่ายเงินค่าสินค้าเกินกว่าราคาตลาด และเกินจากที่ผู้ซื้อตกลงซื้อขาย ผู้ขายซึ่งได้เยียวยาแก้ไขโดยการซ่อมแซมและไม่ได้ชดเชยราคา เป็นการเอาเปรียบผู้ซื้อในความเสียหายจากการผิดสัญญาดังกล่าว ดังนั้น กรณีนี้การบังคับให้ผู้ซื้อยอมรับการซ่อมแซมแสดงให้เห็นว่าการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้บกพร่องในกรณีนี้เป็นไปไม่เหมาะสม การที่ผู้ขายรู้เกี่ยวกับสภาพของเครื่องรับโทรทัศน์ในเวลาที่ยกมาจึงไม่เกี่ยวกับการตัดสินในเรื่องนี้

แต่ไม่ควรรีบข้ามผลลัพธ์ในเรื่องที่ผู้ขายเอาเปรียบผู้ซื้อในความเสียหายจากการผิดสัญญา สินค้าบางอย่างมีความซับซ้อนและมีเหตุผลควรให้ผู้ซื้อยอมรับว่าอาจต้องปรับแต่งเนื่องมาจากการส่งมอบ ต้นทุนของความจำเป็นที่จะต้องซ่อมแซมสินค้าเช่นนั้นเชื่อได้ว่าได้มีการรวมเข้าไปในราคาสินค้าแล้ว และผู้ซื้อส่วนใหญ่ได้ต่อรองราคาของสินค้านั้นด้วยเพราะเข้าใจว่ามันอาจมีความ

⁷⁵*Ibid.* pp.229-230.

⁷⁶*Wilson v. Scampoli*, 228 A.2d 848 (D.C. 1967).

จำเป็นต้องปรับแต่ง ผู้ซื้อที่พบว่าการที่สินค้านั้นต้องมีการปรับแต่งจะไม่ถือว่าเป็นผู้รับเคราะห์จากการผิดสัญญาและไม่ติดใจในความเสียหายจากการผิดสัญญา และหากสินค้านั้นไม่ต้องปรับแต่ง ผู้ซื้อก็อาจเชื่อว่าสินค้าที่เขาได้รับนั้นดีกว่าสินค้าอันอื่นที่เป็นชนิดเดียวกัน ในกรณีที่มีการคาดหมายล่วงหน้าว่าสินค้านั้นต้องได้รับการปรับแต่ง อาจสรุปได้ว่าความจำเป็นที่สินค้านั้นต้องได้รับการปรับแต่งไม่เป็นสินค้าที่ไม่ตรงตามที่สัญญากำหนด ดังนั้น การปฏิเสธและคืนสินค้าของผู้ซื้อไม่ว่าในกรณีใดก็จะเป็นการกระทำที่ผิด

หรืออีกทางหนึ่งก็คือ อาจพูดได้ว่า เป็นการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญา แต่ผู้ขายก็มีเหตุอันควรคาดหมายล่วงหน้าได้ว่าสินค้ายังได้รับการยอมรับ ดังนั้นผู้ขายจึงมีสิทธิที่จะเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาจากการปฏิเสธไม่รับมอบสินค้า และแน่นอน ผู้ซื้อแต่ละคนก็จะมีสิทธิในการต่อรองในเรื่องที่ไม่ต้องเยียวยาแก้ไข แต่วัตถุประสงค์ของ UCC ก็เพื่อบัญญัติกฎเกณฑ์ที่ยังไม่มีที่คู่สัญญาส่วนใหญ่ที่อยู่ในสถานการณ์นั้นจะยอมรับ⁷⁷

ในคดีของ *Wilson* ศาลได้แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ต้องพิจารณาก่อน คือ ที่มาของการปฏิเสธไม่รับการเยียวยาแก้ไขต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตทั่วไปของการปรับแต่ง เป็นที่เข้าใจว่าเมื่อมีการสั่งซื้อรถยนต์ใหม่การปรับแต่งบางอย่างเป็นสิ่งจำเป็นภายหลังจากที่รถยนต์นั้นเสียหาย ดังนั้น การที่ผู้ซื้อไม่ยอมรับ ในกรณีที่กลไกของหน้าต่างรถยนต์ขัดข้องภายหลังจากใช้รถยนต์ไปได้ 1200 ไมล์ อาจเป็นได้ทั้งการกระทำที่มีขอบหรืออาจเป็นกรณีที่สามารถใช้วิธีการเยียวยาแก้ไขก็ได้ แต่นั่นก็มิได้หมายความว่าผู้ซื้อจะถูกห้ามมิให้เปลี่ยนเป็นรถที่เหมือนกันเมื่อเครื่องยนต์ขัดข้องในช่วงระยะทาง 1200 ไมล์เท่านั้น ในคดีของ *Wilson* มีความเป็นไปได้ที่การปรับแต่งเครื่องรับโทรทัศน์สีเครื่องใหม่ในอดีตยุคปี 1960 โดยผู้ขายทำการซ่อมแซมให้มัน ผู้ซื้อที่เป็นวิทยุไม่คิดว่าการที่เครื่องรับโทรทัศน์สีต้องทำการซ่อมแซมจะมีผลกระทบต่อราคาของสินค้า

เมื่อมีการผิดสัญญาการเยียวยาแก้ไขโดยการซ่อมแซมอาจเป็นกรณีที่มีค่าใช้จ่ายที่น้อยที่สุด ตัวอย่างเช่น เครื่องรับโทรทัศน์มีราคาคั้งเดิม 675 เหรียญ ซึ่งผู้ขายอาจทำการซ่อมแซมอย่างเต็มที่โดยคิดเป็นค่าซ่อม 25 เหรียญโดยผู้ซื้อจะตั้งราคาเครื่องรับโทรทัศน์ที่ถูกซ่อมแล้ว 625 เหรียญ (โดยคิดว่าในอนาคตเครื่องรับโทรทัศน์นี้อาจจะต้องซ่อมอีก) และการที่ผู้ขายนำเครื่องรับโทรทัศน์ไปขายใหม่ซึ่งมีค่าใช้จ่าย เช่น ค่ารับเครื่องรับโทรทัศน์ไปซ่อม ค่าเก็บรักษาและค่าใช้จ่ายในการขายต่อ) เป็นเงินจำนวน 100 เหรียญ ในกรณีเช่นนี้การยอมให้ซ่อมเครื่องรับโทรทัศน์จะมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการเลิกสัญญา (เพราะมีค่าซ่อมเพียง 25 เหรียญ บวกกับค่าเสื่อมประโยชน์ 50 เหรียญ แต่การนำเครื่องรับโทรทัศน์สีไปขายใหม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายถึง 100 เหรียญดังกล่าวนั้น) ซึ่ง

⁷⁷Clayton P. Gillette, Steven D. Walt, *supra* note 53, pp.230-231.

จะเป็นค่าใช้จ่ายของผู้ซื้อมากกว่าของผู้ขายที่ส่งมอบสินค้าที่บกพร่อง ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้คุ้มค่ากว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นในสังคม (อาจจะเป็นการดีที่จะเรียกให้ผู้ขายชดใช้เงินค่าเสื่อมประโยชน์ 50 เหรียญให้ผู้ซื้อ แต่มูลค่าดังกล่าวยากที่จะกำหนดได้ และเป็นการขึ้นกับผู้ซื้อให้ลดราคาที่เกิดขึ้นจริงของสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญา)⁷⁸

ในขณะที่ศาลไม่ได้กล่าวถึงข้อความเหล่านี้การวิเคราะห์ดูเหมือนจะสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ศาลวินิจฉัยได้ ยิ่งสินค้ามีความซับซ้อนเท่าใด การที่ศาลจะให้มีการปรับแต่งก็ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น และความบกพร่องยิ่งร้ายแรงเท่าใด การที่ศาลจะยินยอมให้มีการเยียวยาแก้ไขความบกพร่องนั้นก็ยิ่งน้อยลงเท่านั้น ดังนั้น จึงเป็นโชคไม่ดีที่ว่าไม่ว่าผู้ซื้อหรือผู้ขายจะกระทำการโดยฉวยโอกาส (โดยการอ้างเรื่องความถูกต้องตามสัญญา (conformity) ของสินค้าหรือไม่ ก็ไม่เป็นการง่ายที่การกำหนดว่าความเป็นไปได้ที่จะปรับแต่งจะสามารถคาดเห็นได้ล่วงหน้าจากคู่สัญญาหรือไม่ การพิจารณาในจุดดังกล่าวมานี้ในอีกคดีหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญา คือ คดี *Bartus v. Riccardi*⁷⁹ ผู้ซื้อซื้อเครื่องช่วยฟังแบบพิเศษ ผู้ขายส่งมอบแบบที่แตกต่างไป เมื่อตรวจสอบแบบที่ส่งแล้วปรากฏว่าแบบที่ส่งซื้อได้ถูกปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ผู้ซื้อร้องเรียนว่าเครื่องช่วยฟังนั้นมีเสียงรบกวนทำให้ผู้ซื้อปวดศีรษะและไม่ใช้แบบที่ส่งซื้อ ผู้ซื้อได้ส่งเครื่องช่วยฟังคืนผู้ขายหลังจากที่ได้ใช้ไปแล้วประมาณ 2 สัปดาห์ และปฏิเสธคำเสนอของผู้ขายที่จะส่งเครื่องช่วยฟังแบบเดิมที่ได้สั่งซื้อไว้มาให้ ศาลพบว่าผู้ขายได้ส่งมอบสินค้าที่ตรงตามสัญญาตาม UCC 2-508 (2) ตามที่ได้เรียกร้องให้ผู้ซื้อยอมรับ

ในตอนแรกผู้ศึกษาคดีนี้เขียนไม่เห็นด้วยกับคำตัดสินของศาล มันเป็นการง่ายที่จะสรุปว่าผู้ซื้อได้สูญเสียความเชื่อถือในเครื่องช่วยฟังของผู้ขาย การเรียกร้องให้ผู้ซื้อยอมรับสินค้าอีกอันหนึ่งโดยผู้ผลิตเดียวกัน อาจดูเหมือนเป็นการกำหนดให้ผู้ซื้อเป็นผู้รับผลความเสียหายของการผิดสัญญา (breach costs) ความจริงที่ว่าการไม่ยอมให้ผู้ซื้อได้รับเงินค่ามัดจำจำนวน 80 เหรียญคืน อาจเป็นผลสะท้อนที่ทำให้ผู้ซื้อไม่ต้องการทำการซื้อขายกับผู้ขายอีก

แต่ยังมีคำอธิบายอื่นในคดีของ *Bartus* ว่ามีความเห็นอกเห็นใจผู้ซื้อน้อย อาจเป็นเพราะมีการทดลองเครื่องช่วยฟัง และผู้ซื้อพบว่าเขาไม่ต้องการเครื่องช่วยฟังอันอื่นได้อีก แต่เป็นเหตุที่ไม่เกี่ยวกับเครื่องช่วยฟังเลย แต่เป็นเพราะผู้ซื้อเห็นว่าไม่สวย หรือพบว่าไม่ชอบสวมใส่เครื่องช่วยฟังนั้น ศาลพบว่าหลังจากนั้นแล้วผู้ซื้อก็ไม่ได้ซื้อเครื่องช่วยฟังใหม่มาแทนที่เลย ผู้ซื้ออาจ

⁷⁸*Ibid.* p.231.

⁷⁹*Bartus v. Riccardi*, 284 N.Y.S.2d 222 (N.Y. City Court 1967).

ยอมให้ยึดคำมัดจำเพราะเขาทราบแน่ชัดว่าเขาได้ทำผิดข้อตกลงและหวังที่จะหลบเลี่ยงค่าเสียหาย คดีนี้ถ้าสามารถอธิบายถึงความอึกอักไม่ยอมรับการเยียวยาแก้ไขของผู้ซื้อได้มากกว่านี้ ดังนี้ ก็น่าจะเป็นการจួយโอกาสในการอ้างความไม่ตรงตามสัญญา (conformity) ของสินค้าของผู้ซื้อมากกว่าที่จะเป็นการจ้องโกงของผู้ขาย และการที่ศาลอนุญาตให้ผู้ขายมีโอกาสนำสินค้าใหม่ที่ถูกต้องตามสัญญาก็เป็นการถูกต้องแล้ว คดีนี้อาจเป็นคดีตัวอย่างของการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาที่ผู้ขายมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ซื้อจะยอมรับสินค้า ผู้ขายได้คิดดีแล้วว่าผู้ขายได้ส่งมอบสินค้าที่ดีกว่าที่ได้เรียกร้องตามสัญญา⁸⁰

โดยสรุปเมื่อเกิดการผิดสัญญาขึ้นการตัดสินใจที่จะลดค่าใช้จ่ายที่สัญญาถูกล่วงละเมิดทำให้เห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับความต้องการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาควรได้รับคำตอบในการถามว่า ผู้ซื้อหรือผู้ขายอยู่ในสถานะที่เหนือกว่าที่จะหลีกเลี่ยงความสูญเสียหรือไม่ วิธีหนึ่งในการลดความสูญเสีย คือ นำสินค้าที่มีข้อบกพร่องกลับมาอยู่ในเชิงพาณิชย์ ถ้าผู้ขายทำการซ่อมแซมไม่ว่าผู้ขายจะสามารถนำสินค้านั้นกลับมาขายใหม่หรือสามารถส่งสินค้านั้นกลับไปสู่ผู้ซื้อและผู้ซื้อที่รู้สึกไม่พอใจสามารถขายสินค้านั้นได้อีก แต่หากเชื่อว่า โดยทั่วไปผู้ขายสามารถนำสินค้าที่บกพร่องไปขายใหม่ (เพราะผู้ขายรู้จักตลาดสำหรับสินค้านั้นดีกว่าผู้ซื้อ) ดังนั้นการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องก็เป็นแนวความคิดที่ใช้อยู่ไม่ได้ แต่เราสามารถสรุปได้เพียงแค่ว่าการมองโดยแยกเป็นส่วน ๆ หากเราพิจารณาถึงหลักของการไม่ให้กระทำการเยียวยาแก้ไข (no cure rule) ที่น่าจะทำให้ผู้ซื้อจะปฏิเสธ เราอาจจะชอบหลักการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญา เพราะระหว่างความเสี่ยงที่จะถูกปฏิเสธกับความเสี่ยงที่ผู้ขายกระทำเกินเลยโดยให้ผู้ซื้อเป็นผู้รับผลของความเสียหายนั้น ความเสี่ยงที่ถูกปฏิเสธมีมากกว่า⁸¹

3. การแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายตาม CISG

CISG บัญญัติให้ผู้ขายมีโอกาสดำเนินการเยียวยาแก้ไขการส่งมอบสินค้าที่บกพร่อง เช่นเดียวกับ UCC โดยทำให้เกิดสิทธิที่ตามมาอาจเกิดขึ้นได้แม้ว่าระยะเวลาในการปฏิบัติการชำระหนี้ได้ผ่านไปแล้ว CISG มาตรา 37 อนุญาตให้ผู้ขายมีสิทธิเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้อง

⁸⁰ Clayton P. Gillette, Steven D. Walt, *supra* note 53, p.232.

⁸¹ *Ibid.* p.233.

ตามสัญญาในข้อบกพร่องใดๆของสินค้าทราบเท่าที่วันที่กำหนดให้ส่งมอบ (date for delivery) ยังไม่ได้ผ่านพ้นไป ส่วน CISG มาตรา 34 แสดงให้เห็นชัดเจนถึงสิทธิในการเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับเรื่องเอกสารต่างๆจนถึงวันที่ส่งมอบสินค้า (the date of delivery) โดยมีเงื่อนไขว่า การให้สิทธิของผู้ขายต้องไม่เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกอันไม่สมควร (unreasonable inconvenience) หรือค่าใช้จ่ายอันไม่สมควร (unreasonable expense) ต่อผู้ซื้อ

ส่วน CISG มาตรา 48 นั้น เป็นสิทธิของผู้ขายในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาในกรณีที่พ้นวันที่กำหนดให้ส่งมอบ (date for delivery) โดยมีการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาที่ปราศจากความล่าช้าอันไม่สมควร (unreasonable delay) และปราศจากเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกอันไม่สมควร (unreasonable inconvenience) ต่อผู้ซื้อ หรือความไม่แน่นอนในการที่ผู้ซื้อจะเรียกให้ผู้ขายชดใช้เงินที่ได้ออกไปก่อน (uncertainty of reimbursement by the seller of expenses advanced by the buyer)⁸²

อย่างไรก็ตาม ผู้ขายอาจมีความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนของข้อเสนอที่จะเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาที่ผู้ซื้อเห็นว่าไม่อาจยอมรับได้ ดังนั้น ผู้ขายอาจขอร้องให้ผู้ซื้อตัดสินใจว่าจะยอมรับการปฏิบัติการชำระหนี้อื่นแทนหรือไม่ ถ้าผู้ซื้อไม่ตกลงตามคำร้องขอภายในระยะเวลาอันสมควร ขยายอาจดำเนินการเยียวยาแก้ไขได้ภายในระยะเวลาที่ได้ระบุไว้ในคำร้องขอ

3.1 วันกำหนดส่งมอบสินค้า (The date for delivery)

CISG มาตรา 33 บัญญัติว่า ผู้ขายจะต้องจัดส่งสินค้าโดย

(ก) ในวันที่ที่มีการระบุแน่นอนหรือสามารถกำหนดได้ตามสัญญา

(ข) ให้ถึงมือผู้ซื้อ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งภายในกำหนดระยะเวลา หากกำหนดระยะเวลาดังกล่าวมีการระบุแน่นอนหรือสามารถกำหนดได้ตามสัญญา เว้นเสียแต่ว่าสถานการณ์ดังกล่าว ชี้บ่งว่าผู้ซื้อจะเป็นผู้เลือกวันใดวันหนึ่ง หรือ

(ค) ให้ถึงมือผู้ซื้อภายในกำหนดเวลาที่สมควรภายหลังการทำสัญญาสำหรับในกรณีอื่น

⁸²Ibid. p.233.

ตามปกติ หากมีการกำหนดวันที่ให้ส่งมอบลงไว้โดยเฉพาะเจาะจง หรือกำหนดวันที่ให้ส่งมอบเป็นช่วงระยะเวลา วันที่ได้กำหนดนั้นก็คือวันกำหนดส่งสินค้า หากมีการส่งสินค้าก่อนวันที่ได้กำหนดลงไว้เฉพาะเจาะจง หรือก่อนวันแรกของช่วงระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ สินค้านั้นก็จะเป็นของที่ส่งมอบก่อนกำหนด หรือหากมีการตกลงกันว่ายอมให้ผู้ซื้อสั่งระงับการส่งได้ แต่ผู้ขายยังไม่หยุดส่งมอบ ก็เป็นการส่งสินค้าก่อนกำหนดเช่นกัน หากมีการตกลงว่าผู้ซื้ออาจจะรับการส่งมอบได้ และยังไม่ได้มีการทำตามนั้น⁸³

ปัญหาอีกประการก็คือ ถ้ามีการกำหนดให้ส่งมอบสินค้าเป็นช่วงเวลา และมีการส่งมอบในวันของช่วงระยะเวลา แต่ไม่ใช่วันสุดท้ายของช่วงระยะเวลาที่กำหนด ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 33 (b)⁸⁴ หรือภายในระยะเวลาอันสมควรตามมาตรา 33 (c) ยังคงถือว่าเป็นการส่งมอบก่อนวันที่ให้ส่งมอบตามความมุ่งหมายในมาตรา 37 หรือไม่ หรือว่าผู้ขายจะมีเพียงสิทธิในการแก้ไขความบกพร่องตามมาตรา 48⁸⁵ เท่านั้น ซึ่งในมาตรา 37 ไม่ได้บัญญัติชี้ชัดไว้ ข้อมูลที่ใช้ในการเตรียมการ

⁸³Peter Schlechtriem, Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG), 2nd edition. (in translation), (Oxford:Oxford University Press, 1998), p.296.

⁸⁴CISG มาตรา 33 ผู้ขายจะต้องจัดส่งสินค้า

(a) ในวันที่ที่มีการระบุแน่นอนหรือสามารถกำหนดได้ตามสัญญา

(b) ให้ถึงมือผู้ซื้อ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งภายในกำหนดระยะเวลา หากกำหนดระยะเวลาดังกล่าวมีการระบุแน่นอนหรือสามารถกำหนดได้ตามสัญญาเว้นเสียแต่ว่าสถานการณ์ดังกล่าวชี้บ่งว่าผู้ซื้อจะเป็นผู้เลือกวันหนึ่งวันใด หรือ

(c) ให้ถึงมือผู้ซื้อภายในกำหนดเวลาที่สมควรภายหลังการทำสัญญาสำหรับในกรณีอื่น

⁸⁵CISG มาตรา 48

(1) ภายใต้บังคับของข้อ 49 แม้ภายหลังวันที่ต้องจัดส่งสินค้าผู้ขายอาจขอเยียวยาแก้ไขด้วยค่าใช้จ่ายของตนเองในเรื่องการไม่ปฏิบัติตามการชำระหนี้ของตน ถ้าผู้ขายสามารถกระทำเช่นนั้นโดยไม่ทำให้เกิดความล่าช้าตามสมควร และปราศจากการก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้ซื้อตามสมควรหรือความไม่แน่นอนในการที่ผู้ซื้อจะได้รับการชดเชยคืนค่าใช้จ่ายที่ผู้ซื้อได้จ่ายล่วงหน้าไป อย่างไรก็ตามผู้ซื้อจะมีสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนตามที่บัญญัติในอนุสัญญาฉบับนี้

(2) ถ้าผู้ขายร้องขอต่อผู้ซื้อให้แจ้งว่าผู้ซื้อจะยอมรับการปฏิบัติตามการชำระหนี้ของผู้ขายหรือไม่ และผู้ซื้อไม่ทำตามคำขอภายในกำหนดเวลาที่สมควร ผู้ขายอาจปฏิบัติตามการชำระหนี้ภายใน

ประชุมร่างอนุสัญญาเดิม (*travaux preparatoires*) ก็ไม่ได้ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวไว้ แต่นัยและวัตถุประสงค์ของมาตรา 37 และหลักการของ CISG ทั้งมวลที่เน้นย้ำก็คือ ต้องการให้ผู้ขายได้รับสิทธิที่ไม่จำกัดในการแก้ไขข้อบกพร่อง โดยเริ่มมีสิทธิตั้งแต่วันแรกของช่วงระยะเวลาที่กำหนดให้ส่งมอบจนกระทั่งถึงวันสุดท้ายของช่วงระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ส่งมอบได้ CISG รับเอาหลักการที่ว่าสัญญาควรมีอยู่ต่อไปเท่าที่จะทำได้ไม่ว่ากรณีใดๆ สิทธิที่จะเลิกสัญญาเป็นไปตามข้อจำกัดในกรณีของการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ถ้ามาตรา 48 ใช้กับการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาในระหว่างช่วงระยะเวลาที่กำหนดแทนมาตรา 37 ผู้ขายก็ไม่มีสิทธิในการแก้ไขการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ผู้ซื้อสามารถเรียกร้องให้ยกเลิกสัญญาได้ทันที แม้ว่าในทางปฏิบัติผู้ขายอาจสามารถแก้ไขการผิดสัญญาก่อนที่จะสิ้นสุดของช่วงระยะเวลาส่งมอบ ซึ่งทำให้ผู้ซื้ออาจได้รับสินค้าที่คาดหวังไว้ตามสัญญา ส่วนที่ดีสำหรับผู้ซื้อเช่นนี้ไม่ได้มีปรากฏสำหรับการคุ้มครอง (warrant protection) เมื่อพิจารณาถึงข้อจำกัดในสิทธิในการแก้ไขความบกพร่องต้องคำนึงถึงปัญหาความสมควรด้วย⁸⁶

แต่ในทางปฏิบัติในทางการค้า วันที่กำหนดให้ส่งมอบนั้น สัญญามักจะกำหนดระยะเวลาเป็นช่วงเวลาเช่นระหว่างเดือนมิถุนายน หรือ ภายในเวลาที่ผู้ขายอาจส่งมอบได้ ถ้าหากผู้ขายส่งสินค้าในวันที่ 10 มิถุนายน มาตรา 37 ให้แก้ไขข้อบกพร่องในวันที่ 20 มิถุนายน ได้หรือไม่ ถ้าไม่ เหตุให้ผู้ซื้อได้รับความไม่สะดวกเกินสมควร หรือเกิดค่าใช้จ่ายที่ไม่สมควรตามที่มาตรา 37 กำหนด คำตอบที่ควรจะได้รับก็คือ “ได้” ในมาตรา 37 “วันกำหนดส่งสินค้า” หมายถึงวันหลังจากที่การส่งมอบกลายเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ในกรณีนี้ คือ วันที่ 30 มิถุนายน หลักที่เคร่งครัดกว่าของมาตรา 48 ที่ใช้บังคับกับการแก้ไขข้อบกพร่อง “แม้ภายหลังวันที่ต้องจัดส่งสินค้า (even after the date for delivery) คือมีความรับผิดชอบในค่าสินไหมทดแทนด้วย หมายถึงการแก้ไขข้อบกพร่องหลังจากวันที่ 30 มิถุนายน หากมีความเสียหายเกิดแก่ผู้ซื้อ ผู้ขายก็ยังคง

กำหนดเวลาที่ได้ระบุไว้ในคำขอก็ได้ ในช่วงเวลานั้นผู้ซื้อไม่สามารถจะใช้ทางเยียวยาใด ๆ อันจะไม่เป็นการสอดคล้องกับการปฏิบัติการณ์ชำระหนี้ของผู้ขายดังกล่าว

(3) หนังสือแจ้งจากผู้ขายว่าผู้ขายจะปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่กำหนดตามย่อหน้าก่อนให้ถือว่าได้รวมคำขอจากผู้ขายให้ผู้ซื้อแจ้งการตัดสินใจของผู้ซื้อแล้ว

(4) คำขอหรือหนังสือแจ้งจากผู้ขายภายใต้วรรค (2) หรือ (3) ของข้อนี้ไม่มีผลถ้าผู้ซื้อไม่ได้รับคำขอหรือหนังสือดังกล่าว

⁸⁶Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.296.

รับผิดชอบโดยแม้ผู้ขายจะได้รับความยินยอมให้มีระยะเวลาในการแก้ไขทั้งมาตรา 37 และ มาตรา 48 แต่ก็ไม่นำระยะเวลาดังกล่าวมายกเว้นในเรื่องความรับผิดใน ค่าสินไหมทดแทน⁸⁷

3.2 กรณีที่เป็นการไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้

ใน CISG กำหนดหน้าที่ให้ผู้ขายต้องจัดส่งสินค้าให้ตรงตามสัญญาและสิทธิเรียกร้องของบุคคลภายนอก มาตรา 35 บัญญัติไว้ว่าผู้ขายต้องจัดส่งสินค้าที่ปริมาณ คุณภาพ และลักษณะตรงตามคำพรรณนาในสัญญา รวมทั้งต้องบรรจุและใส่หีบห่อตามแบบที่สัญญากำหนด นอกจากนี้ตามมาตรา 30⁸⁸ ผู้ขายต้องจัดส่งเอกสารที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวสินค้า และโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าตามสัญญาด้วย ซึ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งมอบสินค้านี้ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทยบัญญัติอยู่ในมาตรา 461⁸⁹ ในส่วนของเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวสินค้า ผู้ขายก็ต้องจัดส่งให้ตรงตามสัญญาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 34 ส่วนเรื่องการโอนกรรมสิทธิ์ ผู้ขายต้องจัดส่งสินค้าซึ่งปราศจากสิทธิหรือสิทธิเรียกร้องใด ๆ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 41⁹⁰ และ มาตรา 42⁹¹ การไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้ไม่เพียงแต่หมายถึงการส่งมอบสินค้าเท่านั้น แต่ยังรวมถึง

⁸⁷ John O. Honnold, Uniform Law for International Sales Under the 1980 United Nations Convention, Second Edition (Boston:Kluwer Law And Taxation Publishers, 1991) p.323.

⁸⁸ CISG มาตรา 30

ผู้ขายจะต้องจัดส่งสินค้า ส่งมอบเอกสารที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวสินค้าและโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าตามสัญญาและอนุสัญญาฉบับนี้

⁸⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 461 “ผู้ขายจำต้องส่งมอบทรัพย์สินที่ขายนั้นให้แก่ผู้ซื้อ”

⁹⁰ CISG มาตรา 41

ผู้ขายต้องส่งสินค้าซึ่งปราศจากสิทธิหรือสิทธิเรียกร้องใด ๆ อันจะพึงมีจากบุคคลที่สาม เว้นเสียแต่ว่าผู้ซื้อตกลงจะรับมอบสินค้าโดยอยู่ภายใต้สิทธิหรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าว อย่างไรก็ดี หากสิทธิหรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวมีฐานมาจากทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมหรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ แล้ว หนี้ของผู้ขายจะอยู่ภายใต้ข้อบังคับของข้อ 42

⁹¹ CISG มาตรา 42

การส่งมอบสินค้าไม่ตรงตามสัญญาในกรณีต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้นด้วย แต่กรณีไม่ชำระหนี้ให้ตรงตามสัญญาก่อนวันครบกำหนดส่งและเมื่อถึงวันครบกำหนดส่งนั้นต่างกัน

1. กรณีที่เป็นกรณีไม่ชำระหนี้ให้ตรงตามสัญญาก่อนวันกำหนดส่งมอบสินค้า การไม่ชำระหนี้ให้ตรงตามสัญญาก่อนวันกำหนดส่งสินค้าตามมาตรา 37 เป็นการแก้ไขความบกพร่องเกี่ยวกับตัวสินค้าตามมาตรา 35 กรณีดังกล่าวไม่รวมถึงความบกพร่องในเรื่องเอกสารหรือเรื่องกรรมสิทธิ์หรือสิทธิเรียกร้องของบุคคลที่สาม รวมทั้งไม่มีกรณีของการไม่ส่งมอบสินค้าเกิดขึ้นด้วยเนื่องจากสินค้าได้ส่งไปก่อนถึงวันกำหนดส่งแล้ว

2. กรณีที่เป็นกรณีไม่ชำระหนี้ให้ตรงตามสัญญาภายหลังวันกำหนดส่งมอบสินค้า การไม่ชำระหนี้ให้ตรงตามสัญญาภายหลังวันกำหนดส่งสินค้าตามมาตรา 48 เป็นกรณีที่ได้มีการส่งสินค้าแล้ว โดยในมาตรา 48 (1) ใช้คำว่า ผู้ขายอาจขอเยียวยาแก้ไขได้ด้วยค่าใช้จ่ายของตนเองในเรื่องการไม่ปฏิบัติตามการชำระหนี้ของตน โดยมีได้ระบุถึงวิธีการแก้ไขความบกพร่องเหมือนดังเช่นในมาตรา 37 ดังนั้น กรณีการไม่ปฏิบัติตามสัญญาตามมาตรา 48 (1) นี้ จึงมีหลายกรณีมากกว่าที่มีในมาตรา 37 โดยหัวใจสำคัญของมาตรา 48 (1) คือ ในกรณีที่ผู้ขายได้ส่งมอบสินค้าแล้วแต่สินค้า

(1) ผู้ขายต้องจัดส่งสินค้า ซึ่งต้องปราศจากสิทธิหรือสิทธิเรียกร้องใด ๆ ของบุคคลที่สาม ซึ่งอิงทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมหรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ โดยที่ ณ ขณะที่ทำสัญญานั้น ผู้ขายได้ทราบหรือควรจะได้ทราบถึงเรื่องดังกล่าวโดยมีข้อแม้ว่าสิทธิเรียกร้องดังกล่าวมีฐานมาจากทรัพย์สินอุตสาหกรรมหรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่น

(a) ภายใต้กฎหมายแห่งรัฐที่สินค้านี้จะขายต่อไป หรือใช้เพื่อประการอื่นใดก็ตาม หากเป็นที่คาดกันได้โดยคู่สัญญาในขณะทำสัญญาว่าสินค้านี้จะถูกขายต่อหรือใช้เพื่อประการอื่นใดในรัฐนั้น ๆ หรือ

(b) ในกรณีอื่น ๆ ภายใต้กฎหมายของรัฐที่ผู้ซื้อ มีสถานประกอบธุรกิจอยู่

(2) หนี้ของผู้ขายภายใต้วรรคก่อนนั้น ไม่ใช้กับกรณี

(a) ที่ในขณะทำสัญญานั้น ผู้ซื้อทราบ หรือควรจะได้ทราบถึงสิทธิหรือสิทธิเรียกร้องนั้น หรือ

(b) สิทธิหรือสิทธิเรียกร้องนั้น เกิดจากการที่ผู้ขายปฏิบัติสอดคล้องกับแผนผังทางเทคนิค การออกแบบ สูตรหรือข้อมูลจำเพาะอื่น ๆ ที่ผู้ซื้อเป็นฝ่ายจัดหา

ไม่ตรงตามสัญญาตามมาตรา 35⁹² และรวมถึงความบกพร่องเกี่ยวกับเอกสารและการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิเรียกร้องของบุคคลที่สาม การไม่ส่งมอบสินค้า และการส่งมอบสินค้าล่าช้าด้วย⁹³

การไม่ส่งสินค้าให้ตรงตามสัญญาและปราศจากข้อบกพร่องในเรื่องกรรมสิทธิ์มาตรา 48 (1) แสดงให้เห็นว่า ถ้ามีการไม่ปฏิบัติตามการชำระหนี้ โดยเฉพาะการไม่ปฏิบัติตามการชำระหนี้ในกรณีดังกล่าวมา คือ

- (1) ผู้ขายไม่สามารถส่งมอบสินค้าให้ ณ เวลาที่ตกลงกัน
- (2) ผู้ขายส่งมอบสินค้า แต่ไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อได้ หรือบุคคลภายนอกมีสิทธิเรียกร้องบางประการในสินค้าที่ได้ส่งมอบ (มาตรา 41 และ 42)
- (3) สินค้าที่ได้ส่งมอบไม่ตรงตามสัญญาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 35 และมาตรา 36

ทั้งสามประการดังกล่าวนี้คือหลักการซึ่งมาตรา 48 หมายความว่า นอกจากนั้นถ้ามีการหนี้ที่ได้มีการส่งมอบสินค้าแล้ว และมีบางส่วนของสินค้าเท่านั้นที่ไม่ตรงตามสัญญา (เป็นกรณีตามมาตรา 51) ก็นำมาตรา 48 (1) มาใช้ด้วยเช่นกัน⁹⁴

ความบกพร่องในการปฏิบัติตามการชำระหนี้เป็นอย่างอื่น มาตรา 48 (1) ครอบคลุมถึงหน้าที่อื่น ๆ ของผู้ขายด้วย ผู้ขายอาจเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติตามการชำระหนี้เป็นอย่างอื่นดังกล่าวนี้ได้ด้วย อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ขายมีสิทธิเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องเช่นนี้ หลังจากวันที่ได้ส่งมอบ ที่มาตรา 48 (1) บัญญัติว่าผู้ขายต้องกระทำเช่นนั้นโดยปราศจากความล่าช้าเกินสมควรไม่ได้กำหนดหน้าที่อย่างอื่นนอกไปจากหน้าที่ในการส่งมอบสินค้าให้ตรงตามสัญญา และปราศจากข้อบกพร่องในเรื่องกรรมสิทธิ์ มาตรา 48 (1) ต้องนำมาใช้กับหนี้อื่นของผู้ขายภายใต้ความถูกต้องเกี่ยวกับวันที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้า และต้องเข้าใจว่าเป็นวันที่เกี่ยวข้องกับหนี้เป็นอย่างอื่นที่ต้องปฏิบัติด้วย ตัวอย่างเช่น เป็นที่เห็นได้ว่าผู้ขายอาจได้สัญญาที่จะจัดให้ธนาคารรับรองการชำระเงินโดยกำหนดวันที่ไว้ เพื่อให้มีการส่งสินค้าได้ตรงตามกำหนด และผู้ขายไม่สามารถจัดหาได้ ภายในวันที่ที่ได้สัญญาไว้ หรือแม้ผู้ขายจัดหาธนาคารได้ในวันที่กำหนดแล้ว แต่ข้อความที่ให้ธนาคารรับรองไม่ตรงกับที่ระบุไว้ในสัญญา สิทธิในการเยียวยาแก้ไขการปฏิบัติตามการชำระหนี้ เป็นเรื่องของความสำคัญโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับเรื่องหนี้ของผู้ขายในการส่งมอบเอกสาร ถ้าเอกสารที่เกี่ยวข้องไม่

⁹² Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.402.

⁹³ John O. Honnold, *supra* note 87, p.374, p.378.

⁹⁴ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.403.

สมบูรณ์ หรือไม่สอดคล้องกับสัญญา และภายในระยะเวลาที่เอกสารต้องถูกส่งมอบ แต่ยังไม่หมดเวลาของสิทธิของผู้ขายในการแก้ไขก็เป็นไปตามมาตรา 34 ซึ่งประกอบขึ้นคล้ายกับในมาตรา 37 ในทางตรงข้ามถ้าได้เลยวันที่จะต้องส่งมอบเอกสารแล้ว สิทธิของผู้ขายในการแก้ไขก็ตกอยู่ภายใต้มาตรา 48 สิทธิของผู้ขายในการแก้ไขข้อบกพร่องในหน้าที่ นอกจากหน้าที่ในการส่งมอบสินค้าให้ตรงตามสัญญาแล้วยังอยู่ภายใต้ข้อจำกัดในมาตรา 49 (1) (a) ด้วย⁹⁵

3.3 ความหมายของสินค้าไม่ตรงตามสัญญา

สินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญาที่บัญญัติไว้ในมาตรา 35 (1)⁹⁶ คือ ปริมาณ คุณภาพ และลักษณะที่ไม่ตรงตามคำพรรณนา⁹⁷ ในสัญญา และที่ซึ่งต้องบรรจุหรือใส่หีบห่อในแบบที่สัญญา

⁹⁵ *Ibid.* pp.403-404.

⁹⁶ Article 35

(1) The seller must deliver goods which are of the quantity, quality and description required by the contract and which are contained or packaged in the manner required by the contract.

(2) Except where the parties have agreed otherwise, the goods do not conform with the contract unless they:

(a) are fit for the purposes for which goods of the same description would ordinarily be used;

(b) are fit for any particular purpose expressly or impliedly made known to the seller at the time of the conclusion of the contract, except where the circumstances show that the buyer did not rely, or that it was unreasonable for him to rely, on the seller's skill and judgement;

(c) possess the qualities of goods which the seller has held out to the buyer as a sample or model;

(d) are contained or packaged in the manner usual for such goods or, where there is no such manner, in a manner adequate to preserve and protect the goods.

กำหนดโดยไม่สำคัญว่ามันจะเป็นการไม่ตรงตามสัญญาที่จะเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญหรือไม่ ซึ่งต่างจากในมาตรา 48 ส่วนมาตรา 34⁹⁸ เป็นกรณีที่ให้สิทธิแก่ผู้ขายในการแก้ไขการไม่ตรงตามสัญญาที่เกี่ยวกับเอกสาร ในกรณีที่ผู้ขายได้ส่งมอบสินค้าก่อนถึงวันครบกำหนด

ผู้ขายมีสิทธิแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับกรณีที่บุคคลภายนอกมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิเรียกร้องหรือมีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ตามมาตรา 41 และ 42 ด้วยหรือไม่ ปัญหานี้ดูเหมือนจะถูกมองข้ามในระหว่างการอภิปรายในการประชุม อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏว่าเพราะเหตุใดสิทธิในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับที่บุคคลภายนอกมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิเรียกร้องนี้ถูกจำกัดให้ใช้ได้เฉพาะในกรณีตามมาตรา 48 เท่านั้นซึ่งดูไม่สมเหตุสมผล ต่างจากกรณีของการแก้ไขการไม่ตรงตามสัญญาของสินค้าหรือของเอกสารก่อนถึงวันกำหนดส่งมอบที่สามารถแก้ไขได้ แต่กลับใช้หลักทั่วไปตาม CISG มาตรา 7 (2) โยงไปใช้หลักตามมาตรา 48 ใน CISG หรือใช้กฎหมายภายในในการยุติปัญหาแทนที่จะนำมาตรา 37 มาใช้โดยการเทียบเคียงกับมาตรา 41 และ 42 แทน⁹⁹

(3) The seller is not liable under subparagraphs (a) to (d) of the preceding paragraph for any lack of conformity of the goods if at the time of the conclusion of the contract the buyer knew or could not have been unaware of such lack of conformity.

⁹⁷หลักในเรื่องของการขายสินค้าตามคำพรรณนานั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้ในมาตรา 503 ว่า

“ในการขายตามตัวอย่าง ผู้ขายจำต้องส่งมอบทรัพย์สินให้ตรงตามตัวอย่าง
ในการขายตามคำพรรณนาผู้ขายจำต้องส่งมอบทรัพย์สินให้ตรงตามคำพรรณนา”

⁹⁸CISG มาตรา 34

ถ้ามีข้อผูกมัดผู้ขายในการส่งมอบเอกสารที่เกี่ยวกับสินค้า ผู้ขายจะต้องส่งมอบเอกสารดังกล่าว ณ เวลา และสถานที่ และตามรูปแบบที่กำหนดในสัญญา ถ้าผู้ขายส่งมอบเอกสารก่อนกำหนดเวลาผู้ขายสามารถแก้ไขความไม่สอดคล้องกันในสัญญาตราบจนกระทั่งถึงเวลาต้องส่งมอบเอกสารต่าง ๆ เหล่านั้น หากการดำเนินการตามสิทธินี้ไม่เป็นเหตุให้ผู้ซื้อเกิดความไม่สะดวก หรือเกิดค่าใช้จ่ายโดยไม่สมควร อย่างไรก็ตาม ผู้ซื้อทรงสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้

⁹⁹Peter Schlechtriem, *supra* note 83, pp.296-297.

3.4 การแก้ไขในกรณีที่สินค้าไม่ตรงตามสัญญา

การแก้ไขในกรณีที่สินค้าไม่ตรงตามสัญญาใน CISG นั้น ดังได้กล่าวมาแล้วว่า แบ่งเป็นการแก้ไขก่อนถึงวันกำหนดส่งมอบสินค้า ซึ่งจะมีบัญญัติกฎเกณฑ์ไว้ใน มาตรา 37 ซึ่งหนังสือส่วนใหญ่จะเรียกที่การแก้ไขตามมาตรา 37 นี้ ว่า "CURE" ซึ่งจะเป็นการแก้ไขความบกพร่องที่เกี่ยวกับตัวสินค้าโดยตรง

ส่วนกฎเกณฑ์การแก้ไขภายหลังจากวันที่ได้กำหนดให้ส่งมอบสินค้านั้น มีบัญญัติไว้ใน มาตรา 48 ซึ่งหนังสือส่วนใหญ่จะเรียกการแก้ไขตามมาตรา 48 นี้ว่า "REMEDY" โดยมีจุดสังเกตว่าการแก้ไขตามมาตรา 48 นี้ ครอบคลุมถึงความบกพร่องในการปฏิบัติการชำระหนี้ซึ่งมีความหมายกว้างกว่า มิได้จำกัดอยู่เฉพาะความบกพร่องที่เกี่ยวกับตัวสินค้าโดยตรงเท่านั้นอย่างในมาตรา 37

1. การแก้ไขในกรณีที่สินค้าไม่ตรงตามสัญญาก่อนวันกำหนดส่งมอบสินค้า ดังได้กล่าวแล้วว่าการแก้ไขในกรณีนี้เป็นการแก้ไขความบกพร่องที่เกี่ยวกับตัวสินค้า ซึ่งแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความบกพร่องแต่ละชนิด

(ก) ชนิดของการแก้ไขความบกพร่อง¹⁰⁰

มาตรา 37 กล่าวถึงการแก้ไขข้อบกพร่อง 3 รูปแบบ คือ (1) การส่งสินค้าจำนวนที่ขาดหายหรือขาดส่ง (2) การส่งสินค้าใหม่เข้าแทนที่สินค้าที่ไม่ตรงตามคำสั่ง และ (3) การแก้ไขซ่อมแซมตัวสินค้าให้ตรงตามสัญญา

1) การส่งสินค้าจำนวนที่ขาดหายหรือขาดส่ง ผู้ขายอาจส่งมอบสินค้าส่วนที่ขาดหายไปจากสินค้าที่ได้ส่งมา หรือสินค้าที่ไม่ได้ส่ง แม้ว่าสิทธิที่เห็นได้ชัดเจนนี้จะอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ว่าต้องไม่เป็นผลให้ผู้ซื้อได้รับความไม่สะดวก อย่างไรก็ตาม CISG มิได้มีกฎเกณฑ์อย่างที่ระบบกฎหมายภายในมีอยู่อย่างมากมาย ภายใต้ข้อบังคับนี้ผู้ซื้อไม่ถูกผูกพันในการรับมอบสินค้าเพียงบางส่วน แต่การส่งมอบสินค้าในภายหลังดังกล่าวน่าที่จะเป็นการไม่สมควรแก่ผู้ซื้อนั้นก็คงจะมีแต่ในเฉพาะกรณีที่มีเหตุผิดปกติเท่านั้น¹⁰¹

2) การส่งสินค้าใหม่เข้าแทนที่สินค้าที่ไม่ตรงตามคำสั่ง ผู้ขายอาจส่งสินค้าใหม่เข้าแทนที่สินค้าที่ไม่ตรงตามคำสั่ง เช่น ความบกพร่องที่ตัวสินค้า หรือความบกพร่องในเรื่องสิทธิของ

¹⁰⁰ Ibid. pp.296-297.

¹⁰¹ Ibid. p.297.

ตัวสินค้า หรือการส่งมอบในกรณีอื่น ๆ โดยทั่วไปการส่งมอบสินค้าใหม่มาแทนที่ต้องทำพร้อมกับรับสินค้าที่ได้ส่งมาแล้วคืนไป ต่างกับข้อบังคับตามมาตรา 46 (2)¹⁰² ซึ่งเกี่ยวกับสิทธิของผู้ซื้อในการเรียกให้ผู้ขายส่งมอบสินค้าทดแทน จำเป็นที่จะต้องให้ผู้ซื้อซึ่งได้ชำระเงินไปแล้วล่วงหน้าแล้วมีสิทธิในการครอบครองสินค้าที่ได้ส่งมาแล้วนั้น โดยผู้ซื้อไม่ผูกพันที่จะต้องคืนสินค้าเดิมให้ผู้ขาย¹⁰³

3) การแก้ไขซ่อมแซมตัวสินค้าให้ตรงตามสัญญา ผู้ขายอาจแก้ไขข้อบกพร่องในสินค้า หรือข้อบกพร่องเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ของสินค้า ในเรื่องข้อบกพร่องในตัวสินค้าเองนั้น ผู้ขายไม่ถูกผูกพัน เป็นการชอบด้วยเหตุผลสำหรับผู้ซื้อที่จะตัดสินใจทำการซ่อมแซมเองให้สำเร็จโดยผู้ขายออกค่าใช้จ่ายเอง หรือโดยให้บุคคลภายนอกซ่อมแซม หรือจะกระทำการซ่อมแซมที่สถานที่ของผู้ซื้อ หรือที่โรงงานของผู้ขาย หรือ ณ ที่ตั้งของบุคคลภายนอกก็ได้ ในกรณีนี้ผู้ซื้อที่ได้ชำระค่าสินค้าไปแล้ว ผู้ซื้ออาจต้องพบกับความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ เหมือนกับในกรณีของการจัดส่งสินค้าแทนที่ ผู้ซื้อต้องมีสิทธิครอบครองสินค้าด้วย แต่อย่างไรก็ตามผู้ขายอาจบรรเทาความเสี่ยงโดยการจัดหาหลักประกันให้¹⁰⁴

การแก้ไขข้อบกพร่องที่ไม่สมบูรณ์ ถ้าผู้ขายพยายามเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่อง แต่ไม่สำเร็จ เช่น สินค้าใหม่ที่ส่งมาแทนที่ยังบกพร่อง หรือเครื่องจักรที่ส่งมาทำงานได้ไม่เป็นที่พอใจ ทั้ง ๆ ที่ได้ซ่อมแซมแล้ว หรือ จำนวนสินค้าตามข้อตกลงในสัญญาที่ให้ส่งก่อนยังไม่ได้ถูกส่งมอบ แต่สินค้าที่ตกลงให้ส่งทีหลังได้ถูกส่งมาแล้ว เป็นต้น มีปัญหาว่าผู้ขายมีสิทธิที่จะทำการแก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

¹⁰² CISG Article 46

(1) The buyer may require performance by the seller of his obligations unless the buyer has resorted to a remedy which is inconsistent with this requirement.

(2) If the goods do not conform with the contract, the buyer may require delivery of substitute goods only if the lack of conformity constitutes a fundamental breach of contract and a request for substitute goods is made either in conjunction with notice given under article 39 or within a reasonable time thereafter.

(3) If the goods do not conform with the contract, the buyer may require the seller to remedy the lack of conformity by repair, unless this is unreasonable having regard to all the circumstances. A request for repair must be made either in conjunction with notice given under article 39 or within a reasonable time thereafter.

¹⁰³ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, pp.296-297.

¹⁰⁴ *Ibid.* p.297.

อีกหรือไม่ ถ้าเป็นกรณีของการแก้ไขความบกพร่องของสินค้าก่อนวันถึงกำหนดนั้น บทบัญญัติใน มาตรา 37 ไม่ได้จำกัดให้ผู้ขายแก้ไขข้อบกพร่องได้เพียงครั้งเดียว ผู้ขายสามารถทำการแก้ไข ข้อบกพร่องได้อีกจนกว่าจะถึงวันที่กำหนดให้ส่งมอบตามที่ตกลงไว้ในสัญญา แต่อย่างไรก็ตามใน การแก้ไขข้อบกพร่องใหม่แต่ละครั้งต้องไม่เป็นผลให้ผู้ซื้อได้รับความไม่สะดวก หรือเกิดรายจ่ายที่ ไม่สมควร¹⁰⁵

2. การแก้ไขในกรณีที่สินค้าไม่ตรงตามสัญญาภายหลังวันกำหนดส่งมอบสินค้า ซึ่ง บัญญัติไว้ในมาตรา 48 นั้น โดยมาตรา 48 (1) ได้วางหลักในเรื่องนี้ไว้ โดยในทางปฏิบัติแล้วส่วน ใหญ่จะเป็นการแก้ไขในความบกพร่องในกรณีต่อไปนี้

(ก) สินค้าที่ได้ส่งมอบมีความบกพร่องไม่ว่าทั้งเกี่ยวกับตัวสินค้า หรือการส่งมอบล่าช้า

(ข) ความบกพร่องในเรื่องของกรรมสิทธิ์ในสินค้านั้น หรือในเรื่องของสิทธิเรียกร้องของ บุคคลภายนอกที่มีเหนือตัวสินค้า (ตามมาตรา 41 และ 42)

(ค) ความบกพร่องของสินค้าที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรา 35 และมาตรา 36

(ง) การส่งมอบสินค้าในบางส่วนตาม มาตรา 51^{106 107}

ผู้ขายจะเยียวยาแก้ไขความบกพร่องในการปฏิบัติการชำระหนี้อันเนื่องมาจากการ ปฏิบัติผิดหน้าที่ตามธรรมดาได้อย่างไร ถ้าเป็นจำนวนหรือเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าที่ขาดหายผู้ขายอาจ ทำได้โดยส่งสินค้ามาให้ครบ สินค้าที่ส่งมาแทนอาจถูกส่งมอบแทนสินค้าที่บกพร่องธรรมดา หรือ อาจสามารถซ่อมแซมความบกพร่อง ถ้าผู้ขายได้ส่งมอบสิ่งอื่น ความบกพร่องในการชำระหนี้จะ ได้รับการแก้ไขก็โดยการส่งมอบสินค้าที่ถูกต้อง ถ้ามีความบกพร่องในเรื่องกรรมสิทธิ์ของสินค้า ผู้ขายก็ต้องทำให้สิทธิที่บุคคลภายนอกมีอยู่นั้นหมดไป หรือฟ้องร้อง หรือลดราคาให้ผู้ซื้อ ในกรณีที่

¹⁰⁵ *Ibid.* p.297.

¹⁰⁶ CISG Article 51

(1) If the seller delivers only a part of the goods or if only a part of the goods delivered is in conformity with the contract, articles 46 to 50 apply in respect of the part which is missing or which does not conform.

(2) The buyer may declare the contract avoided in its entirety only if the failure to make delivery completely or in conformity with the contract amounts to a fundamental breach of the contract.

¹⁰⁷ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.403.

เป็นสินค้าทั่วไปก็อาจจะส่งสินค้าใหม่มาแทนได้ ในกรณีความบกพร่องเกี่ยวกับการจัดหาอาคารรับรองเรื่องการเงินก็สามารถแก้ไขได้โดยการหาอาคารใหม่ หรือแก้ไขข้อบกพร่องโดยให้ธนาคารเพิ่มการรับรอง ส่วนความบกพร่องของเครื่องจักรก็สามารถเยียวยาแก้ไขได้โดยการซ่อมแซม ถ้าเอกสารผิดพลาดก็นำเอกสารที่ถูกต้องมาแทน¹⁰⁸

ในกรณีของความบกพร่องที่ไม่สามารถเยียวยาแก้ไขได้ ตามปกติถ้าความบกพร่องในการปฏิบัติการชำระหนี้ไม่สามารถทำการเยียวยาแก้ไขได้ เช่น ต้องการซื้อภาพที่เป็นของแท้ แต่กลับกลายเป็นภาพที่เป็นของปลอม หรือต้องการซื้อรถยนต์ที่ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ แต่รถยนต์คันที่ซื้อเคยเกิดอุบัติเหตุ กรณีเช่นนี้จะไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะให้ผู้ขายมีสิทธิในการแก้ไขข้อบกพร่อง ในกรณีสินค้าที่ระบุไว้โดยเฉพาะเจาะจงถูกขายไป ผู้ขายไม่มีสิทธิในการให้เยียวยาแก้ไขความบกพร่องโดยการส่งสินค้าอย่างอื่นที่ไม่บกพร่องมาให้ เพราะว่าสินค้าที่จะส่งมาใหม่นั้นมิได้เป็นสินค้าตามวัตถุประสงค์ที่สำคัญในสัญญา แม้ว่าตามหลักแห่งความสุจริต (the principle of good faith) จะมีการอนุญาตให้มีข้อยกเว้นว่า ผู้ขายสามารถที่จะหาสินค้าโดยสินค้านั้นจะต้องเหมือนกันทุกประการกับสินค้าที่ระบุไว้ในสัญญาโดยเฉพาะเจาะจงมาทดแทน (ตัวอย่างเช่น สินค้าแข่งตามทีสั่งซื้อในสัญญาที่ถูกเก็บไว้เกิดความเสียหายเนื่องจากความเย็นไม่พอ ให้ผู้ขายสามารถนำสินค้าประเภทเดียวกันที่ได้รับการแช่ในความเย็นที่เพียงพอมาทดแทนได้) ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในแต่ละกรณี ๆ ไป ถ้าเมื่อใดก็ตามที่มีการขายสินค้าทั่วไป (generic goods) ถ้าชนิดของสินค้าทั้งหมดนั้น (the entire class of goods) ไม่เหมาะสมสำหรับวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายตามสัญญา เมื่อไรก็ตามที่มีการขายสินค้าทั่วไป และชนิดของสินค้าทั้งหมดนั้นไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายตามสัญญา ผู้ขายจะไม่สามารถทำการเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องได้ แต่ถ้ามีการขายสินค้าที่เป็นประเภทโดยเฉพาะ และแม้ว่าสินค้าที่เป็นประเภทโดยเฉพาะนั้นจะไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายตามสัญญา สินค้าประเภทที่ดีกว่าที่แตกต่างออกไปซึ่งจะเหมาะสมกว่า ผู้ขายก็ชอบที่จะแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว โดยการส่งมอบสินค้าประเภทที่ดีกว่านั้นให้ผู้ซื้อได้ในราคาเดิม¹⁰⁹

3.5 สิทธิของผู้ขายในการเลือกวิธีการแก้ไขข้อบกพร่อง

สิทธิของผู้ขายในการเลือกวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ถ้ามีวิธีการเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องในการชำระหนี้หลายวิธี ผู้ขายอาจเลือกวิธีการเยียวยาแก้ไขได้ ผู้ขายจะประสบ

¹⁰⁸ Ibid. p.404.

¹⁰⁹ Ibid. p.404.

ความสำเร็จในธุรกิจซึ่งเป็นความสำเร็จที่มีค่า ถ้าความบกพร่องสามารถได้รับการเยียวยาแก้ไข ข้อบกพร่องโดยการส่งสินค้าใหม่มาแทนหรือโดยการซ่อม ดังนั้น ผู้ขายต้องตัดสินใจว่าจะเลือกใช้วิธีการใด แต่มีเงื่อนไขก่อนนั้นคือแต่ละวิธีการต้องมีความเหมาะสม และต้องไม่เป็นผลให้เกิดความล่าช้าอันไม่สมควร หรือความไม่สะดวกอันไม่สมควร ผู้ขายยังมีสิทธิเลือกแม้จะเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญอีกด้วย ถ้ามีกรณีเช่นนี้หากความบกพร่องนั้นสามารถแก้ไขได้และไม่เป็นการไม่สมควรแก่ผู้ซื้อและเป็นประโยชน์ต่อผู้ขาย โดยผู้ซื้อไม่ได้ใช้สิทธิในการเลิกสัญญาตามมาตรา 49 (1) (a) มาตรา 46 (2) ไม่ได้ให้สิทธิแก่ผู้ซื้อที่จะบังคับให้ผู้ขายส่งสินค้าใหม่มาแทน เพราะมาตรา 46 (2) มีเหตุมาจากหลักความสุจริตตามมาตรา 7 (1) และจากข้อเท็จจริงที่ว่า มาตรา 48 (1) บัญญัติให้อยู่ภายใต้มาตรา 49 (1) (a) แต่มิได้บัญญัติว่าให้อยู่ภายใต้มาตรา 46 (2)¹¹⁰

3.6 เงื่อนไขและข้อจำกัดในการแก้ไขความบกพร่อง

1. ข้อจำกัดในการแก้ไขความบกพร่อง

การแก้ไขความบกพร่องในกรณีที่มีการส่งสินค้าก่อนวันที่ครบกำหนดตามมาตรา 37 ดูเหมือนไม่สมเหตุสมผลต่อผู้ซื้อ เพราะผู้ขายมีอิสระในการเลือกชนิดของการแก้ไขข้อบกพร่อง นอกจากนี้ผู้ขายยังสามารถแก้ไขข้อบกพร่องโดยไม่ต้องร้องขอให้ผู้ซื้อแจ้งว่าผู้ซื้อจะยอมรับการชำระหนี้หรือไม่ ซึ่งต่างกับในมาตรา 48 (2)¹¹¹

การแก้ไขความบกพร่องในกรณีภายหลังจากการที่มีการส่งสินค้านั้น มาตรา 48 (2) มีเงื่อนไขว่าผู้ขายต้องร้องขอต่อผู้ซื้อก่อนและขอเยียวยาด้วยค่าใช้จ่ายของตนเองซึ่งการร้องขอนี้มีรายละเอียดที่ต้องศึกษาซึ่งจะกล่าวถึงในลำดับต่อไป นอกจากนี้การขอแก้ไขข้อบกพร่องของผู้ขายยังมีข้อจำกัดคือ ต้องไม่เป็นผลให้ผู้ซื้อได้รับความไม่สะดวก หรือเกิดรายจ่ายอันไม่สมควร หรือไม่เกิดความล่าช้าตามสมควร และปราศจากการก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ผู้ซื้อตามสมควร หรือความไม่แน่นอนในการที่ผู้ซื้อจะได้รับการชดเชยสินค้าใช้จ่ายที่ผู้ซื้อได้จ่ายไปล่วงหน้า และการขอเยียวยาด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง มิฉะนั้น ผู้ขายก็ไม่มีสิทธิที่จะแก้ไขความบกพร่องของสินค้า¹¹²

(ก) กรณีที่ต้องไม่เป็นผลให้ผู้ซื้อได้รับความไม่สะดวก การแก้ไขความบกพร่องของผู้ขายไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีการส่งสินค้าก่อนวันที่กำหนดหรือเป็นการแก้ไขความบกพร่องภายหลัง

¹¹⁰ Ibid. p.404.

¹¹¹ Ibid. p. 297.

¹¹² John O. Honnold, *supra* note 87, p.323.

วันที่กำหนดก็ตาม ต้องไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกตามสมควร สิทธิของผู้ขายในการแก้ไขข้อบกพร่องภายหลังวันที่ส่งมอบสินค้ามีอยู่ถ้าการแก้ไขข้อบกพร่องไม่ได้เกี่ยวกับ “ความไม่สะดวกตามสมควรต่อผู้ซื้อ” แต่ประการใด เช่นเดียวกันกับขอบเขตการใช้บังคับในเรื่องสิทธิในการเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องก่อนวันครบกำหนดส่งมอบสินค้าตามมาตรา 37 ในทางปฏิบัติความไม่สะดวกเช่นนี้จะมียกประกอบเฉพาะในกรณีที่มีความบกพร่องกำลังได้รับการเยียวยาแก้ไข โดยการซ่อมแซมถ้าการซ่อมแซมนั้นจะทำให้สำเร็จได้ โดยต้องทำที่ ณ ที่ทำการของผู้ซื้อเท่านั้น และนำไปสู่เสียงอึกทึกหรือความสกปรก หรือต้องให้ผู้ซื้อหยุดทำการผลิตชั่วคราว และถ้าการแก้ไขนั้นจำเป็นที่จะต้องทำซ้ำอีก ก็อาจแสดงถึงว่าเป็นความไม่สะดวกตามสมควรด้วย แต่ปัญหาของผู้ซื้อในเรื่องความสามารถในการปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้ขายซึ่งได้ถูกเสนอในลักษณะที่ผู้ซื้อไม่สามารถคัดค้านได้ มิได้สรุปว่าเป็นความไม่สะดวกอันไม่สมควร อย่างไรก็ตามความบกพร่องในข้อต่าง ๆ เหล่านั้นอาจเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ดังนั้น ผู้ซื้ออาจบอกเลิกสัญญาและปฏิเสธข้อเสนองานของการแก้ไขข้อบกพร่อง แต่ถ้าหากเพียงแต่การซ่อมแซมเป็นการไม่สมควร และข้อบกพร่องสามารถแก้ไขได้โดยการส่งมอบสินค้าใหม่มาแทนที่ ผู้ขายยังคงมีสิทธิในการเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องโดยการส่งสินค้าใหม่เช่นนั้น แต่กรณีนี้ยังคงต้องเป็นไปได้อีกว่าไม่เป็นสาเหตุของการล่าช้าอันไม่สมควรด้วย ¹¹³

สิทธิของผู้ขายที่จะแก้ไขข้อบกพร่องได้นั้นมิใช่เพียงแค่มิก่อให้เกิดความไม่สะดวกเท่านั้น แต่ยังคงเป็นความไม่สะดวกอันไม่สมควรด้วย สิ่งที่จะทำให้เป็นการไม่สะดวกอันไม่สมควรขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์เป็นกรณี ๆ ไป เช่น การซ่อมแซมเครื่องจักรที่ส่งมอบที่ต้องใช้เวลานานก็ดูเหมือนเป็นเหตุอันไม่สมควร ถ้าผู้ซื้อได้ทำการติดตั้งเครื่องจักรในสายการผลิตแล้ว ในกรณีนี้สิ่งที่ควรทำ คือ การส่งเครื่องจักรใหม่มาแทนทันที และการเรียกให้ผู้ซื้อยอมรับสินค้าที่ส่งมาในภายหลังก็เป็นการไม่สมควรด้วยหากผู้ขายไม่ได้เตรียมค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ท้ายที่สุดถ้าผู้ขายแก้ไขข้อบกพร่อง โดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ซื้อทราบมาก่อนก็ถือว่าเป็นการไม่สมควร หรือผู้ขายได้แก้ไขซ่อมแซมข้อบกพร่องมาหลายครั้งแล้ว แต่ก็ไม่สำเร็จ แล้วยังเรียกให้ผู้ซื้อยอมรับการแก้ไขซ่อมแซมสินค้าของผู้ขายต่อไปอีก ก็ถือว่าเป็นการไม่สมควร ¹¹⁴ หรือข้อเสนอที่จะซ่อมแซมเครื่องจักรในโรงงานของผู้ซื้อ ซึ่งจะรบกวนการทำงานของเครื่องจักรอย่างร้ายแรง เช่นนี้ก็ถือว่าเป็นความไม่

¹¹³ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.406.

¹¹⁴ *Ibid.* p.298.

สะดวกอันไม่สมควร ผู้ซื้อควรจะสามารถปฏิเสธข้อเสนอที่จะซ่อมแซมเครื่องจักร ในสถานการณ์เช่นนี้มีแต่การจัดส่งเครื่องจักรมาแทนทันทีเป็นสิ่งที่น่าจะทำ¹¹⁵

(ข) กรณีที่ต้องไม่เป็นผลให้เกิดความล่าช้าตามสมควร เงื่อนไขในกรณีไม่ทำให้เกิดความล่าช้าตามสมควรคงเป็นเงื่อนไขเฉพาะในกรณีของการแก้ไขความบกพร่องของสินค้าภายหลังวันกำหนดส่งมอบเท่านั้น ไม่เป็นเงื่อนไขในกรณีของการแก้ไขความบกพร่องของการส่งสินค้าก่อนวันกำหนดส่งมอบ เพราะการที่ผู้ขายส่งสินค้าก่อนวันที่กำหนดส่งมอบแล้วมีความบกพร่องของสินค้า ผู้ขายสามารถแก้ไขความบกพร่องดังกล่าวได้จนถึงวันที่กำหนดส่งมอบ ดังนั้นจึงไม่มีกรณีของความล่าช้าตาม คำว่า "โดยไม่ทำให้เกิดความล่าช้าตามสมควร" (Without unreasonable delay) ในกรณีของการที่ผู้ขายส่งมอบสินค้าก่อนวันกำหนดส่งมอบ

มีข้อน่าสังเกตเกี่ยวเรื่องการขยายระยะเวลาให้ให้ชำระหนี้ (An additional period of time for performance) ผู้ขายมีสิทธิแก้ไขความบกพร่องภายหลังจากวันที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้าเพียงตราบเท่าที่ไม่เป็นการล่าช้าตามสมควรต่อผู้ซื้อเท่านั้น กล่าวได้อีกนัยว่า ผู้ขายต้องชำระหนี้ภายในช่วงระยะเวลาที่สมควร (reasonable length) ตามมาตรา 47 การพิสูจน์ในกรณีนี้ก็เหมือนกับกรณีการขยายกำหนดระยะเวลาให้ชำระหนี้ตามมาตรา 47 การกำหนดระยะเวลาที่ขยายให้นี้จะกำหนดขยายให้ได้เท่าใดขึ้นอยู่กับสถานการณ์หรือเหตุของแต่ละเรื่องโดยเฉพาะ เพื่อความชัดเจน ควรแนะนำผู้ซื้อในการกำหนดการขยายระยะเวลาให้ผู้ขายส่งสินค้ามาทดแทนหรือในการซ่อมแซมให้สำเร็จ แม้ว่าจะไม่จำเป็น แต่อาจทำให้การพิจารณาคดีในภายหลันั้นง่ายขึ้น ถ้ากำหนดระยะเวลาอันสมควรที่ผู้ขายได้ขยายให้ผ่านพ้นไปแล้ว หากยังมีความล่าช้าเกิดขึ้นอีก แม้ผู้ขายจะพยายามต่อสู้ว่าระยะเวลาที่ได้ขยายให้นั้นยังไม่สมควร ศาลมักมองว่าก็จะเป็นความล่าช้าที่ไม่สมควรของผู้ขาย ถ้าผู้ขายทราบเรื่องการผิดสัญญา ระยะเวลาของการใช้สิทธิในการแก้ไขความบกพร่องก็เริ่มนับนับแต่วันที่ผู้ขายทราบ ถ้าผู้ขายไม่ทราบการผิดสัญญา (เช่นผู้ขายอาจไม่ทราบว่าสินค้าบกพร่อง) กำหนดระยะเวลา ก็จะเริ่มนับเมื่อผู้ขายได้รับคำบอกกล่าวเรื่องสินค้าไม่ตรงตามสัญญา เป็นไปตามหลักใน CISG มาตรา 27¹¹⁶ กำหนดระยะเวลาเริ่มนับเมื่อมีการส่งคำบอกกล่าว แม้ว่าการส่งตามปกติจะต้องใช้ระยะเวลา ก็ต้องนำระยะเวลานั้นมาคำนวณด้วย¹¹⁷

¹¹⁵ John O. Honnold, *supra* note 87, p.323.

¹¹⁶ CISG Article 27

Unless otherwise expressly provided in this Part of the Convention, if any notice, request or other communication is given or made by a party in accordance with this Part and by means appropriate in the circumstances, a delay or error in the

(ค) กรณีที่ต้องไม่เป็นผลให้เกิดความไม่แน่นอนในการที่ผู้ซื้อจะได้รับการชดเชยคืนค่าใช้จ่ายที่ผู้ซื้อได้จ่ายไปล่วงหน้า มาตรา 37 ที่บัญญัติให้ผู้ขายแก้ไขความบกพร่องของสินค้าที่ได้ส่งก่อนวันที่กำหนด ไม่ได้บัญญัติเงื่อนไขในกรณีดังกล่าวไว้ คงมีอยู่แต่ในมาตรา 48 (1) เท่านั้น สิทธิของผู้ขายในการแก้ไขข้อบกพร่องภายหลังวันที่ได้กำหนดให้ส่งมอบสินค้าต้องอาจแสดงให้เห็นว่าการแก้ไขข้อบกพร่องนั้นต้องไม่เป็นเหตุให้เกิดการปราศจากความไม่แน่นอนในการที่ผู้ซื้อจะได้รับการชดเชยคืนค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายล่วงหน้าไปด้วย อย่างไรก็ตามเนื่องจากผู้ขายต้องเป็นผู้รับค่าใช้จ่ายในการส่งสินค้าใหม่มาแทนที่หรือในการซ่อมแซมสินค้า ค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้จะเกิดแก่ ผู้ซื้อก็เฉพาะในกรณีพิเศษเท่านั้น กรณีที่อาจเกิดขึ้น เช่น อาจมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งสินค้าคืนหรือในการเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องบางอย่างอาจมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันแก้ไข หรือในการช่วยสนับสนุนผลิตภัณฑ์ในงานของผู้ซื้อ ในกรณีเช่นนี้ถ้ามีข้อสงสัยเกี่ยวกับเจตนาของผู้ขายหรือความสามารถของผู้ขายในการชำระค่าใช้จ่ายคืนและเป็นจำนวนค่าใช้จ่ายที่สูง ผู้ขายจะมีสิทธิในการแก้ไขข้อบกพร่องหลังจากวันที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้าก็ต่อเมื่อผู้ขายจัดหาหลักประกันเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายนั้น และที่สำคัญกว่านั้นก็คือจะเห็นได้ว่าผู้ขายอาจเสนอขอเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องโดยผู้ซื้อเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ตัวอย่างเช่น เพราะว่าคุณผู้ขายได้แย้งคัดค้านว่าสินค้าที่ได้ส่งมาแล้วบกพร่องนั้นเป็นไปตามข้อยกเว้นในมาตรา 35 และมาตรา 36 ในกรณีเช่นนี้มีความสมควรที่ไม่แน่นอนสำหรับผู้ซื้อ ผลก็คือก่อนที่ผู้ซื้อจะตกลงให้แลกเปลี่ยนสินค้าที่บกพร่องหรือที่จะให้ซ่อมแซมสินค้าผู้ซื้อสามารถขอคำรับรองจากผู้ขายว่าสินค้าที่จะส่งมาแทนที่หรือที่จะซ่อมแซมจะปราศจากค่าใช้จ่าย¹¹⁸

(ง) กรณีที่ต้องไม่เป็นผลให้เกิดรายจ่ายอันไม่สมควร และกรณีการขอเยียวยาด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง ตามมาตรา 37 การแก้ไขความบกพร่องของสินค้าที่ได้ส่งก่อนวันที่กำหนด บัญญัติว่าต้องไม่ก่อให้เกิดรายจ่ายอันไม่สมควรแก่ผู้ซื้อ โดยมีได้บัญญัติบังคับว่าต้องขอเยียวยาแก้ไขด้วยค่าใช้จ่ายของตนเองต่างกับในมาตรา 48 (1) เพราะในมาตรา 37 ผู้ขายมีสิทธิแก้ไขความบกพร่องได้จนถึงวันกำหนดในการส่งสินค้าโดยไม่ต้องร้องขอต่อผู้ซื้อจึงทำให้ไม่มีกรณีที่ต้องขอเยียวยาแก้ไขด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง แต่ได้มาบัญญัติไว้ในตอนท้ายมาตรา 37 เป็นเงื่อนไขว่าต้องไม่เป็นผลให้เกิดรายจ่ายอันไม่สมควรไว้แทน ค่าใช้จ่ายในการแก้ไขความบกพร่อง

transmission communication or its failure to arrive does not deprive that party of the right to rely on the communication.

¹¹⁷ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.405.

¹¹⁸ *Ibid.* p.406.

ภายหลังวันที่ต้องจัดส่งสินค้าผู้ขายต้องเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องในการชำระหนี้ “ด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง” (at his own expense) ซึ่งมีปัญหาอยู่สองแง่ คือ

(1) ผู้ขายไม่สามารถคิดค่าใช้จ่ายเพิ่มที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ขายภายหลังจากวันที่กำหนดให้ส่งมอบ (เช่น ค่าใช้จ่ายอันเป็นผลมาจากการส่งสินค้าใหม่มาแทนหรือจากการซ่อมแซม) และผู้ขายไม่สามารถส่งสินค้าใหม่มาแทนหรือไม่สามารถซ่อมแซมหรือไม่สามารถเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องอื่นได้ ขึ้นอยู่กับการเห็นด้วยของผู้ขายว่าจะรับค่าใช้จ่ายเช่นนั้นไว้หรือไม่

(2) ผู้ขายต้องใช้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นแก่ผู้ซื้อคืนให้แก่ผู้ซื้อ เช่น ค่าใช้จ่ายที่ผู้ซื้อต้องจ่ายไปในการส่งสินค้าคืนไปให้ผู้ขายซ่อมแซม หรือในกรณีที่ต้องขอความร่วมมือจากพนักงานของผู้ซื้อในการซ่อมแซมให้สำเร็จโดยเป็นการทำงานของผู้ซื้อ หรือในกรณีที่ต้องหยุดผลิตสินค้าไว้เป็นการชั่วคราวเพราะจำเป็นต้องรอให้ซ่อมแซมสินค้าเสร็จ โดยค่าใช้จ่ายนี้ผู้ขายต้องเป็นผู้รับผิดชอบโดยไม่คำนึงถึงว่าแม้ผู้ซื้อจะมีสิทธิเรียกค่าเสียหายตามมาตรา 45 (1) (b), มาตรา 48 (1) ตอนท้าย, มาตรา 74¹¹⁹ ตอนท้าย และ มาตรา 79¹²⁰ ได้ด้วยก็ตาม¹²¹

¹¹⁹CISG Article 74

Damages for breach of contract by one party consist of a sum equal to the loss, including loss of profit, suffered by the other party as a consequence of the breach. Such damages may not exceed the loss which the party in breach foresaw or ought to have foreseen at the time of the conclusion of the contract, in the light of the facts and matters of which he then knew or ought to have known, as a possible consequence of the breach of contract.

¹²⁰CISG Article 79

(1) A party is not liable for a failure to perform any of his obligations if he proves that the failure was due to an impediment beyond his control and that he could not reasonably be expected to have taken the impediment into account at the time of the conclusion of the contract or to have avoided or overcome it or its consequences.

(2) If the party's failure is due to the failure by a third person whom he has engaged to perform the whole or a part of the contract, that party is exempt from liability only if :

(a) he is exempt under the preceding paragraph ; and

2. เงื่อนไขในการแก้ไขความบกพร่อง

เงื่อนไขในการแก้ไขความบกพร่องของผู้ขายนั้น มีบัญญัติอยู่ในมาตรา 48 (1) ที่ว่า ภายใต้บังคับของมาตรา 49 แม้ภายหลังวันที่ต้องจัดส่งสินค้าผู้ขายอาจขอเยียวยาแก้ไขได้ด้วยตนเองในเรื่องการไม่ปฏิบัติตามภาระหนี้ของตน... ซึ่งการขอเยียวยาแก้ไขความบกพร่องของสินค้า ก่อนถึงวันที่กำหนดให้ส่งนั้นไม่มีเงื่อนไขให้ผู้ขายต้องขอต่อผู้ซื้อก่อน

3. สถานที่ชำระหนี้

สถานที่ชำระหนี้ภายหลังจากวันที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้า สถานที่ชำระหนี้ภายหลังจากวันที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้าก็คือสถานที่ที่ได้ตกลงกันไว้ตามมูลหนี้เดิม ตามธรรมดาที่สุดการเยียวยาความบกพร่องของสินค้านั้น กฎเกณฑ์พิเศษที่นำมาใช้ก็คือการแก้ไขซ่อมแซม โดยทั่วไปการแก้ไขซ่อมแซมเช่นนี้ต้องทำให้เสร็จ ณ สถานที่ที่สินค้าตั้งอยู่ตามที่กำหนดในสัญญา ด้วยเหตุนี้ โดยหลักก็คือ ณ สถานประกอบธุรกิจของผู้ซื้อนั่นเอง แต่ถ้าหากไม่สามารถทำได้หรือก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายอันไม่สมควร ผู้ขายอาจซ่อมแซมสินค้าที่สถานที่ของผู้ขายเองหรือของบุคคลภายนอกก็ได้ (เช่น ณ สถานที่ของตัวแทนผู้ขาย) ในกรณีเช่นนี้ผู้ขายมีหน้าที่ต้องรวบรวมสินค้าแล้วส่งสินค้ากลับคืนให้ผู้ซื้อ ในกรณีดังกล่าวมานี้ค่าเสนอขอซ่อมแซมตามมาตรา 48 (1) ของผู้ขายต้องได้รับการปฏิบัติในลักษณะเดียวกันกับการที่ผู้ซื้อเรียกให้ผู้ขายซ่อมแซมตามมาตรา 46 (3) คือการที่ผู้ขายขอซ่อมแซมนั้นต้องไม่เป็นการไม่สมควรภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ด้วย¹²²

(b) the person whom he has so engaged would be so exempt if the provisions of that paragraph were applied to him.

(3) The exemption provided by this article has effect for the period during which the impediment exists.

(4) The party who fails to perform must give notice to the other party of the impediment and its effect on his ability to perform. If the notice is not received by the other party within a reasonable time after the party who fails to perform knew or ought to have known of the impediment, he is liable for damages resulting from such nonreceipt.

(5) Nothing in this article prevents either party from exercising any right other than to claim damages under this Convention.

¹²¹ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.405.

¹²² *Ibid.* p.405.

3.7 คำร้องขอต่อผู้ซื้อให้แจ้งว่าผู้ซื้อจะยอมรับการปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ขายหรือไม่

1 คำร้องขอของผู้ขายตามมาตรา 48 (2) โดยทั่วไป เกี่ยวกับทุกกรณีของการไม่สามารถชำระหนี้ของผู้ซื้อ ตัวอย่างหลัก ๆ ของกรณีดังกล่าว คือ การที่ผู้ขายไม่สามารถส่งมอบสินค้าภายในวันที่กำหนดให้ส่งมอบการที่ผู้ขายส่งมอบสินค้าไม่ตรงตามสัญญา ผู้ขายซึ่งไม่ได้ส่งมอบสินค้าในวันที่กำหนดให้ส่งมอบอาจไม่แน่ใจว่าผู้ซื้อยังคงยอมรับการส่งมอบสินค้าในภายหลังหรือไม่ หรือปฏิเสธ หรือไม่ยอมรับเพราะความล่าช้าในการส่งมอบเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ และบอกเลิกสัญญา (มาตรา 49 (1) (a)) เช่นเดียวกันผู้ขายซึ่งได้รับคำบอกกล่าวในเรื่องสินค้าบกพร่องและมีเจตนาที่จะแก้ไขความบกพร่องโดยการซ่อมแซมหรือโดยการส่งสินค้าใหม่ไปแทนไม่สามารถรู้ว่าคุณซื้อจะไม่ยอมรับการซ่อมแซมหรือการจัดส่งสินค้าใหม่ไปทดแทน เพราะเหตุล่าช้าเกินสมควร และบอกเลิกสัญญาเพราะเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญหรือไม่ มาตรา 48 (1) จึงให้ผู้ขายต้องร้องขอต่อผู้ซื้อก่อน และ มาตรา 48 (2) ที่บัญญัติว่า ถ้าผู้ขายร้องขอต่อผู้ซื้อให้แจ้งว่าผู้ซื้อจะยอมรับการปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ขายหรือไม่ และผู้ซื้อไม่ทำตามคำขอภายในกำหนดเวลาที่สมควร ผู้ขายอาจปฏิบัติการชำระหนี้ภายในกำหนดเวลาที่ได้ระบุไว้ในคำขอก็ได้ ในช่วงเวลานั้นผู้ซื้อไม่สามารถจะอ้างทางเยียวยาใด ๆ อันจะไม่เป็นการสอดคล้องกับการปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ขายดังกล่าว ขึ้นบัญญัติเพื่อให้มีวิธีการที่ชัดเจนแก่ผู้ขาย^{123 124}

ดังได้กล่าวไว้แล้วว่า การร้องขอของผู้ขายดังกล่าวนี้ เป็นเงื่อนไขบังคับก่อนที่ผู้ขายต้องกระทำในการแก้ไขความบกพร่องภายหลังวันกำหนดส่งสินค้า เงื่อนไขบังคับก่อน มาตรา 48 (2) ให้ผู้ขายมีคำร้องขอต่อผู้ซื้อให้แจ้งว่าผู้ซื้อจะยอมรับการชำระหนี้ในภายหลัง ได้แก่ การส่งมอบสินค้า การซ่อมแซม การส่งสินค้าใหม่มาแทนที่ และให้ระบุระยะเวลาที่ผู้ขายจะชำระหนี้ และจะยังสมบูรณ์หากผู้ขายได้ระบุวันที่กำหนดว่าจะส่งมอบหรือจะซ่อมแซมให้แล้วเสร็จ ไม่ว่าจะไม่สัมพันธ์กับเรื่องระยะเวลาต้องไม่เกินสมควรหรือไม่ ความจำเป็นอยู่ที่จะต้องมีการกำหนดระยะเวลาไว้ ถ้าผู้ซื้อเห็นว่าระยะเวลานานเกินไป ผู้ซื้อสามารถไม่รับคำร้องขอ ในทางตรงกันข้าม ระยะเวลาต้องไม่สั้นจนเป็นไปไม่ได้สำหรับผู้ซื้อที่จะตอบก่อนวันที่ผู้ได้ระบุไว้ ถ้าเป็นเช่นนั้นผู้ซื้อไม่สามารถถูกผูกพันตามมาตรา 48 (2) นอกจากนี้ผู้ขายที่จะทำคำร้องขอคำร้องขอจะต้องการกำหนดวันไว้ด้วย (ตัวอย่าง คำร้องขอของผู้ขายที่บอกว่ามีเจตนาจะส่งมอบในทันทีหรือภายหลังจากระยะเวลาที่ได้กำหนดขยายให้โดยผู้ซื้อได้สิ้นสุดลง) ระยะเวลาต้องระบุเพื่อให้ผู้ซื้อสามารถตัดสินใจได้ว่า

¹²³ *ibid.* p.411.

¹²⁴ Clayton P. Gillette, Steven D. Walt, *supra* note 53, p.234.

ยอมรับหรือบอกปิดหรือปฏิเสธ คำร้องขอหรือไม่ ก่อนที่ระยะเวลาตามคำร้องขอจะสิ้นสุดลง และในกรณีที่ผู้ซื้อหนึ่งเสีย ผู้ซื้อต้องถูกผูกพันในระยะเวลาที่ได้รับ ในทางตรงข้าม ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้ขายส่งโทรเลขให้ผู้ซื้อ กำหนดว่าสินค้าได้พร้อมและจะถูกส่งแล้ว ถ้าผู้ขายไม่ได้รับคำตอบใด ๆ ที่เป็นการตรงข้ามกับคำร้องขอจากผู้ซื้อภายในวันที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ ก็ถือเป็นการเพียงพอ¹²⁵

ผลที่ได้ แม้ว่าจะเป็นพื้นฐานที่ตั้งอยู่บนหลักการทั่วไปที่ผู้ซื้อถูกผูกพันโดยการยอมรับของผู้ซื้อหากผู้ซื้อยอมรับคำขอแก้ไขข้อบกพร่อง แต่ถ้าผู้ซื้อไม่รับคำขอโดยมีเหตุผลที่ดี นั่นคือเรื่องก็จบลงและผู้ซื้อสามารถใช้สิทธิของผู้ซื้อได้ภายใต้มาตรา 45 (1) คือ ผู้ซื้อสามารถใช้สิทธิในการเยียวยาความเสียหายและเรียกค่าสินไหมทดแทนตามแต่กรณีได้ อย่างไรก็ตามการปฏิเสธคำร้องขอแก้ไขข้อบกพร่องที่ไม่ชอบธรรม (โดยเฉพาะการบอกเลิกสัญญาแม้ว่ายังไม่มีการผิดสัญญาในสาระสำคัญ) จะทำให้ผู้ซื้อเสียสิทธิตามมาตรา 45 (ตามหลักในมาตรา 80¹²⁶) มาตรา 48 (2) ถูกนำมาใช้บังคับแก่เรื่องนี้ในกรณีที่ผู้ซื้อไม่ตอบ ในกรณีดังกล่าวนี้ผู้ขายมีสิทธิชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำร้องขอของผู้ขาย แม้ว่าเงื่อนไขบังคับก่อนสำหรับการใช้สิทธิแก้ไขข้อบกพร่องภายใต้มาตรา 48 (1) ไม่เป็นที่พอใจ (ตามมาตรา 48 (2) ตอนต้น) และในช่วงเวลานั้นผู้ซื้อไม่สามารถจะใช้ทางเยียวยาใด ๆ อันจะไม่เป็นการสอดคล้องกับการปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ขาย การไม่สามารถใช้สิทธิของผู้ซื้อไม่รวมถึงในระหว่างสิทธิอื่น ๆ ในการเลิกสัญญา (แม้ว่าหากมาตรา 25 และมาตรา 49 (1) (a) จะให้ทำได้), สิทธิในการลดราคาสินค้า (มาตรา 50¹²⁷) และ

¹²⁵ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.411.

¹²⁶ CISG มาตรา 80

คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งไม่อาจพึงพิงการไม่ปฏิบัติการชำระหนี้ของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ตราบเท่าที่การไม่ได้ปฏิบัติการชำระหนี้เช่นนี้เกิดจากการกระทำ หรือดเว้นการกระทำของคู่สัญญาฝ่ายแรก

¹²⁷ CISG Article 50

If the goods do not conform with the contract and whether or not the price has already been paid, the buyer may reduce the price in the same proportion as the value that the goods actually delivered had at the time of the delivery bears to the value that conforming goods would have had at that time. However, if the seller remedies any failure to perform his obligations in accordance with article 37 or article 48 or if the buyer refuses to accept performance by the seller in accordance with those articles, the buyer may not reduce the price.

สิทธิของผู้ซื้อในการแก้ไขความบกพร่องในสินค้าโดยค่าใช้จ่ายของผู้ขาย (ตัวอย่างเช่น การเรียกร้องค่าใช้จ่ายเหล่านั้นจากผู้ขายในฐานะค่าสินไหมทดแทน) และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิในการเรียกให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายที่ผู้ขายไม่สามารถเยียวยาแก้ไขโดยการปฏิบัติการชำระหนี้ภายหลังวันกำหนดให้ส่งมอบได้อีกต่อไป เช่น ความเสียหายเล็ก ๆ น้อย ๆ และความเสียหายที่เกิดขึ้นเพราะความล่าช้า ถ้าผู้ขายไม่สามารถชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่ผู้ขายได้กำหนด ผู้ซื้อก็กลับมามีอิสระที่จะใช้สิทธิในการเยียวยาแก้ไขของผู้ซื้อทั้งหมด ตามมาตรา 45 (1)¹²⁸

2 การตอบคำร้องขอโดยผู้ซื้อ

(ก) ผู้ซื้อต้องตอบสนองคำร้องขอภายในกำหนดเวลาอันสมควร ถ้าผู้ซื้อไม่ตอบสนองคำร้องขอของผู้ขายภายในกำหนดเวลาอันสมควร การนิ่งของผู้ซื้อเป็นเหตุให้ผู้ซื้อต้องผูกพันตามคำร้องขอของผู้ขาย (มาตรา 48 (2) ตอนต้น) ที่เป็นเช่นนี้เพราะเป็นเรื่องเร่งด่วนสำหรับผู้ขาย ซึ่งในส่วนของผู้ขายต้องแก้ไขข้อบกพร่องภายในช่วง ระยะเวลาอันสมควรที่ร้องขอ และเพราะไม่มีเหตุที่จะให้ผู้ซื้อใช้เวลานานในการพิจารณาคำร้องขอ การเรียกให้ผู้ซื้อตอบสนองโดยทันทีเป็นการสมเหตุสมผลแล้ว ในทางปฏิบัตินั้นหมายความว่าผู้ซื้อต้องปฏิเสธคำร้องขอของผู้ขายโดยไม่ชักช้า ถ้าผู้ซื้อต้องการที่จะหลีกเลี่ยงที่จะถูกผูกพัน สำหรับผู้ซื้อนั้นในการส่งคำบอกกล่าวถึงในผลดังกล่าวโดยวิธีที่เหมาะสมก็เป็นการเพียงพอแล้ว ความเสี่ยงในการผิดพลาดหรือความล่าช้าในการสื่อสารนั้นผู้ขายเป็นฝ่ายที่ต้องรับภาระ (มาตรา 27) แต่ผู้ซื้อต้องพิสูจน์ว่าผู้ซื้อได้ปฏิเสธและส่งคำบอกกล่าวตรงเวลา¹²⁹

(ข) คำขอให้ผู้ซื้อแจ้งการตัดสินใจ มาตรา 48 (3) บัญญัติว่า หนังสือแจ้งจากผู้ขายว่าผู้ขายจะปฏิบัติการชำระหนี้ที่กำหนดตามย่อหน้าก่อน ให้ถือว่าได้รวมคำขอจากผู้ขายให้ผู้ซื้อแจ้งการตัดสินใจของผู้ซื้อแล้ว หนังสือที่แสดงเจตนาว่าจะปฏิบัติการชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดของผู้ขายตามมาตรา 48 (3) ที่ไม่มีคำขอจากผู้ขายที่ขอให้ผู้ซื้อแจ้งการตัดสินใจของผู้ซื้อ มาตรา 48 (3) ทำให้คำร้องขอของผู้ขายตามมาตรา 48 (2) ง่ายขึ้นในส่วนของคำตอบของผู้ซื้อ ผู้ขายไม่มีความจำเป็นต้องแสดงคำขอให้ผู้ซื้อแจ้งว่าจะยอมรับการชำระหนี้ของผู้ขายหรือไม่ หนังสือแจ้งจากผู้ขายว่าผู้ขายจะปฏิบัติการชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดนั้นเป็นการเพียงพอในเรื่องการขอให้ผู้ซื้อตอบแล้ว ตามที่บัญญัติในมาตรา 48 (3) ในข้อเท็จจริงที่ว่าในกรณีเช่นนี้คำขอดังกล่าวได้รับการสันนิษฐานแล้วว่าได้รวมเอาคำขอให้ผู้ซื้อตอบนั้น ในเรื่องนี้ในทางนัยทาง

¹²⁸ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, pp.411- 412.

¹²⁹ *Ibid.* p.412.

เทคนิคไม่สามารถจะสันนิษฐานเช่นนั้นได้ (กฎเกณฑ์ในทางพยานหลักฐาน) หรือแม้ในหลักการตีความก็ตาม แต่เป็นการบัญญัติในทางกฎหมาย หนังสือแจ้งของผู้ขายว่าผู้ขายจะชำระหนี้ภายในช่วงระยะเวลาที่กำหนดดูเหมือนเป็นคำขอถึงผู้ซื้อสำหรับวัตถุประสงค์ตามมาตรา 48 (2) ผลก็จะเหมือนกัน ถ้าผู้ขายได้แสดงคำร้องขอให้ผู้ซื้อแจ้งการตัดสินใจของผู้ซื้อ ผู้ซื้อต้องปฏิเสธโดยปราศจากความล่าช้าหรือผู้ซื้อจะถูกผูกพันจนกระทั่งช่วงระยะเวลาที่กำหนดโดยผู้ขายสิ้นสุดลง¹³⁰

(ค) คำขอหรือหนังสือแจ้งของผู้ขายให้ผู้ซื้อแจ้งการตัดสินใจต้องไปถึงผู้ซื้อ มาตรา 48

(4) บัญญัติว่า คำขอหรือหนังสือแจ้งจากผู้ขายภายใต้วรรค (2) หรือ (3) ของมาตรานี้ไม่มีผลถ้าผู้ซื้อไม่ได้รับคำขอหนังสือดังกล่าว หนังสือแจ้งต้องไปถึงผู้ซื้อ คำร้องขอตามมาตรา 48 (2) หรือหนังสือแจ้งตามมาตรา 48 (3) จะมีผลเมื่อได้ไปถึงผู้ซื้อเท่านั้น ความขัดแย้งนี้มีความจำเป็นในฐานะของมาตรา 27 ระยะเวลาภายในกำหนดที่ผู้ซื้อต้องปฏิเสธเริ่มเมื่อการสื่อสารไปถึงผู้ซื้อ ถ้าความหมายของหนังสือแจ้งได้ถูกปิดป้องในการสื่อสาร (เช่นจากโทรเลข) ผู้ซื้อถูกผูกพันตามข้อความที่มาถึงผู้ซื้อเท่านั้น ผู้ขายต้องพิสูจน์ว่าหนังสือแจ้งได้ส่งไปแล้ว และหนังสือนั้นไปถึงผู้ซื้อแล้ว¹³¹

มาตรา 48 (4) เป็นการบัญญัติยกเว้นหลักในมาตรา 27 ที่ว่า เว้นแต่จะมีบทบัญญัติไว้ขัดแย้งเป็นอื่นในส่วนนี้ของอนุสัญญาฉบับนี้ ถ้าคู่สัญญาฝ่ายใดส่งหนังสือแจ้งคำร้องขอหรือการติดต่อสื่อสารอื่นใด ตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และด้วยวิธีการที่เหมาะสมภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวแล้ว ความล่าช้าหรือความผิดพลาดในการสื่อสารหรือการส่งไม่เป็นผลสำเร็จ ไม่เป็นการตัดสิทธิคู่สัญญาฝ่ายนั้นไม่ให้อาศัยการสื่อสารดังกล่าว โดยมาตรา 48 (4) บัญญัติไว้ขัดแย้งว่า คำร้องขอหรือหนังสือแจ้งจากผู้ขายดังกล่าวในมาตรา 48 (2) หรือ (3) ไม่มีผลถ้าผู้ซื้อไม่ได้รับคำขอหรือหนังสือดังกล่าว แสดงว่า ผู้ซื้อจะต้องได้รับหนังสือดังกล่าว หากผู้ซื้อไม่ได้รับ ผู้ขายจะใช้ประโยชน์จากบทบัญญัติในมาตรา 27 ไม่ได้¹³²

(ง) หนังสือแจ้งของผู้ขายสวนทางกับคำบอกกล่าวของผู้ซื้อ ถ้าผู้ซื้อไม่เหตุผลอันควรในการบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 49 (1) ก่อนที่หนังสือแจ้งของผู้ขายมาถึงผู้ซื้อ การบอกเลิกสัญญาของผู้ซื้อยังคงมีผล ผู้ซื้อไม่ต้องแจ้งความประสงค์ของผู้ซื้อที่จะไม่ยอมรับการชำระหนี้ต่อไปซ้ำอีก สัญญาจะสามารถมีขึ้นได้ใหม่อีกก็โดยการตกลงทำสัญญากันใหม่เท่านั้น ในกรณีนี้ให้น้ำหนักทั่วไปของการเกิดสัญญามาใช้ ถ้าผู้ซื้อได้กำหนดการขยายระยะเวลาเพื่อให้ผู้ขายชำระหนี้ตามคำขอของผู้ขาย และผู้ขายเห็นว่าเป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไปแล้วเสนอขอชำระหนี้ภายในกำหนด

¹³⁰ Ibid. p.412.

¹³¹ Ibid. p.412.

¹³² John O. Honnold, *supra* note 87, p.379.

ระยะเวลาที่ยาวขึ้นเช่นนี้ก็นำมาตรา 48 (2) และ (3) มาปรับใช้ ผลก็คือถ้าผู้ซื้อไม่ได้ปฏิเสธโดยไม่ชักช้าต่อระยะเวลาที่แจ้งได้ตอบกลับโดยผู้ขาย การนิ่งของผู้ขายให้สันนิษฐานว่าเป็นการยอมรับ แต่มีความไม่ชัดเจนว่าการที่ผู้ซื้อนิ่งดังกล่าวนั้นจะนำมาปรับใช้ด้วยหรือไม่ในกรณีที่ผู้ซื้อได้กำหนดขยายระยะเวลา รวมกับการบอกยกเลิกเงื่อนไขในการไม่สามารถชำระหนี้ภายในช่วงเวลาที่กำหนดนั้นของผู้ขาย อาจจะสังเกตได้ว่าการบอกยกเลิกอย่างมีเงื่อนไขของผู้ซื้อได้เป็นการปฏิเสธคำร้องขอที่ตอบกลับมาของผู้ขายแล้ว ดังนั้น การปฏิเสธโดยผู้ซื้อซ้ำอีกจึงไม่จำเป็น อย่างไรก็ตามการปฏิเสธนั้นจะดูเหมือนเป็นแบบแผนเกินไป ในกรณีเช่นนี้ตามหลักความสุจริตต้องการให้ผู้ขายสามารถคาดหวังที่จะได้รับคำตอบจากผู้ซื้อ ถ้าผู้ซื้อไม่เห็นด้วยกับคำร้องขอที่แจ้งกลับมาของผู้ขายและ ณ ที่นี้ด้วย การนิ่งของผู้ซื้อในกรณีดังกล่าวก็ต้องถูกสันนิษฐานว่ายอมรับตามมาตรา 48 (2)¹³³

(จ) ผู้ขายต้องได้รับความยินยอมจากผู้ซื้อในการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องหรือไม่ มีผู้มีอำนาจชี้ขาดตัดสินคดีกล่าวไว้ โดยที่ CISG มาตรา 48 ไม่ได้กล่าวไว้ว่า สิทธิของผู้ขายในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาจะเกิดขึ้นได้โดยความยินยอมของผู้ซื้อ การตีความเช่นนี้เป็นการตีความที่เคร่งครัดเกินไป สิทธิที่จะเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาต้องกำหนดตามข้อเท็จจริงในแต่ละเรื่อง ดังนั้น แม้ว่าจะไม่มีความยินยอม ผู้ซื้อก็ควรจะต้องยอมรับการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญา ถ้าหากศาลเห็นว่ามันไม่ได้ก่อให้เกิดความไม่สะดวกอันไม่สมควรหรือก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ไม่แน่นอน มิฉะนั้น บทบัญญัติในเรื่องของการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาจะไม่สามารถปรากฏผลสำเร็จได้เพราะผู้ซื้อจะขวยโอกาสในการใช้สิทธิเลิกสัญญา¹³⁴

3.8. ผลของสิทธิในการแก้ไขข้อบกพร่อง

1. ผลของสิทธิในการแก้ไขความบกพร่องก่อนถึงวันกำหนดส่งมอบ

ก. การแก้ไขข้อบกพร่องของผู้ขายในกรณีก่อนถึงวันกำหนดส่งมอบนี้ไม่รวมถึงการเยียวยาในมาตรา 45 ตราบเท่าที่ผู้ขายมีสิทธิแก้ไขความบกพร่อง ผู้ซื้อไม่สามารถอ้างสิทธิตามมาตรา 45 ผู้ขายมีจะสิทธิตามมาตรา 45 ได้หลังจากการส่งมอบได้ถึงกำหนดเท่านั้น อย่างไรก็ตามถ้าก่อนที่จะถึงกำหนด การส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงกำหนดสามารถคาดเห็นล่วงหน้าได้ว่าจะเป็นการผิดสัญญา

¹³³ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, pp.412-413.

¹³⁴ Clayton P. Gillette, Steven D. Walt, *supra* note 53, p.233.

เช่น การส่งมอบสินค้าไม่ตรงตามสัญญา ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยการส่งมอบสินค้าใหม่เข้ามาแทนที่ หรือโดยการซ่อมแซม ผู้ซื้อสามารถดำเนินการตามมาตรา 72^{135 136}

ข. การที่ผู้ซื้อบอกปิดไม่ยอมรับสินค้า ไม่มีกฎเกณฑ์ชัดเจนเกี่ยวกับผลของผู้ซื้อปฏิเสธ ไม่อนุญาตให้ผู้ขายแก้ไขข้อบกพร่องโดยไม่ชอบ อย่างไรก็ตามพิจารณาหลักการในมาตรา 80 ที่ว่า ผู้ซื้อเสียสิทธิอันเกิดจากการที่สินค้าไม่ตรงตามสัญญา ถ้าผู้ซื้อไม่อนุญาตให้ผู้ขายเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่อง แต่ไม่ใช้กับสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในส่วนของสินค้าที่ขาดหาย หรือจำนวนของสินค้าที่ขาดหาย แม้ในกรณีที่ผู้ซื้อได้ปฏิเสธแต่แรกที่จะไม่รับเอาสินค้าที่ส่งมอบภายหลัง¹³⁷

2. ผลของสิทธิในการแก้ไขความบกพร่องภายหลังวันกำหนดส่ง

(ก) ผลของการไม่สมควร (consequences of unreasonableness) ถ้าการแก้ไขข้อบกพร่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขข้อบกพร่องในรูปแบบของการส่งสินค้าใหม่มาแทนที่หรือการซ่อมแซมไม่สามารถทำได้เพราะเหตุจากความไม่สมควร ผลก็คือ ต้องดูที่ความบกพร่องของสินค้าเป็นสำคัญถ้าความบกพร่องร้ายแรงมากก็จะเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญผู้ซื้อมีสิทธิเลิกสัญญาตามมาตรา 49 (1) (a) และเรียกให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 45 (1) (b) ถ้าความบกพร่องไม่ร้ายแรงและยังพอที่จะมีความเป็นไปได้ผู้ซื้อมีสิทธิแก้ไขข้อบกพร่องด้วยตนเองและเรียกค่าใช้จ่ายที่ได้แก้ไขเองดังกล่าวในฐานะของค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 45 (1) (b) หรือมีทางเลือกอื่น คือ ผู้ซื้อสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 45 (1) (b) หรือลดราคาสินค้าตามมาตรา 50 เนื่องจากการไม่สามารถแก้ไขความบกพร่องของสินค้า¹³⁸

¹³⁵ CISG มาตรา 72

(1) ถ้าก่อนถึงวันปฏิบัติการชำระหนี้ตามสัญญา เป็นที่ประจักษ์ว่าคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะกระทำผิดสัญญาในนัยสำคัญ คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งบอกเลิกสัญญาได้

(2) ถ้าเวลาเพียงพอ คู่กรณีฝ่ายตั้งใจจะบอกเลิกสัญญา ต้องให้หนังสือบอกกล่าวภายในเวลาอันสมควร ไปยังคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อให้โอกาสแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งนั้นในการจัดหาหลักประกันเพียงพอในการปฏิบัติการชำระหนี้

(3) ข้อกำหนดที่บัญญัติไว้ในวรรคก่อนไม่นำมาใช้กับกรณีที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้แจ้งว่าตนจะไม่ปฏิบัติการชำระหนี้

¹³⁶ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.298.

¹³⁷ *Ibid.* p.298.

¹³⁸ *Ibid.* p.406.

(ข) ผลเกี่ยวกับภาระการพิสูจน์ ถ้าผู้ซื้อต้องการปฏิเสธข้อเสนอมือซ้ภายหลังจากวันครบกำหนดส่งมอบ ผู้ซื้อต้องมีภาระการพิสูจน์ถึงความไม่สมควรของคำขอแก้ไขข้อบกพร่องนั้นเป็นเพราะว่าสิทธิของผู้ขายในการชำระหนี้ภายหลังจากวันครบกำหนดส่งมอบถือเป็นหลัก ส่วนความไม่สมควรเป็นข้อยกเว้น ซึ่งผู้ได้อ้างเหตุความไม่สมควรผู้นั้นต้องมีภาระการพิสูจน์¹³⁹

3.9 ค่าสินไหมทดแทน

1. ในกรณีของการแก้ไขความบกพร่องก่อนถึงวันกำหนดส่งมอบตามมาตรา 37

มาตรา 37 ได้ให้สิทธิแก่ผู้ขายในการแก้ไขความบกพร่อง แต่ก็ได้จำกัดการใช้สิทธิของผู้ขายดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น และแม้ว่าผู้ขายไม่ต้องร้องขอให้ผู้ซื้อแจ้งว่าผู้ซื้อจะยอมรับการชำระหนี้หรือไม่ แต่ได้กำหนดให้ผู้ซื้อสามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้ขาย แต่ถ้าผู้ขายเสนอว่าจะชำระค่าสินไหมทดแทนต่าง ๆ หรือให้หลักประกันการชำระค่าสินไหมทดแทนต่าง ๆ แก่ผู้ซื้อทันที เช่นนี้ก็จะไม่กระทบต่อสิทธิในการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้ขาย อย่างไรก็ตามในส่วนที่เกี่ยวกับความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ ผู้ซื้อไม่ถูกผูกพันให้ยอมรับข้อเสนอมือซ้ของผู้ขายในการชำระค่าสินไหมทดแทนต่าง ๆ เหล่านั้นในภายหลัง แต่ถ้าค่าสินไหมทดแทนมีจำนวนมาก และผู้ขายเสนอว่าจะชำระให้ในภายหลัง เช่นนี้ผู้ซื้อจะไม่ยอมรับในข้อเสนอดังกล่าวก็ได้ และเมื่อเป็นดังนี้ผู้ขายก็ไม่มีสิทธิแก้ไขความบกพร่อง¹⁴⁰

ตอนท้ายของมาตรา 37 บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องค่าสินไหมทดแทนไว้ว่า ผู้ซื้อมีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งก็คือมาตรา 74 ในประเด็นเรื่องความเสียหายเกี่ยวกับสินค้า ซึ่งไม่สามารถแก้ไขข้อบกพร่องให้ได้ ค่าสินไหมทดแทนให้รวมถึงค่าใช้จ่ายใด ๆ ซึ่งผู้ซื้อได้ก่อขึ้นเกี่ยวกับการที่ผู้ขายแก้ไขข้อบกพร่อง เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการส่งสินค้าคืนให้ผู้ขาย การไม่สามารถใช้งานได้ในกรณีของสินค้าชิ้นอื่นนอกเหนือจากสินค้าที่ได้ส่งมอบในระหว่างช่วงเวลาทำการซ่อมแซม เป็นต้น หรือค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายของทรัพย์สินที่ผู้ซื้อได้เตรียมไว้ก่อนได้เกิดความเสียหาย เพราะความบกพร่องของสินค้าของผู้ขาย เช่น ความเน่าเสียของวัตถุดิบ เช่นนี้ผู้ขายก็ต้องชดเชย อย่างไรก็ตามค่าสินไหมทดแทนที่เป็นผลจากการส่งสินค้าใหม่มาแทนที่ไม่เป็นไปตามสัญญา (อย่างน้อยก็ในกรณีที่ความไม่ตรงตามสัญญาที่มีอยู่ ณ เวลาของวันสุดท้ายที่กำหนดให้ส่งมอบ) ไม่ตกอยู่ภายใต้

¹³⁹ Ibid. p.406.

¹⁴⁰ Ibid. p.298.

มาตรา 37 แต่อยู่ภายใต้มาตรา 45 และมาตรา 74 ส่วนในเรื่องค่าสินไหมทดแทนจะมีเรื่อง
ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยผู้ซื้อฝ่ายเดียวในกรณีที่ผู้ซื้อยอมรับมอบสินค้าก่อนกำหนดหรือไม่ต้องศึกษา
ในมาตรา 52¹⁴¹ ¹⁴²

แนวคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการตามมาตรา 37

Case number: 141

Article number: sales convention / 37; 52

Thessaurus issue:

Country of decision: Russian Federation

Year of decision: 1995

Type of decision: Arbitral award

สัญญาได้ทำขึ้นเมื่อกลางเดือนพฤศจิกายน 1993 ระหว่างผู้ขายชาวสวิส (ผู้กล่าว
อ้าง) (claimant) และผู้ซื้อชาวรัสเซีย (ผู้ให้การ) (respondent) เพื่อการจัดหาผลิตภัณฑ์ขนมหวาน
รสช็อกโกแลต ตามจำนวนที่ได้ระบุไว้ สัญญารวมถึงข้อกำหนดการจ่ายเงินขั้นต้นของสินค้าสอง
งวดแรกที่ได้ส่งโดยรถแวนสองคันภายใน 3 วัน ที่ผู้ขายได้รับหลักประกันของธนาคาร (banker's
guarantee) จากผู้ซื้อเพื่อการชำระราคาสินค้า

ระยะเวลาที่จำกัดในการส่งสินค้า คือหนึ่งอาทิตย์หลังได้รับการรับหลักประกันของ
ธนาคาร (banker's guarantee) จากการโต้ตอบกันระหว่างคู่สัญญา การส่งคือเวลาที่ตรงกับ
วันหยุดคริสต์มาสที่กำลังจะมาถึง

กลางเดือนธันวาคม 1993 ผู้ขายส่งสินค้าสองงวดแรกตามหนังสือของผู้ซื้อที่กล่าวถึง
การรับประกันการชำระราคาสินค้า ผู้ขายส่งสินค้าโดยผ่านศุลกากรและพิธีการอื่นที่จำเป็นต่อการ
ส่งออก อย่างไรก็ตามผู้ซื้อไม่สามารถชำระราคาสินค้าที่ส่งมาได้ภายในภายหลัง เมื่ออธิบายถึงจุดนี้

¹⁴¹CISG Article 52

(1) If the seller delivers the goods before the date fixed, the buyer may take delivery or refuse to take delivery.

(2) If the seller delivers a quantity of goods greater than that provided for in the contract, the buyer may take delivery or refuse to take delivery of the excess quantity. If the buyer takes delivery of all or part of the excess quantity, he must pay for it at the contract rate.

¹⁴²Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.298.

โดยอ้างอิงถึงข้อเท็จจริงที่ผู้ขายได้ผิดสัญญาโดยส่งสินค้าก่อนที่ผู้ซื้อจะส่งหลักประกันของธนาคาร ผู้ซื้อพิจารณาว่า การฝ่าฝืนดังกล่าวควรจะถือว่าเป็นการการผิดสัญญาในสาระสำคัญ นอกจากนั้น ผู้ซื้อกล่าวว่าการไม่ชำระหนี้เป็นผลเนื่องมาจากผู้รับเหมาช่วงปฏิเสธที่จะรับการส่งสินค้าก่อน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจในประเทศ ผู้ขายจึงกล่าวอ้างสิทธิในการชำระเงิน ของสินค้าที่ได้ส่งต่อคณะอนุญาโตตุลาการ

ในการยุติข้อพิพาท คณะอนุญาโตตุลาการ หมายเหตุว่า ภายใต้ CISG มาตรา 53 หน้าที่ประการหนึ่งของผู้ซื้อคือการชำระราคาสินค้า การที่ผู้ขายฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ระบุไว้เรื่องการส่ง สินค้า (การส่งสินค้าโดยขาดหลักประกันของธนาคาร) ไม่สามารถเพียงพอแก่เหตุแห่งการปลด หน้าที่ในการชำระราคาของผู้ซื้อ เมื่อผู้ซื้อได้รับสินค้าที่ส่งมา การฝ่าฝืนดังกล่าวไม่สามารถถือว่าเป็นการ ผิดสัญญาในสาระสำคัญตามความหมายของมาตรา 25 เช่นการให้สิทธิผู้ซื้อในการผิดสัญญา ตาม บทบัญญัติของ CISG หากมีการฝ่าฝืนสัญญาในส่วนของผู้ขายที่ทำให้ผู้ซื้อได้รับความเสียหายใดๆนั้น จะก่อให้เกิดสิทธิในการได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทน (CISG มาตรา 37) อย่างไรก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในคดีนี้ผู้ซื้อไม่ได้กล่าวอ้างในเรื่องดังกล่าว คณะอนุญาโตตุลาการจึงเห็นพ้อง ด้วยกับผู้ขาย

2. ในกรณีของการแก้ไขความบกพร่องภายหลังวันกำหนดส่งมอบตามมาตรา 48 (1)

ตอนท้าย

(1) ในเรื่องการลดราคาสินค้า ตราบเท่าที่ผู้ขายมีสิทธิแก้ไขข้อบกพร่องภายหลังวัน กำหนดให้ส่งมอบผู้ซื้อไม่มีสิทธิเรียกร้องให้ลดราคาสินค้า เรื่องนี้มีบัญญัติไว้ในตอนท้ายของมาตรา 50¹⁴³

(2) การแก้ไขข้อบกพร่องของผู้ซื้อโดยค่าใช้จ่ายของผู้ขาย ตราบเท่าที่ผู้ขายมีสิทธิ แก้ไขข้อบกพร่องผู้ซื้อไม่มีสิทธิที่จะแก้ไขข้อบกพร่องด้วยตนเองและคิดค่าใช้จ่ายจากผู้ขายใน ฐานะที่เป็นค่าสินไหมทดแทนภายใต้มาตรา 45 (1) (b) ที่เป็นเช่นนี้เพราะจะเป็นการที่ผู้ซื้อขัดขวาง ผู้ขายจากการชำระหนี้ตามสัญญาภายหลังจากวันที่กำหนดให้ส่งมอบ เช่นนี้ ผู้ซื้อไม่สามารถได้มา ซึ่งสิทธิใด ๆ จากการไม่ชำระหนี้ของผู้ขาย และโดยเฉพาะไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนตามที่ มาตรา 80 บัญญัติไว้ ข้อกำหนดสิทธิในการเรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 48 (1) ตอนท้าย ครอบคลุมถึงความเสียหายที่ไม่สามารถเยียวยาแก้ไขความบกพร่องภายหลังวันที่กำหนดให้ส่งมอบ และผู้ซื้อไม่สามารถอ้างการเรียกให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับค่าใช้จ่ายที่ในการริบซ่อมแซม

¹⁴³ Ibid. p.410.

โดยไม่ตรวจสอบให้ดีเสียก่อนตามกฎหมายภายในด้วย เพราะกฎเกณฑ์ในอนุสัญญาลงความเห็นในเรื่องนี้ไว้¹⁴⁴

(3) การสูญเสียสิทธิเพราะระยะเวลาได้สิ้นสุดลง ถ้าผู้ขายไม่แก้ไขข้อบกพร่องภายในเวลาอันสมควร ผู้ขายก็จะหมดสิทธิที่จะแก้ไขเช่นนั้น ดังนั้น ผู้ซื้อก็จะได้สิทธิตามมาตรา 45 (1) คืบมา หรือผู้ซื้อจะมีสิทธิเลิกสัญญาหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าได้ทำตามที่มาตรา 49 ต้องการหรือไม่ ในกรณีของสินค้าไม่ตรงตามสัญญา นับรวมเอาความบกพร่องที่ร้ายแรงแต่อย่างเดียวนำเข้าด้วย ความบกพร่องที่เล็กน้อยไม่สำคัญไม่ถึงกับเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญซึ่งผู้ขายอาจซ่อมแซมได้ แต่เพราะข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ขายไม่สามารถทำการซ่อมแซมได้สำเร็จ ผู้ซื้อถูกจำกัดสิทธิในการขอลดราคาและค่าสินไหมทดแทน¹⁴⁵

(4) ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา 48 (1) ตอนท้าย รับรองสิทธิของผู้ซื้อในการเรียกค่าสินไหมทดแทนที่เกี่ยวกับความเสียหายที่ผู้ซื้อได้รับอันเป็นผลของการผิดสัญญาเดิมและซึ่งไม่สามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้โดยการชำระหนี้ในภายหลัง เช่น ค่าใช้จ่ายในการรับมอบสินค้า ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสินค้า ค่าใช้จ่ายในการถอดหรือสินค้าที่ได้ตรวจสอบแล้วว่าใช้ไม่ได้ หลักเบื้องต้นในการเรียกค่าสินไหมทดแทนคือมาตรา 45 (1) (b) และมาตราที่ขยายเพิ่มเติมของความเสียหายที่กำหนดให้ผู้ขายต้องชดใช้คือมาตรา 74 และ 77¹⁴⁶ บทบัญญัติที่จำกัดการชำระค่าสินไหมทดแทนอยู่ในมาตรา 79 และ 80 กรณีที่เป็นการไม่อาจเรียกค่าสินไหมทดแทนได้แก่กรณีความเสียหายใดๆที่ได้แก้ไขข้อบกพร่องโดยการชำระหนี้ภายหลังวันที่ให้ส่งมอบ ตัวอย่างเช่น ผู้ขายแก้ไขซ่อมแซมข้อบกพร่องเสร็จสมบูรณ์ ผู้ซื้อไม่สามารถเรียกค่าสินไหมทดแทนในเรื่องการเสื่อมมูลค่า นอกจากนี้ยังมีในกรณีที่ผู้ซื้อซ่อมแซมสินค้าด้วยตนเองและเรียกร้องให้ผู้ขายชำระค่าใช้จ่ายที่จ่ายไป¹⁴⁷

¹⁴⁴ *Ibid.* p.411.

¹⁴⁵ *Ibid.* p.411.

¹⁴⁶ CISG Article 77

A party who relies on a breach of contract must take such measures as are reasonable in the circumstances to mitigate the loss, including loss of profit, resulting from the breach. If he fail to take such measures, the party in breach may claim a reduction in the damages in the amount by which the loss should have been mitigated.

¹⁴⁷ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, p.410.

ในส่วน of คำสั่งใหม่ทดแทนที่ผู้ซื้อสามารถเรียกจากผู้ขายได้นั้น หากเปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จะเห็นได้ว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติเกี่ยวกับการเรียกคำสั่งใหม่ทดแทนไว้ในมาตรา 215¹⁴⁸ หากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ของตนให้ต้องตามความประสงค์อันแท้จริงแห่งมูลหนี้ ให้สิทธิเจ้าหนี้ที่จะเรียกเอาคำสั่งใหม่ทดแทน เพื่อความเสียหายอันเกิดแต่การนั้น

แนวคำพิพากษาของศาลตามมาตรา 48

Case number: 125

Article number: sales convention / 1(1)(b)¹⁴⁹; 6¹⁵⁰; 46¹⁵¹; 48

Thessaur issue:

Country of decision: Germany

Year of decision: 1995

Type of decision: Judicial decision

โจทก์ผู้ผลิตประตูและหน้าต่างชาวอิตาลี ได้ทำสัญญาซื้อขายหน้าต่าง 19 บานกับจำเลยชาวเยอรมัน โดยจำเลยเป็นผู้ส่งและติดตั้งหน้าต่างเอง ต่อมาจำเลยพบว่าหน้าต่างที่ได้ส่งมานั้นมีสภาพไม่สมบูรณ์ โจทก์จึงตกลงว่าจะเปลี่ยนหน้าต่างบานใหม่ให้แทน ซึ่งจำเลยก็ได้ติดตั้งหน้าต่างใหม่เองในภายหลัง ในการชำระราคานั้น จำเลยได้ระงับการจ่ายเงินส่วนหนึ่งและได้โต้แย้งว่า ยอดค้างชำระ (Outstanding Balance) ได้ถูกหักกลบลบหนี้กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการติดตั้งหน้าต่างใหม่แทนที่หน้าต่างที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นการแย้งสิทธิของจำเลย

¹⁴⁸ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 215

“เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ให้ต้องตามความประสงค์อันแท้จริงแห่งมูลหนี้ไซ้ เจ้าหนี้จะเรียกเอาคำสั่งใหม่ทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่การนั้นก็ได้”

¹⁴⁹CISG มาตรา 1 (1) (b)

อนุสัญญาฉบับนี้ใช้กับสัญญาขายสินค้าระหว่างคู่สัญญาที่มีสถานประกอบการธุรกิจในต่างรัฐกันโดยเมื่อกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลนำไปสู่การใช้กฎหมายของรัฐภาคีของอนุสัญญา

¹⁵⁰CISG มาตรา 6

คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายอาจตกลงไม่นำอนุสัญญาฉบับนี้มาใช้บังคับ หรือตกลงยกเลิกบางส่วน หรือแปลงผลของบทบัญญัติใด ๆ ของอนุสัญญา ทั้งนี้ ภายใต้บังคับของมาตรา 12

¹⁵¹CISG Article 46, *supra* note 102.

ศาลพิเคราะห์ว่า CISG เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญา ตามที่คู่สัญญาได้อ้างอิงถึงอย่างชัดแจ้งระหว่างการดำเนินคดีตามกฎหมายแพ่งเยอรมันในศาล ซึ่งมีค่าเท่ากับการเลือกกฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญาโดยชอบด้วยกฎหมาย มิใช่เป็นการยกเว้นการใช้บังคับ CISG ในเมื่อ CISG เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกฎหมายเยอรมัน (มาตรา 6 CISG)

ดังที่ CISG ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการหักกลบลบหนี้ ศาลตัดสินว่า ปัญหานี้ต้องตัดสินตามกฎหมายเยอรมันในฐานะที่เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับต่อสัญญา ดังที่คู่สัญญาได้เลือกไว้ตามมาตรา 387 ของกฎหมายแพ่งเยอรมัน การหักกลบลบหนี้ได้สันนิษฐานถึงการมีอยู่ของการแย้งสิทธิ การมีอยู่ของการแย้งสิทธิของจำเลยนั้นได้รับการพิจารณาอีกครั้งตาม CISG แม้ว่า CISG ไม่ได้มีบทบัญญัติเรื่องการชำระเงินคืนในกรณีที่เกิดค่าใช้จ่ายในการแทนที่สินค้าเมื่อผู้ขายได้ส่งสินค้าที่ชำรุดบกพร่องมา ศาลได้ตีความมาตรา 48 (1) ของ CISG ไปสู่ผลที่ผู้ขายต้องแบกรับค่าใช้จ่ายที่ตรงกันนั้น

ยิ่งไปกว่านั้น แม้ว่าจะระยะเวลาในการจำกัดระยะเวลาของบทบัญญัติเรื่องขอบเขตการจำกัดที่มีผลใช้บังคับนั้นจะหมดอายุไปแล้ว ศาลหมายเหตุนั้นว่า การแย้งสิทธิของจำเลยไม่ได้ทำให้เวลาสะดุดหยุดลง เพราะมาตรา 478 ของกฎหมายแพ่งเยอรมัน อนุญาตให้หักกลบลบหนี้ได้ แม้ภายหลังระยะเวลาที่จำกัด ถ้าผู้ซื้อได้ให้การแจ้งถึงความบกพร่องของสินค้าในเวลาที่เหมาะสม ซึ่งในคดีนี้ผู้ซื้อได้ทำการแจ้งแล้ว ดังนั้นศาลจึงปฏิเสธข้อกล่าวอ้างของโจทก์

3.10 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรา 48 กับสิทธิการเลิกสัญญาตามมาตรา 49

สิทธิของผู้ขายในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาตกอยู่ในบังคับโดยชัดแจ้งของ CISG มาตรา 49 ที่อนุญาตให้ผู้ซื้อบอกเลิกสัญญาภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน และสัญญาที่ถูกยกเลิกนั้นจะไม่สามารถเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาได้ ภายใต้มาตรา 49 ผู้ซื้ออาจบอกเลิกสัญญาได้ถ้าการชำระหนี้ไม่ถูกต้องนั้นเพียงพอที่จะเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ (fundamental breach of contract) หรือในกรณีของการไม่ส่งมอบสินค้า (in the case of non-delivery) โดยเมื่อผู้ขายไม่ส่งมอบสินค้าภายในกำหนดระยะเวลาที่ผู้ซื้อได้กำหนดขยายให้ หรือเมื่อผู้ขายประกาศว่าจะไม่ส่งมอบสินค้าภายในระยะเวลาดังกล่าวนั้น ผลที่ตามมาคือ เป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ตามที่บัญญัติไว้ใน CISG มาตรา 25 เพราะการผิดสัญญาที่มีผลเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายเช่นนี้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งทำให้คู่สัญญาฝ่ายนั้นได้รับความสูญเสียที่สำคัญในสิ่งที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับตามสัญญา อาจกล่าวได้ว่า ถ้าผู้ขาย

มีเจตนาและสามารถที่จะกระทำการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ที่ไม่ถูกต้องตามสัญญาได้ทันที ผู้ซื้อก็จะประสบความลำบากจากหลักเกณฑ์นี้¹⁵²

ดังนั้น ผู้ซื้อมีระยะเวลาที่จำกัดในการที่จะบอกเลิกสัญญาและกันมิให้ผู้ขายพยายามทำการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญา ถ้าผู้ขายได้ส่งมอบสินค้าแต่ส่งมอบล่าช้า ผู้ซื้อต้องบอกเลิกสัญญาภายในระยะเวลาอันสมควรภายหลังจากที่ผู้ซื้อได้รู้ว่าได้มีการส่งมอบแล้ว สมมติว่า ผู้ซื้อสามารถบอกเลิกสัญญาเพราะการส่งมอบสินค้าล่าช้าทำให้ผู้ซื้อไม่สามารถใช้สินค้า นั้น แต่ถ้าเพียงเพราะความไม่ตรงตามสัญญาเป็นเพียงการส่งมอบสินค้าล่าช้าที่ทำให้ผู้ซื้อไม่ได้รับ สิ่งที่เคยคาดว่าจะได้รับตามสัญญา ก็เห็นได้ชัดว่าผู้ขายจะไม่มีโอกาสที่จะเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ ไม่ถูกต้องตามสัญญาโดยการส่งมอบในภายหลังต่อมา¹⁵³

ในกรณีที่ผู้ขายได้ส่งมอบสินค้าถูกต้องตามเวลาที่กำหนด แต่ปริมาณหรือคุณภาพของสินค้าไม่ถูกต้องตามสัญญา ผู้ซื้อก็ต้องบอกเลิกสัญญาในทันทีเช่นกัน ผู้ซื้อไม่สามารถบอกเลิกสัญญาถ้าหากผู้ซื้อได้กระทำเกินกว่าระยะเวลาอันสมควรหลังจากที่ได้รู้หรือควรจะรู้ถึงการผิดสัญญา หรือภายหลังจากที่สิ้นระยะเวลาที่ผู้ซื้อกำหนดเพิ่มให้ผู้ขายกระทำการชำระหนี้ หรือภายหลังจากที่ระยะเวลาที่ผู้ขายได้กำหนดในการเสนอขอกระทำการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญา หรือภายหลังจากที่ผู้ซื้อได้ประกาศไม่ยอมรับการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาได้สิ้นสุดลง ดังนั้น สมมติว่าถ้าผู้ซื้อซื้อเห็ดโดยสั่งให้ส่งมอบในวันที่ 1 กรกฎาคม แต่ในวันดังกล่าวผู้ซื้อได้รับเห็ดคนละชนิดกับที่ได้สั่งซื้อ ในทันใดนั้นผู้ซื้อได้แจ้งให้แก่ผู้ขายที่เสนอว่าจะส่งมอบเห็ดชนิดที่ถูกต้องมาใหม่ ผู้ซื้อตกลงที่จะยอมรับเห็ดที่ผู้ขายจะส่งมอบมาใหม่ให้ถูกต้อง แต่จะต้องส่งมอบมาถึงภายในวันที่ 8 กรกฎาคม การกำหนดระยะเวลาเพิ่มให้ผู้ขายกระทำการชำระหนี้ใหม่ของผู้ซื้อได้กระทำไปโดยขัดแย้งตาม CISG มาตรา 47 (1) (ที่เป็นที่ทราบกันในฐานะ *Nachfrist notice*) ตอนนี้ผู้ซื้อจะถูกเรียกร้องให้ยอมรับสินค้าที่ถูกต้องตาม CISG มาตรา 47 และ มาตรา 48 ในความเป็นจริงถ้าการส่งมอบได้กระทำในวันที่ 7 กรกฎาคม แต่ผู้ซื้อยังไม่ทราบจนกระทั่งวันที่ 20 กรกฎาคม จึงจะทราบว่า การส่งมอบครั้งที่ 2 ก็ไม่ถูกต้องตรงตามสัญญาเช่นกัน ศาลอาจตัดสินว่าผู้ซื้อไม่สามารถบอกเลิกสัญญาเพราะสินค้าถูกเก็บไว้เป็นเวลานานกว่าระยะเวลาอันสมควรภายหลังจากที่ผู้ซื้อควรจะรู้เรื่องการผิดสัญญา และภายหลังจากที่ระยะเวลาที่ได้กำหนดเพิ่มเติมให้ปฏิบัติการชำระหนี้ตาม CISG มาตรา 47 สิ้นสุดลง อย่างไรก็ตาม

¹⁵² Clayton P. Gillette, Steven D. Walt, *supra* note 53, p.234.

¹⁵³ *Ibid.* p.234.

ตามกรณีต่อไปนี้ไม่ได้เป็นการพูดว่าผู้ซื้อเคยถูกขอให้ให้ออกาสผู้ขายในการทำการส่งสินค้าครั้งที่สอง นั่นคือ ถ้าผู้ซื้อไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเหตุที่ได้มาถึงภายหลังวันที่ 1 กรกฎาคม ยกตัวอย่างเช่น ถ้าผู้ซื้อต้องปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ทำกับบุคคลอื่นเกี่ยวกับเหตุที่ได้สั่งซื้อจากผู้ขาย และสัญญานั้นนั้นใกล้จะครบกำหนดภายหลังจากวันที่ 1 กรกฎาคม ดังนี้ การไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาในวันที่ 1 กรกฎาคม จะเป็นการทำให้ผู้ซื้อเสียสิทธิ ในสิ่งที่ผู้ซื้อคาดหวังว่าจะได้ตามสัญญา และการผิดสัญญานั้นก็จะกลายเป็นสาระสำคัญ¹⁵⁴

อย่างไรก็ตามประเด็นเรื่องการผิดสัญญาในสาระสำคัญ (fundamental breach) ไม่อาจที่จะแยกออกจากเรื่องการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตรงตามสัญญาได้ทั้งหมด ถ้าผู้ซื้อยังสามารถปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ทำกับบุคคลอื่นเกี่ยวกับเหตุที่ได้สั่งซื้อได้ (fill the downstream contract) นานเท่าที่ได้รับสินค้าที่ถูกต้อง ณ วันที่ 8 กรกฎาคม การที่ผู้ซื้อได้เจรจาตกลงกับผู้ขายให้วันที่ 1 กรกฎาคม เป็นวันส่งมอบสินค้าก็เพื่อที่ว่าผู้ซื้อจะได้มีเวลาแก้ไขหากผู้ขายไม่สามารถส่งมอบได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้ซื้อไม่มีความจำเป็นที่จะต้องการเหตุอีกต่อไป ผู้ซื้อจะสามารถบอกเลิกสัญญาในทันทีตามที่กำหนดไว้ใน CISG มาตรา 49 โดยอ้างว่าเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญได้หรือไม่ อาจกล่าวได้ว่า “ไม่” เมื่อผู้ขายส่งมอบเหตุที่ไม่ตรงตามสัญญา ณ วันที่ 1 กรกฎาคม ถ้าเพียงแต่ผู้ขายไม่สามารถส่งมอบสินค้าที่แก้ไขให้ถูกต้องได้ภายในสัปดาห์ต่อไป ผู้ซื้อได้สูญเสียสิ่งที่คาดหวังจะได้รับนั่นคือเหตุที่อาจจะนำไปขายได้ภายในวันที่ 8 กรกฎาคม หากแม้ว่าผู้ซื้อไม่ต้องการเหตุเหล่านั้นอีกต่อไปก็ไม่ควรที่จะสามารถบอกเลิกสัญญาโดยปราศจากการยินยอมให้เยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญา ถ้าผู้ขายส่งมอบเหตุที่ตรงตามสัญญาภายในวันที่ 8 กรกฎาคม เช่นนี้ก็จะกลายเป็นการผิดสัญญาที่ไม่ใช่สาระสำคัญ และผู้ขายมีสิทธิตาม CISG มาตรา 48 ในการเยียวยาแก้ไขการส่งมอบเหตุที่ไม่ตรงตามสัญญาในครั้งแรกนั้น ปัญหาก็คือ เราไม่สามารถรู้ได้ว่าการผิดสัญญาในครั้งแรกเป็นสาระสำคัญหรือไม่ เว้นเสียแต่เราจะรู้เมื่อมีการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาที่เกิดขึ้น และการผิดสัญญาในสาระสำคัญนั้นได้ปรากฏออกมา ถ้าได้ปรากฏออกมา ดังนี้ การผิดสัญญาในครั้งแรกก็จะเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญและผู้ซื้อไม่มีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญา ผลก็คือความเกี่ยวข้องกันระหว่างการผิดสัญญาในสาระสำคัญและสิทธิในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาเป็นการทำให้เป็นการไม่แน่นอนที่สำคัญต่อผู้ซื้อ ถ้าความไม่แน่นอนนั้นเป็นเรื่องใหญ่เกินไป ผู้ซื้ออาจเรียกร้องว่าผู้ขายไม่มีสิทธิที่จะเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญา ตาม CISG มาตรา 48 (1)

¹⁵⁴ *Ibid.* pp.234-235.

เพราะบทบัญญัติดังกล่าวจำกัดให้การเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญา ไม่ทำให้ผู้ซื้อได้รับความเดือดร้อนจากความไม่สะดวกอันไม่สมควร ซึ่งความไม่แน่นอนในการชำระหนี้จะดูเหมือนเป็นเรื่องที่สำคัญ¹⁵⁵

ดังนั้นถ้าวันที่ 1 กรกฎาคม ผู้ขายได้รับแจ้งเรื่องความไม่ตรงตามสัญญาและแสดงว่าจะทำการชำระหนี้ภายในวันที่ 8 กรกฎาคม ภายใต้มาตรา 48 (2) กำหนดให้หนังสือแจ้งการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ให้ถูกต้องที่มีไปถึงผู้ซื้อเป็นการพอเพียงโดยปริยายที่จะถือว่าเป็นคำร้องขอให้ผู้ซื้อแจ้งให้ทราบว่าคุณจะยอมรับการชำระหนี้หรือไม่ บทบัญญัตินี้อาจจะแปลความได้ว่าเป็นการให้สิทธิผู้ซื้อแต่เพียงฝ่ายเดียวที่จะปฏิเสธคำเสนอขอเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญา ซึ่งการแปลความเช่นนี้ดูเหมือนจะแคบเกินไป ประการแรกเพราะมันไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขสำหรับการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาตาม CISG มาตรา 48 (1) ที่ให้ผู้ขายตัดสินใจเกี่ยวกับการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาได้เอง ตราบเท่าที่ผู้ซื้อไม่เสียหายเพราะความไม่สะดวกหรือความไม่แน่นอน ประการที่สองตามที่ได้เห็นในตอนต้น มันขัดกับคำอธิบายในเรื่องที่ไม่ให้ผู้ซื้อขวยโอกาสที่จะไม่ยอมรับการเยียวยาแก้ไข ถ้าการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาถูกจำกัดอยู่บนสถานการณ์เรื่องความยินยอมของผู้ซื้อ ก็จะไม่จำเป็นต้องมีบทบัญญัติเรื่องการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญา เพราะผู้ซื้อสามารถตกลงยอมรับการซ่อมแซมหรือการส่งสินค้ามาแทนที่สินค้าที่ส่งมอบไม่ตรงตามสัญญา ดังนั้น มาตรา 48 จะต้องเป็นการทำให้ผู้ซื้อมีหน้าที่ต้องยอมรับการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาแม้ผู้ซื้อจะไม่ต้องการ สิ่งที่ต้องพิจารณาก่อนคือคำร้องขอของผู้ซื้อตามมาตรา 48 (2) ต้องให้ผู้ซื้อมีโอกาสพิจารณาหนังสือแจ้งที่ขอทำการเยียวยาแก้ไขในการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาที่อาจก่อให้เกิดความล่าช้าอันไม่สมควรหรือความไม่สะดวกแก่ผู้ซื้อด้วย แต่ถ้าไม่มีหลักสำหรับการเรียกร้องดังกล่าว ดังนี้ ผู้ขายที่ได้ทำหนังสือแจ้งว่าจะทำการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ตรงตามสัญญาจะได้รับความเสียหายจากการเลิกสัญญาที่มีขอบที่ผู้ซื้อปฏิเสธไม่ยอมรับการส่งมอบสินค้าทดแทน¹⁵⁶

มาตรา 49 (a) พูดยถึงวัตถุประสงค์ของข้อกำหนดของมาตรา 49 คือ มาตรา 48 (1) ตอนต้น ต้องอยู่ใต้มาตรา 49 อย่างเห็นได้ชัด คือ ผู้ซื้อที่มีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 49 (1) ซึ่งผู้ขายไม่มีสิทธิทำลายสิทธิของผู้ซื้อในประการนี้ได้ โดยการประกาศว่าจะขอแก้ไขการชำระหนี้ที่

¹⁵⁵ Ibid. p.234.

¹⁵⁶ Ibid. pp.235-236.

บทพร่องภายหลังวันกำหนดส่งมอบเพียงผู้ขายไม่ส่งมอบสินค้าภายในวันที่กำหนดให้ส่งมอบที่เป็น การผิดสัญญาในสาระสำคัญ ผู้ซื้อก็มีสิทธิเลิกสัญญาได้ทันทีภายใต้ มาตรา 49 (1) (a) มาตรา 48 ไม่ได้เปลี่ยนแปลงสิทธิที่ผู้ซื้อทำได้ ถ้าผู้ซื้อกำหนดขยายระยะเวลาในการส่งมอบให้ผู้ขาย แล้วผู้ขาย ยังไม่สามารถแก้ไขการชำระหนี้บทพร่องนั้นได้ ผู้ขายไม่สามารถที่จะขอให้ผู้ซื้อกำหนดขยาย ระยะเวลาให้ตามมาตรา 48 ได้อีก ถ้าสินค้าที่ผู้ขายส่งมอบไม่ตรงตามสัญญาที่เป็นความบกพร่อง ในวัตถุประสงค์ที่สำคัญซึ่งสามารถเยียวยาแก้ไขได้โดยวิธีการที่เหมาะสม ผู้ซื้อก็ยังคงมีสิทธิบอก เลิกสัญญา ถ้าวันกำหนดส่งมอบได้ผ่านพ้นไปแล้ว และการที่ไม่สามารถส่งมอบสินค้าในวันที่ กำหนดให้ส่งมอบดังกล่าวเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ (ในกรณีที่เป็นสัญญาที่กำหนดให้ส่ง มอบ ณ วันที่ที่ระบุไว้แน่นอน) ยิ่งไปกว่านั้นผู้ขายไม่ควรจะมีสิทธิที่จะทำการเยียวยาแก้ไขภายหลังวัน กำหนดให้ส่งมอบ ถ้าการชำระหนี้ภายหลังวันที่กำหนดให้ส่งมอบสามารถทำได้ภายในวิธีการที่ สมควรและภายในระยะเวลาที่ขยายให้นั้น แต่ความบกพร่องในสินค้าเป็นกรณีที่ผู้ซื้อไม่สามารถ คาดหวังได้โดยชอบที่จะยึดถือตามสัญญา เพราะความเชื่อมั่นในความสามารถและความซื่อสัตย์ ที่ผู้ซื้อมีต่อผู้ขายได้ถูกทำลายไปแล้ว¹⁵⁷

การอภิปรายในการประชุมที่กรุงเวียนนา ข้อกำหนดตามมาตรา 49 ไม่ได้ได้เพียงใน ประเด็นเรื่องหลักการ เพราะหลักการเรื่องสิทธิในการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายและ หลักการในเรื่องของข้อยกเว้นนั้นได้รับการยอมรับแล้ว โดยเฉพาะในเรื่องของการส่งมอบสินค้า ณ วันที่กำหนดให้ส่งมอบและในกรณีอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน ข้อโต้แย้งของมาตรา 48 (เดิมคือ มาตรา 44 ของ the 1978 New York Draft) นั้นเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันว่าข้อกำหนดของมาตรา 49 อาจทำลาย เนื้อหาสาระสำคัญในเรื่องของสิทธิของผู้ขายในการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้อง โดยอภิปราย ได้โต้แย้งกันว่ามาตรา 25 ได้รับการตีความว่าความบกพร่องร้ายแรงในทางที่เป็นวัตถุประสงค์ไม่ว่า กรณีใด ๆ นั้นเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญทั้งสิ้น ข้อสงวนในมาตรา 49 ก็จะทำให้ผู้ซื้อบอก เลิกสัญญาได้โดยทันทีในกรณีดังกล่าวทุกกรณี เมื่อเป็นดังนี้สิทธิในการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ ถูกต้องของผู้ขายก็จะถูกจำกัดอยู่เพียงกรณีที่เกี่ยวกับความบกพร่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่สำคัญ ซึ่ง จะทำให้ผู้ซื้อไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญาเลย และก็ไม่มีเหตุผลที่จะปฏิเสธไม่รับคำเสนอขอชำระหนี้ ของผู้ขายภายหลังวันกำหนดส่งมอบสินค้าด้วย เป็นการโต้แย้งว่าในทางปฏิบัติข้อจำกัดนี้ทำให้ มาตรา 48 กลายเป็นบทบัญญัติที่มีความสำคัญรองลงมา จึงมีการเสนอให้ตัดมาตรา 49 ออกเสีย และทำให้ชัดเจนโดยนำไปเพิ่มไว้ในมาตรา 48 ว่า ไม่มีการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องภายใต้

¹⁵⁷ Peter Schlechtriem, *supra* note 83, pp.406-407.

มาตรา 48 ถ้าความล่าช้าในการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญโดยตัวของมันเอง

ข้อเสนอดังกล่าวมานี้ถูกปฏิเสธทั้งในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ ในทางทฤษฎีส่วนใหญ่เห็นว่าการผิดสัญญาในสาระสำคัญไม่ว่าในกรณีใด ๆ ทำให้ผู้ซื้อมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ ดังนั้นการให้ผู้ขายมีสิทธิที่จะแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องทั้ง ๆ ที่เป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญจึงขัดแย้งกับหลักการพื้นฐานของอนุสัญญาฉบับนี้ ในทางปฏิบัติชี้ให้เห็นว่าในกรณีที่มีการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องในภายหลังต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการซ่อมแซมที่สามารถทำได้โดยปราศจากความล่าช้าอันสมควรนั้นเป็นหลักที่ว่ายังไม่ได้เป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ แม้ว่าจะเป็นความบกพร่องที่ร้ายแรงในตัวเอง ในกรณีเช่นนี้จะมีหลักว่าจะเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ถ้าเพียงแต่ผู้ขายไม่สามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ภายในระยะเวลาอันสมควร ดังนั้น จึงไม่มีเหตุที่จะต้องกล่าวว่าข้อกำหนดในมาตรา 49 จะตัดสิทธิของผู้ขายในการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องใด ๆ ในทางปฏิบัติ ตรงกันข้าม การเลิกสัญญาในทันทีจะต้องเป็นกรณีพิเศษเพียงแค่ว่ากรณีที่สัญญากำหนดวันส่งมอบที่แน่นอนและในกรณีที่คล้ายคลึงกันเท่านั้น แต่รวมถึงกรณีที่ความบกพร่องตามปกตินั้นได้ทำลายความเชื่อถือของคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายลง¹⁵⁸

ความเห็นที่แสดงออกมาในงานเขียนทางกฎหมายมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่าข้อกำหนด (reservation) ในมาตรา 49 นั้น สิทธิในการบอกเลิกสัญญาของผู้ซื้อตามมาตรา 49 เป็นสิทธิที่มาก่อนสิทธิในการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องของผู้ขายตามมาตรา 48 (1) การตีความแนวคิดเรื่องการผิดสัญญาในสาระสำคัญ (ตามมาตรา 25) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามสัญญา ซึ่งมีความเกี่ยวพันกันที่สำคัญระหว่างสิทธิในการบอกเลิกสัญญาและสิทธิในการเยียวยาแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้อง ความเห็นส่วนใหญ่ (The prevailing view) คือ แนวคิดนี้ไม่สามารถทำความเข้าใจได้โดยลำพัง แต่ต้องได้รับการตีความแบบพลวัต (dynamically) มันมีใช่เพียงแค่เรื่องความบกพร่องที่สำคัญของวัตถุประสงค์ในวันที่กำหนดให้ส่งมอบเท่านั้น แต่จะต้องพิจารณาถึงความสามารถและความตั้งใจของผู้ขายที่จะเยียวยาแก้ไขข้อบกพร่อง โดยปราศจากความล่าช้าอันไม่สมควรและความไม่สะดวกอันไม่สมควรแก่ผู้ซื้อด้วย แม้ว่าความบกพร่องอันร้ายแรงจะไม่เพียงพอที่จะถือเป็นหลักว่าเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ถ้าผู้ซื้อได้แจ้งถึงความบกพร่องให้ผู้ขายทราบ และในภายหลังต่อมาผู้ขายได้แก้ไขความบกพร่องโดยการซ่อมแซมหรือโดยการส่งมอบสินค้าใหม่มาแทนที่โดยปราศจากความล่าช้าอันสมควร และปราศจากความไม่สะดวกอันสมควรแก่ผู้ซื้อ หรืออย่างน้อยถ้าผู้ขายได้เตรียมที่จะเยียวยา

¹⁵⁸ Ibid. pp.407-408.

แก้ไขความบกพร่อง และเหตุผลเดียวที่จะทำไม่สำเร็จก็คือความจริงที่ว่าผู้ซื้อได้ปฏิเสธการเสนอขอเยียวยาแก้ไขของผู้ขาย ผลก็คือมีการผิดสัญญาในสาระสำคัญเกิดขึ้น และผู้ซื้อมีสิทธิบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 49 (1) (a) เฉพาะในกรณีที่ผู้ขายไม่สามารถใช้สิทธิของผู้ขายในการแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องภายหลังวันกำหนดให้ส่งมอบ (ตามมาตรา 48 (1)) เท่านั้น แต่มีข้อยกเว้นเฉพาะในกรณีที่เป็นการบกพร่องอย่างร้ายแรงในวัตถุประสงค์และการบอกเลิกสัญญาในทันที เป็นสิ่งที่เหมาะสมถูกต้องถ้าโดยคำนึงถึงประโยชน์โดยเฉพาะของผู้ซื้อเป็นสำคัญ ผู้ซื้อมีประโยชน์ เช่นว่านั้นในกรณีที่สัญญากำหนดให้ทำการส่งมอบสินค้า ณ วันที่ที่กำหนดไว้แน่นอนและในกรณีเดียวกัน เมื่อเกิดการส่งมอบล่าช้าอันจะไม่ใช่ประโยชน์แก่ผู้ซื้ออีกต่อไป ยิ่งไปกว่านั้นประโยชน์ของผู้ซื้อนั้นเห็นได้ว่าเป็นกรณีที่การส่งมอบสินค้าที่บกพร่องเป็นธรรมดาที่ทำให้ความเชื่อถือของคู่สัญญาได้ถูกทำลายลง (เพราะผู้ขายหลอกหลวงหรือเพราะผู้ขายไม่มีความสามารถก็ตาม)

มีความเห็นตรงกันข้ามซึ่งคำอธิบาย CISG ฉบับภาษาเยอรมันสนับสนุนอยู่คือมีปัญหาว่าการส่งมอบสินค้าที่บกพร่องต้องสามารถตัดสินได้ในทันทีว่าจะเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญหรือไม่ ถ้าเป็นความบกพร่องที่ร้ายแรงต่อวัตถุประสงค์การผิดสัญญานั้นจะเป็นสาระสำคัญ การเสนอขอแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้องภายหลังวันกำหนดส่งมอบของผู้ขายไม่สามารถย้อนกลับไปได้ ทำให้เหตุที่เป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญสิ้นสุดลง และไม่เป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญได้¹⁵⁹

สรุป (ในการประชุมการร่างอนุสัญญาฉบับนี้) เห็นว่าควรถือตามความเห็นส่วนใหญ่ (The prevailing view) มิใช่ความเห็นตรงกันข้าม (ตามที่คำอธิบาย CISG ฉบับภาษาเยอรมันสนับสนุน) คือ ควรจะมีการกำหนดว่าอะไรคือสาระสำคัญ (fundamental) ที่จะทำให้เกิดการผิดสัญญาในสาระสำคัญให้ชัดเจนตั้งแต่เริ่มแรกที่ไม่ได้ตกลงกันในกรณีการส่งสินค้าที่บกพร่อง เมื่อจะพิจารณาว่าการผิดสัญญาของผู้ขายที่จะส่งผลให้เป็นความเสียหายแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งสำคัญถึงขนาดที่ทำให้ผู้ซื้อไม่ได้รับสิ่งที่ผู้ซื้อคาดหวังว่าจะได้รับตามสัญญา (ตามมาตรา 25) หรือไม่ เราจะต้องดูจากการกระทำที่ตามมาของผู้ขายควบคู่กันกับความร้ายแรงที่เห็นประจักษ์ของความบกพร่องของสินค้า โดยทั่วไปจะไม่เกิดความเสียหายถ้าความบกพร่องนั้นสามารถเยียวยาในภายหลังได้โดยไม่เกิดความล่าช้าอันไม่สมควร ไม่ว่าการเยียวยาจะเป็นการซ่อมแซมหรือเป็นการส่งสินค้าใหม่ทดแทนก็ไม่ใช่ประเด็นสำคัญ แต่สถานการณ์จะเปลี่ยนไป ถ้าเวลาเป็นสาระสำคัญหรือการส่งสินค้าที่บกพร่องนั้นได้ทำลายความเชื่อถือที่คู่สัญญามีต่อกัน ผลที่จะเกิดตามมาของวิธีการนี้เป็นที่ยอมรับ กล่าวคือ สิทธิที่จะเรียกให้ส่งสินค้าทดแทนภายใต้มาตรา 46 (2) จะต้องขึ้นอยู่กับความล้มเหลวของผู้ขายที่จะทำการเยียวยาแก้ไขภายในเวลาที่เหมาะสมด้วย การ

¹⁵⁹ *ibid.* pp.408-409.

ตีความมาตรา 25 ตามที่กล่าวมานี้จะทำให้กฎหมายเป็นธรรมตามความมุ่งหมายที่มาตรา 48 ต้องการจะคุ้มครอง กล่าวคือ ผู้ขายควรจะได้รับสิทธิให้ทำการแก้ไขข้อบกพร่องที่สามารถทำได้จริง มิใช่แค่ที่ปรากฏอยู่บนเอกสารเท่านั้น¹⁶⁰

ผลในทางปฏิบัติ โดยหลักแล้วผู้ซื้อที่มีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญา ถ้ามีการส่งสินค้าที่ไม่ถูกต้องตามสัญญาก็ต่อเมื่อความบกพร่องเห็นได้ชัดว่าร้ายแรง และผู้ซื้อก็ได้ให้อีกครั้งที่พอสมควรแก่ผู้ขายที่จะทำการแก้ไขข้อบกพร่องโดยให้ส่งสินค้ามาใหม่ หรือซ่อมแซมสินค้า และถ้าการเยี่ยวนั้นสามารถทำได้ โดยดูจากตามธรรมชาติของความบกพร่องนั้น การบอกเลิกสัญญาทันทีย่อมไม่ถูกต้องโดยดูจากประโยชน์ของผู้ซื้อจะได้รับเป็นพิเศษมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับตามปกติ การกำหนดขยายระยะเวลาที่จะให้ผู้ขายทำการแก้ไขข้อบกพร่องมิใช่เป็นเรื่องเงื่อนไขล่วงหน้าที่จะบอกเลิกสัญญา แต่ว่าเป็นเพียงข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติที่สมควร มันไม่สำคัญว่าฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายแสดงเจตนาของตนก่อน ถ้าผู้ขายมีสิทธิที่จะแก้ไข ผู้ซื้อก็ไม่อาจที่จะบอกเลิกทันทีในเวลา que ผู้ซื้อมีการบอกกล่าวถึงข้อบกพร่องของสินค้า และถ้าผู้ซื้อมีสิทธิที่จะเลิกสัญญา ผู้ขายก็ไม่สามารถที่จะเสนอขอแก้ไขข้อบกพร่องนั้นก่อนที่ผู้ซื้อจะบอกเลิกสัญญา

ผลที่ตามมาของการมีสิทธิที่จะแก้ไขการชำระหนี้ไม่ถูกต้อง การบอกเลิกสัญญาตามที่ระบุข้างต้น สิทธิที่จะบอกเลิกสัญญาไม่ถูกตัดออกไป โดยสิทธิในการแก้ไขข้อบกพร่องภายหลังวันที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้าของผู้ขาย สิทธิในการเลิกสัญญาดังกล่าวอาจจะถูกตัดในทางอ้อมได้ในกรณีที่มีการผิดสัญญาในสาระสำคัญ(มาตรา 25, มาตรา 49 (1) (a)) ไม่เกิดขึ้นตราบเท่าที่ผู้ขายสามารถทำตามมาตรา 48 (1) กำหนด¹⁶¹

นอกจากนี้ยังมีเรื่องการบอกเลิกสัญญาของผู้ซื้อที่เกี่ยวข้องกับการขยายระยะเวลาปฏิบัติการชำระหนี้ (*Nachfrist*) ให้แก่ผู้ขายด้วย กรณีนี้เกี่ยวข้องกับหลักเรื่องการผิดสัญญาในสาระสำคัญ และการบอกเลิกสัญญาด้วย โดยมาตรา 49 (2) (b) (ii) บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการบอกเลิกสัญญาว่า อย่างไรก็ตามในกรณีที่ผู้ขายได้ทำการจัดส่งสินค้า ผู้ซื้อเสียสิทธิที่จะแจ้งเลิกสัญญา เว้นเสียแต่ว่าเขาบอกเลิกสัญญาในกรณีที่มีการผิดสัญญาในข้ออื่นนอกจากการจัดส่งล่าช้าภายในกำหนดเวลาอันสมควรภายหลังจากการสิ้นสุดลงของระยะเวลาที่ผู้ซื้อได้ขยายออกไปตามข้อ 47 (1) หรือภายหลังจากที่ผู้ขายแจ้งว่าจะไม่ปฏิบัติการชำระหนี้ของตนภายในกำหนดเวลาที่ผู้ซื้อได้ขยายออกไปนั้น ซึ่งหลัก (*Nachfrist*) นี้ปรากฏอยู่ในมาตรา 47

¹⁶⁰ *Ibid.* pp.409-410.

¹⁶¹ *Ibid.* p.410.

แนวคำพิพากษาของศาลตามมาตรา 48 และ มาตรา 49

Case 339: CISG 35(2)(a); 35(2)(b); 35(2)(c); 39(1)¹⁶²; 47¹⁶³; 48; 49(2)(b)¹⁶⁴

Germany: Landgericht Regensburg; 6 O 107/98

24 September 1998

Original in German

Published in German: [1998] Forum International, 104.

ณ เทศกาลสิ่งทอ ผู้ซื้อจำเลยชาวเยอรมัน ได้สั่งผ้าจากใจทักผู้ขาย เพื่อการผลิตกระโปรงและเสื้อกระโปรงชุด ภายหลังการส่ง ผู้ซื้อไม่เห็นด้วยกับคุณภาพและขนาดของผ้า ตามที่ไม่สามารถตัดในลักษณะที่เป็นการประหยัดได้ ผู้ซื้อเรียกร้องให้ผู้ขายส่งสินค้าที่ไม่อาจคัดค้านได้ (unobjectionable goods) ภายใน 14 วัน ผู้ขายส่งตัวอย่างของผ้าอื่นให้และถามผู้ซื้อเพื่อใช้เป็นข้อมูลต่อไปเนื่องจากปัญหาเรื่องการผลิตกระโปรงและกระโปรงชุด เมื่อผู้ซื้อปฏิเสธการสนองผู้ขายจึงฟ้องเรียกให้ชำระราคาซื้อ

ศาลรับฟ้องและพิพากษาว่าผู้ซื้อไม่มีสิทธิที่จะปฏิเสธการชำระราคา ดังที่ผ่านันตรงตามสัญญา การพิจารณาถึงปริมาณ คุณภาพและการบรรยายถึงผ้า ศาลเห็นว่าเหมาะกับการ

¹⁶² Article 39

(1) The buyer loses the right to rely on a lack of conformity of the goods if he does not give notice to the seller specifying the nature of the lack of conformity within a reasonable time after he has discovered it or ought to have discovered it.

¹⁶³ *Infra* note 165.

¹⁶⁴ CISG มาตรา 49

(2) อย่างไรก็ตามในกรณีที่ผู้ขายได้ทำการจัดส่งสินค้า ผู้ซื้อเสียสิทธิที่จะแจ้งเลิกสัญญาเว้นเสียแต่ว่าเขาบอกเลิกสัญญา

(b) ในกรณีที่มีการผิดสัญญาในข้ออื่นนอกจากการจัดส่งล่าช้าภายในกำหนดเวลาอันสมควร

(i) ภายหลังรู้หรือควรจะรู้ถึงการผิดสัญญาดังกล่าว

(ii) ภายหลังจากการสิ้นสุดลงของระยะเวลาที่ผู้ซื้อได้ขยายออกไปตามข้อ 47 (1) หรือ ภายหลังจากที่ผู้ขายแจ้งว่าจะไม่ปฏิบัติการชำระหนี้ของตนภายในกำหนดเวลาที่ผู้ซื้อได้ขยายออกไปนั้น

ผลิตภัณฑ์และเลือกกระป๋องชุด (CISG มาตรา 35 (2) (a)) ผู้ซื้อไม่ได้ให้ข้อมูลผู้ขายโดยคำนึงถึงลักษณะของผ้าที่สามารถตัดเพื่อที่จะประหยัดได้ ยิ่งไปกว่านั้น ความต้องการนี้ไม่ได้ขัดแย้งจากสถานการณ์ (CISG มาตรา 35 (2) (b)) คุณภาพของผ้าตามตัวอย่างที่ผู้ขายแสดงในเทศกาลตรงตามสัญญา ตามมาตรา (CISG มาตรา 35 (2) (c))

การคำนึงถึงคุณภาพของผ้า ศาลตัดสินว่าผู้ซื้อไม่อาจจะบุลักษณะของการขาดความตรงกันและแม้ว่าการขาดความตรงกันได้รับการยอมรับ ผู้ซื้อก็ไม่ได้แจ้งไปยังผู้ขายภายในระยะเวลาอันควรตาม CISG มาตรา 39 (1)

ศาลพิจารณาว่าผู้ซื้อเสียสิทธิในการที่จะเลิกสัญญา ดังที่ได้ละเลยบทบัญญัติ CISG มาตรา 49 (2)(b) (ii) และ (iii) ศาลหมายเหตุว่า บทบัญญัตินี้ดังกล่าว หมายความว่า ผู้ซื้อสามารถเลิกสัญญาภายหลังที่ได้ให้โอกาสผู้ขายในการปฏิบัติตามสัญญาแล้วเท่านั้น ศาลพบว่า ผู้ซื้อป้องกันผู้ขายจากการใช้สิทธิในการเยียวยาความเสียหายตาม CISG มาตรา 48 โดยการสั่งให้ส่งมอบอีกครั้งโดยปราศจากการระบุถึงคุณลักษณะของสินค้าที่ไม่อาจคัดค้านได้ และโดยการปฏิเสธการสนองรับผ้าอื่นๆที่ได้ส่งตัวอย่างมา ผู้ขายมีสิทธิที่จะส่งตัวอย่างแทนที่จะส่งมอบสินค้าแทนทั้งหมดเพราะไม่สามารถอยู่ในสถานะที่จะรู้ว่าผู้ซื้อจะยอมรับการส่งมอบสินค้าแทนนั้นหรือไม่ การส่งมอบตัวอย่างอยู่ในเวลาที่เหมาะสม เพราะคู่สัญญาไม่ได้ตกลงวันที่ในการส่งมอบโดยเฉพาะ ดังนั้นจึงเป็นกรณีผู้ซื้อไม่ได้ทำให้เงื่อนไขในการเลิกสัญญาตาม CISG มาตรา 49 สมบูรณ์

3.11 การขยายระยะเวลาปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ขาย (*Nachfrist*)

CISG มาตรา 47

- (1) ผู้ซื้ออาจกำหนดขยายระยะเวลาอันสมควรสำหรับการปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ขายก็ได้
- (2) ถ้าผู้ซื้อไม่ได้รับหนังสือแจ้งจากผู้ขายว่าจะไม่ปฏิบัติการชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ผู้ซื้อจะต้องไม่หาทางเยียวยาเนื่องจากการผิดสัญญาในระหว่างระยะเวลานั้น อย่างไรก็ตามผู้ซื้อจะไม่สูญเสียสิทธิใด ๆ ที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนจากการล่าช้าในการปฏิบัติการชำระหนี้¹⁶⁵

¹⁶⁵ Article 47

(1) The buyer may fix an additional period of time of reasonable length for performance by the seller of his obligations.

1. ความสัมพันธ์กับหลักการบอกเลิกสัญญา¹⁶⁶

เราจะเห็นได้จากการพิจารณามาตรา 49 อย่างเต็มที่ว่าบทบัญญัติได้บัญญัติความมุ่งหมายสำหรับการบอกเลิกสัญญาไว้สองประการ คือ

- (1) เมื่อผู้ขายกระทำผิดสัญญาในสาระสำคัญ ตามมาตรา 25¹⁶⁷ และ
- (2) เมื่อผู้ขายล้มเหลวในการส่งมอบสินค้า ภายในกำหนดระยะเวลาที่ผู้ซื้อขยายให้ ตามมาตรา 47 (1) ซึ่งบทบัญญัติสำหรับการกำหนดระยะเวลาที่ขยายให้ปรากฏตามมาตรา 47 ดังกล่าวข้างต้น

2. หนังสือบอกกล่าวที่เป็นขั้นตอนไปสู่การบอกเลิกสัญญา¹⁶⁸

(ก) ข้อจำกัดของการไม่ส่งมอบสินค้า

หากอ่านเฉพาะมาตรา 47 (1) จะดูเหมือนว่าเป็นการให้อำนาจผู้ซื้อในการกำหนดระยะเวลาที่ขยายสำหรับผู้ขายในการปฏิบัติการชำระหนี้ อย่างไรก็ตาม ได้มีบัญญัติในมาตรา 49 (1) (b) ว่าผู้ซื้ออาจบอกเลิกสัญญา: (b) ในกรณีไม่มีการจัดส่งสินค้า ถ้าผู้ขายไม่จัดส่งสินค้าภายในกำหนดระยะเวลาที่ผู้ขายขยายให้... ภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยผู้ขายภายใต้มาตรา 47 กระบวนการการส่งคำบอกกล่าวเพื่อบอกเลิกสัญญาจะใช้ได้เฉพาะกรณีไม่มีการส่งสินค้าเท่านั้น

(ข) เนื้อหาของหนังสือบอกกล่าว

หนังสือบอกกล่าวแบบใดที่จะจัดเป็นฐานสำหรับบอกเลิกสัญญา

(2) Unless the buyer has received notice from the seller that he will not perform within the period so fixed, the buyer may not, during that period, resort to any remedy for breach of contract. However, the buyer is not deprived there by of any right he may have to claim damages for delay in performance

¹⁶⁶ John O. Honnold, *supra* note 87, p.368.

¹⁶⁷ CISG มาตรา 25

คู่สัญญาฝ่ายใดผิดสัญญา จะถือเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ถ้าเป็นผลให้เกิดความเสียหายถึงขนาดที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับสิ่งที่เขาพึงจะได้ตามสัญญา เว้นเสียแต่ว่าคู่สัญญาที่ผิดสัญญาไม่สามารถคาดเห็นได้ล่วงหน้า และวิญญูชนในลักษณะเดียวกันและภายใต้สถานการณ์เดียวกันไม่อาจคาดการณ์ได้ล่วงหน้าเช่นกัน

¹⁶⁸ John O. Honnold, *supra* note 87, pp.368-371.

ยกตัวอย่างเช่น สัญญากำหนดให้ผู้ขาย ผลิตและส่งมอบเครื่องจักรที่สลับซับซ้อนให้แก่ผู้ซื้อ ในวันที่ 1 มิถุนายน ผู้ขายกระทำการส่งมอบล่าช้า และวันที่ 2 มิถุนายน ผู้ซื้อได้โทรเลขไปยังผู้ขายว่า "เรามีความเร่งรีบในการที่จะได้รับเครื่องจักร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเครื่องจักรจะสามารถมาถึงภายในวันที่ 1 กรกฎาคม ผู้ขายได้ส่งมอบเครื่องจักรวันที่ 3 กรกฎาคม แต่ผู้ซื้อปฏิเสธไม่รับเครื่องจักร และบอกเลิกสัญญาเพราะไม่สามารถปฏิบัติตามที่กำหนด คือ วันที่ 1 กรกฎาคม อันเป็นวันกำหนดให้ส่งตามที่ได้กำหนดไว้ในโทรเลขที่ส่งเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน ผู้ซื้อมิได้ทำให้ผู้ขายเห็นว่าการส่งล่าช้าจากวันที่ 1 มิถุนายน ถึงวันที่ 3 กรกฎาคม เป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญตามมาตรา 25 และผู้ซื้อเชื่อในหลักการเรื่องหนังสือบอกเลิกสัญญา ตามมาตรา 47 (1) และมาตรา 49 (1) (b) แต่เพียงอย่างเดียว

หนังสือดังกล่าวที่ส่งโดยผู้ซื้อเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน ไม่ถือว่าเป็น "การกำหนดขยายระยะเวลา...ให้ผู้ขายดำเนินการส่งสินค้าใหม่" และไม่อาจจัดว่าเป็นพื้นฐานของการบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 49 (1) (b) หนังสือดังกล่าวไม่ได้ให้คำเตือนว่า กำหนดเวลานั้นเป็นเส้นตายไว้แล้ว การติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่ให้เกิดการชำระหนี้โดยไม่มีการระบุให้ชัดเจนว่าเส้นตายคือเมื่อไร อาจทำให้ผู้ขายเข้าใจผิดและพยายามทำการส่งมอบสินค้าให้สำเร็จ หนังสือบอกกล่าวที่จะมีผลตามมาตรา 47 (1) จะต้องระบุกำหนดระยะเวลาที่ขยายให้ให้ชัดเจนโดยระบุวันที่และกำหนดวันสุดท้ายที่จะต้องส่งมอบ เช่น "วันสุดท้ายที่เราสามารถรับมอบสินค้าได้ คือ วันที่ 1 กรกฎาคม"

สมมติว่า ผู้ซื้อส่งหนังสือบอกกล่าวโดยมีข้อความว่า "การส่งมอบของท่านล่าช้า เรามีความจำเป็นที่จะต้องปฏิเสธไม่รับสินค้าและบอกเลิกสัญญา ถ้าหากว่าสินค้านั้นไม่ได้มาถึงในทันที" หนังสือฉบับนี้ไม่ชอบด้วยมาตรา 47 (1) เพราะมิได้กำหนด "ระยะเวลา" ไว้ ถ้าผู้ซื้อไม่ส่งหนังสือบอกกล่าวที่ตามมาตรา 47 (1) กำหนดให้ส่ง ให้ชัดเจนว่าการบอกเลิกจะต้องเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ผลที่ตามมาของการเยียวยาโดยหนังสือบอกเลิกสัญญานั้นอาจเกิดผลร้ายแรงได้

หนังสือบอกกล่าวภายใต้มาตรา 47 (1) ต้องกำหนดขยายระยะเวลาให้มี ระยะเวลาอันสมควร อนุสัญญาฯ ใช้คำที่มีความยืดหยุ่น ระยะเวลาที่แตกต่างกันไปในกรณีต่าง ๆ ก็อาจเป็นระยะเวลาอันสมควร ได้ ทางออกก็คือให้ผู้ซื้อเป็นผู้ตัดสินใจเพราะถือว่าผู้ซื้อเป็นผู้สุจริตที่จะถูกผู้ขายผิดสัญญา เพราะฉะนั้นจึงต้องควรเคารพการใช้ดุลพินิจในการกำหนดระยะเวลาอันสมควรเนื่องจากกระบวนการของหนังสือบอกเลิกสัญญารองรับวัตถุประสงค์ของการลดความไม่แน่นอนเกี่ยวกับสิทธิในการบอกเลิกสัญญา

ในการที่จะกำหนดว่าระยะเวลาที่ผู้ซื้อกำหนดจะเป็น ระยะเวลาอันสมควร หรือไม่ ข้อพิจารณาที่เด่นชัด คือ ความต้องการให้ส่งสินค้าโดยปราศจากความล่าช้าอีกต่อไป ในทางตรงกันข้ามเพราะความล้มเหลวของผู้ขายในการปฏิบัติตามระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้ซื้อทำให้ผู้ซื้อที่มีอำนาจบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 49 (1) (a) ความสมเหตุสมผลของระยะเวลาที่ว่าจะต้องพิจารณาในแง่ของการตัดสินใจพื้นฐานที่ว่าสัญญาไม่ควรจะถูกบอกเลิกด้วยเหตุที่ไม่สำคัญ

3. บทบาทของหนังสือบอกเลิกสัญญาเทียบเคียงกับกฎหมายภายใน¹⁶⁹

ระบบกฎหมายภายในไม่ได้พัฒนาหลักที่ชัดเจนและเป็นไปในทางเดียวกัน (Uniform rules) ในเรื่องของการปฏิบัติการชำระหนี้ล่าช้าว่าให้อำนาจคู่สัญญาอีกฝ่ายที่จะไม่ยอมรับการปฏิบัติการชำระหนี้หรือไม่ บางครั้งกฎเกณฑ์ก็กำหนดให้เวลาเป็นสาระสำคัญ กฎเกณฑ์นี้ได้ถูกใส่ไว้ในเรื่องเกี่ยวกับระยะเวลาว่าเป็น สาระสำคัญ หรือไม่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการซื้อขายสินค้า (ของสหราชอาณาจักร) (The (U.K.) Sale of Goods Act.) กำหนดไว้ว่าถ้าไม่ปรากฏว่ามีการแสดงเจตนาไว้เป็นอย่างอื่น ระยะเวลาในการชำระหนี้ไม่ถือเป็น "สาระสำคัญ" เกี่ยวกับการส่งมอบล่าช้า "ไม่ว่าการกำหนดเงื่อนไขอื่น ๆ ว่าเวลาเป็นสาระสำคัญของสัญญาหรือไม่จะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสัญญา"

หนังสือบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 47 และมาตรา 49 (1) (b) ของอนุสัญญาเกิดขึ้นโดยบทบัญญัติของกฎหมายเยอรมัน นั่นคือ คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งผิดสัญญา อีกฝ่ายหนึ่งอาจให้ระยะเวลาอันสมควร เพื่อให้ฝ่ายที่ผิดสัญญาดำเนินการชำระหนี้ให้ถูกต้องตามสัญญาโดยชี้แจงให้ชัดเจนว่าตนจะปฏิเสธไม่ให้ดำเนินการชำระหนี้แล้วถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ถ้าการปฏิบัติการชำระหนี้ไม่ได้ถูกกระทำลงภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ บุคคลผู้ที่ได้กำหนดขยายระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น (ซึ่งมักจะเรียกว่า *Nachfrist*) อาจ ถอนตัวจากสัญญา ได้

ในเรื่องอื่น ๆ ของหลัก *Nachfrist* ของเยอรมัน ไม่ใช้กับใน CISG จะสังเกตได้จากภายใต้อนุสัญญานี้เมื่อผู้ขายกระทำผิดสัญญาที่เป็นสาระสำคัญผู้ซื้ออาจบอกเลิกสัญญา (มาตรา 49 (1) (b)) โดยปราศจากการ "ขยายกำหนดระยะเวลาอันสมควร" แก่ผู้ขาย

4. หลัก "Nachfrist"

หลัก " *Nachfrist* " นี้ เป็นหลักกฎหมายที่ใช้เรียกกันในประเทศเยอรมันเป็นการกำหนดให้คู่สัญญาในสัญญาทางการค้าขยายระยะเวลาได้ด้วยตนเองเพื่อให้คู่สัญญาปฏิบัติตาม

¹⁶⁹ *ibid.* p.371.

หน้าที่ได้ครบถ้วน อันเป็นบทบังคับที่อยู่ภายใต้กฎหมายเยอรมัน หลัก "*Nachfrist*" มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดให้มีการเพิ่มความอิสระและความคุ้มครองให้แก่คู่สัญญาที่เป็นลูกหนี้¹⁷⁰

ตามบทบัญญัติในมาตรา 47¹⁷¹ มาตรา 63¹⁷² "*Nachfrist*" ก็คือ เหตุในการบอกเลิกสัญญาประการอื่นภายใต้อนุสัญญา CISG ซึ่งมีจุดที่น่าสนใจคือ เป็นวิธีเดียวที่อนุญาตให้คู่สัญญาฝ่ายที่ได้รับความเสียหายที่จะเลิกสัญญา ถึงแม้ว่าการผิดสัญญาของคู่สัญญาอีกฝ่ายจะมิใช่เป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ตามกระบวนการในเรื่อง "*Nachfrist*" ในมาตรา 47 และมาตรา 63 อนุญาตให้ฝ่ายที่ได้รับความเสียหายกำหนดขยายระยะเวลาอันสมควรสำหรับการปฏิบัติการชำระหนี้ของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าคู่สัญญาฝ่ายที่ผิดสัญญาไม่สามารถปฏิบัติการชำระหนี้พื้นฐานตามสัญญา เช่น การส่งมอบของผู้ขายและการรับมอบสินค้าและการชำระราคาของผู้ซื้อภายในกำหนดระยะเวลาที่ขยายให้ตามหลัก "*Nachfrist notice*" หรือฝ่ายที่ผิดสัญญาแจ้งว่าจะไม่ปฏิบัติการชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลานั้น คู่สัญญาฝ่ายที่ได้รับความเสียหายสามารถเลิกสัญญาได้

แม้ว่าจะชอบด้วยเหตุผลที่ว่า วิธีการในหลัก "*Nachfrist*" ทำให้การไม่ชำระหนี้ภายในเวลาที่กำหนดถือว่าเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญ และในกรณีนี้อนุญาตให้คู่สัญญาฝ่ายที่กำลังคอยการชำระหนี้เช่นนี้ให้เลิกสัญญา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ร่างอนุสัญญา CISG ไม่สามารถสร้างลักษณะพิเศษที่ใช้เป็นหลักที่ตรงกับเรื่องการชำระหนี้ล่าช้า เพราะฉะนั้นการไม่สามารถ

¹⁷⁰ <<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/biblio/DiPalma.html>>

¹⁷¹ Jumpita Ruangvichatraton, "Breach of Contract in International Sale of Goods: An Evaluation of the 1980 Vienna Sales Convention and the 1994 Unidroit Principles as Compared with English Law and the (US) Uniform Commercial Code," (Thesis for the decree of Doctor of Philosophy in Law, University of Exeter 1999), pp.152-156.

¹⁷² CISG Article 63

(1) The seller may fix an additional period of time of reasonable length for performance by the buyer of his obligations.

(2) Unless the seller has received notice from the buyer that he will not perform within the period so fixed, the seller may not, during that period, resort to any remedy for breach of contract. However, the seller is not deprived thereby of any right he may have to claim damages for delay in performance.

สร้างลักษณะพิเศษนี้อาจทำลายมาตรฐานของการผิดสัญญาในสาระสำคัญตรงที่เป็นหัวใจของ บทบัญญัติเรื่องการเลิกสัญญาใน CISG

ตัวอย่างเช่น

ในกรณีแรก ผู้ซื้อชำระราคาล่าช้าและราคาสินค้าในตลาดเพิ่มสูงขึ้นกว่าราคาที่ตกลงกันไว้ในสัญญา หลังจากที่ยุซายได้กำหนดขยายระยะเวลาการชำระราคาให้ (*a Nachfrist notice*) ให้แก่ผู้ซื้อ โดยเรียกให้ผู้ซื้อชำระราคาทุกอย่าง และผู้ซื้อชำระราคาทั้งหมดภายในระยะเวลาที่เหมาะสมซึ่งกำหนดโดยผู้ซื้อ เว้นแต่บางส่วนที่มีไ้เรื่องสำคัญ ที่ไม่ว่าผู้ซายจะบอกเลิกสัญญาได้หรือไม่ก็ตาม การคืนราคาสินค้าให้แก่ผู้ซื้อและการเรียกคืนสินค้าเป็นปัญหาที่น่าสนใจ

ในกรณีที่สอง ไม่ว่าผู้ซายอาจบอกเลิกสัญญาได้หรือไม่ ถ้าผู้ซื้อชำระราคาทั้งหมด เว้นแต่บางส่วนซึ่งเป็นส่วนเล็กน้อยของราคาในระยะเวลาที่เหมาะสม แล้วผู้ซื้อไม่ชำระราคายอดเงินในส่วนที่มีได้เป็นสาระสำคัญภายในระยะเวลาที่กำหนดขยายให้ตาม *Nachfrist notice* ก็เป็นปัญหาที่น่าสนใจด้วยเช่นกัน

ซึ่งตามที่กล่าวมานี้ หากพิจารณาข้อความที่เป็นลายลักษณ์อักษรในมาตรา 64 (1)(b)¹⁷³ โดยเคร่งครัด ก็หนีไม่พ้นที่จะอนุญาตให้ผู้ซายบอกเลิกสัญญาในกรณีที่ผู้ซื้อไม่ชำระราคาภายใน

¹⁷³CISG Article 64

(1) The seller may declare the contract avoided:

(a) if the failure by the buyer to perform any of his obligations under the contract or this Convention amounts to a fundamental breach of contract; or

(b) if the buyer does not, within the additional period of time fixed by the seller in accordance with paragraph (1) of article 63, perform his obligation to pay the price or take delivery of the goods, or if he declares that he will not do so within the period so fixed.

(2) However, in case where the buyer has paid the price, the seller loses the right to declare the contract avoided unless he does so:

(a) in respect of late performance by the buyer, before the seller has become aware that performance has been rendered; or

(b) in respect of any breach other than late performance by the buyer, within a reasonable time:

(i) after the seller knew or ought to have known of the breach; or

กำหนดระยะเวลาที่ขยายให้ตามหลัก *Nachfrist notice* และนี้อาจเป็นมาตรฐานอาจออนุญาตให้ผู้ขายบอกเลิกสัญญาตามตัวอย่างที่ยกมาทั้งสองกรณี

อย่างไรก็ตาม จะสังเกตได้ว่า ภายใต้มาตรา 49 (1)(b) ผู้ซื้ออาจบอกเลิกสัญญาโดยใช้กระบวนการ *Nachfrist* เฉพาะในกรณีที่ผู้ขายไม่ส่งมอบสินค้า ความเป็นไปได้ที่จะกำหนดระยะเวลาที่จะขยายให้ตามหลัก *Nachfrist* จะถูกปฏิเสธในกรณีของความเสียหายบกพร่องเพราะความเสียหายบกพร่องเล็กน้อยอาจกลับกลายเป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญได้ ความคิดนี้เกิดขึ้นได้จริงแต่มีไขในส่วนของผู้ขายภายใต้บทบัญญัติมาตรา 64 (1)(b) ข้างต้น แต่เกิดในฐานะที่เป็นผลกระทบที่ตามมา ศาสตราจารย์ Flechtner¹⁷⁴ ได้แย้งว่า ทั้ง ๆ ที่ผู้ร่างไม่สามารถบัญญัติคำแนะนำที่ชัดเจน บทบัญญัติในเรื่อง *Nachfrist* ควรได้รับการตีความในลักษณะที่ไม่เป็นการทำลายมาตรฐานของการผิดสัญญาในสาระสำคัญอันเนื่องจากการผิดสัญญาในสาระสำคัญภายใต้ CISG ที่นำมาตรา 7 (article 7)¹⁷⁵ มาปรับใช้

ภายใต้มาตรา 7 (2) ซึ่งกล่าวว่าปัญหาที่ไม่ได้รับการแก้ไขโดยขัดแย้งในอนุสัญญา การตอบปัญหามustสอดคล้องกับพื้นฐานของหลักทั่วไป (general principles) ที่ปัญหานั้นๆ ขึ้นอยู่หนึ่งในหลักการเช่นว่านั้นก็คือ การเลิกสัญญาจะเหมาะสมเพียงแค่นั้นกรณีที่คู่สัญญาอีกฝ่ายได้กระทำการผิดสัญญาอย่างร้ายแรง ยิ่งไปกว่านั้น ข้อ 7 (1) กำหนดว่า อนุสัญญาจะต้องตีความมุ่งที่จะส่งเสริม... ให้ใช้หลักความสุจริตในการค้าระหว่างประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามข้อพิจารณาเหล่านี้ มาตรา 49(1)(b) และมาตรา 64(1)(b) ควรแปลว่า อนุญาตให้บอกเลิกสัญญาเพียงแค่นั้น

(ii) after the expiration of any additional period of time fixed by the seller in accordance with paragraph (1) of article 63, or after the buyer has declared that he will not perform his obligations within such an additional period.

¹⁷⁴ Jumpita Ruangvichatraton *supra* note 171, p.154, quoting Enderlein & Maskow (pp. 182-183.)

¹⁷⁵ Article 7

(1) In the interpretation of this Convention, regard is to be had to its international character and to the need to promote uniformity in its application and the observance of good faith in international trade.

(2) Questions concerning matters governed by this Convention with the general principles on which it is based or, in the absence of such principles, in conformity with the law applicable by virtue of the rules of private international law.

กรณีที่มีการไม่สามารถปฏิบัติตามส่วนที่เป็นสาระสำคัญของการปฏิบัติการชำระหนี้โดยเฉพาะเจาะจง ภายใต้กำหนดเวลาที่ขยายไว้ใน *Nachfrist notice*

ในทางตรงกันข้าม การจำกัดให้มาตรา 49(1)(b) เป็นเพียงแค่กรณีของการไม่ส่งมอบสินค้า ("non-delivery") ทำให้กระบวนการของ *Nachfrist* ภายใต้ CISG มีประโยชน์น้อยกว่า ภายใต้กฎหมายเยอรมัน ศาสตราจารย์ Honnold¹⁷⁶ มีข้อสังเกตว่า มิใช่กฎเกณฑ์ของ *Nachfrist* ของเยอรมันทุกกรณีจะถูกนำมาใช้ใน CISG ในความเห็นของ ดร.จุมพิตา เรืองวิชาธร¹⁷⁷ แม้ว่าจะเป็นความจริงที่ว่า การจำกัดให้มีหลัก *Nachfrist* จะทำให้เกิดความแน่นอนที่เกี่ยวข้องมาสู่ประโยชน์ของผู้ที่ได้รับความเสียหายในการที่จะทำให้บรรลุผลตามสัญญา มันไม่กว้างพอ(ในกรณีของการไม่ส่งมอบสินค้า) และอาจเสี่ยงในการบอกเลิกสัญญาหากมีการพิพาทกันไม่ว่าการไม่ปฏิบัติการชำระหนี้จะทำให้เป็นการผิดสัญญาในสาระสำคัญหรือไม่ หรือในอีกกรณีหนึ่งว่า ไม่ใช่แค่การจำกัดตัวเองในกรณีของการไม่ส่งมอบสินค้า(สำหรับผู้ซื้อ)เท่านั้น แต่ยังคงทิ้งช่องว่างที่ไม่แน่นอนเกี่ยวกับความคิดที่สำคัญของมาตรา 64(1)(b) ที่ได้กล่าวถึงข้างต้น(สำหรับผู้ขาย)

นอกเหนือจากทั้งหมดที่กล่าวมาและที่สังเกตเห็น ข้อโต้แย้งของศาสตราจารย์ Flechtner ดังกล่าวมานั้น ดร.จุมพิตา เรืองวิชาธร เห็นว่าควรได้รับการสนับสนุน เพราะมาตรฐานของการผิดสัญญาในสาระสำคัญของ CISG ไม่ควรถูกทำลายโดยการยินยอมให้ส่วนที่ไม่สำคัญกลายมาเป็นมูลเหตุในการเลิกสัญญา กฎเกณฑ์ของการตีความของ CISG มาตรา 7 ต้องเป็นที่มาพื้นฐานสำหรับศาลและอนุญาโตตุลาการที่เกี่ยวข้อง

สรุป CISG ในแง่นี้ได้เสนอวิถีทางที่น่าสนใจโดยผ่านมาตรฐานของการผิดสัญญาในสาระสำคัญ ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยรักษาสัญญาเอาไว้ อันเป็นเป้าหมายของสัญญาระหว่างประเทศเท่านั้น แต่ยังช่วยเลี่ยงมิให้เกิดการเลิกสัญญาหรือการทำให้สัญญาสิ้นสุดลงในกรณีของการผิดสัญญาซึ่งไม่เป็นสาระสำคัญ หรือการผิดสัญญาในปัญหาเล็กน้อยๆที่ซึ่งเป็นปัญหาภายใต้กฎหมายภายในเกี่ยวกับการซื้อขายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายอังกฤษ, UCC กล่าวคือ ระดับของเจตนาในเรื่องของข้อสัญญารอง (condition) หรือข้อสัญญาหลัก (Warranty notion) และ the "perfect tender rule" (หลักความสมบูรณ์ในการส่งมอบ) ตามลำดับ แม้กระนั้นก็ตาม ความจริงที่ว่าคำตอบในการทดสอบเกี่ยวกับการผิดสัญญาในสาระสำคัญอาจแตกต่างออกไป หลักในการตีความตามมาตรา 7 ใน CISG ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อเป็นตัวควบคุมความปลอดภัยในสถานการณ์

¹⁷⁶ Jumpita Ruangvichatron, *supra* note 171, p.155, quoting Corney (p.46.)

¹⁷⁷ *Ibid.* p.155.

ต่างๆ เหล่านี้ด้วย อย่างไรก็ตาม ศาลและอนุญาโตตุลาการที่เกี่ยวข้องเป็นองค์กรสำคัญในการปรับใช้กฎเกณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ใน CISG แต่ตราบโดที่ CISG ยังคงเติบโตและเป็นที่นิยมในหมู่คนทั่วไป และคดีความยังคงเพิ่มขึ้น ความเกี่ยวพันนี้อย่างน้อยก็ควรจะทำให้ลดน้อยถอยลงในอนาคตอันใกล้

5. หน้าที่ในการยอมรับการร้องขอทำการชำระหนี้¹⁷⁸

มาตรา 47 (2) ยังกำหนดไว้อีกว่า ความต้องการของผู้ซื้อที่ให้ผู้ขายปฏิบัติการชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไม่ได้บรรเทาความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ขายที่มีผลมาจากการปฏิบัติการชำระหนี้ล่าช้า รวมทั้งความเสียหายที่เป็นผลมาจากความล่าช้าในระหว่างระยะเวลาที่ขยายให้ ที่ได้กำหนดไว้ในหนังสือ ผลลัพธ์นี้ประกอบด้วยหลักทั่วไปของมาตรา 45 (2) ที่รักษาสภาพของผู้ซื้อที่จะเอาคืนซึ่งความเสียหาย เมื่อ (ตัวอย่างเช่น) ผู้ซื้อบังคับการปฏิบัติการชำระหนี้ภายใต้มาตรา 46 ดังนี้ หนังสือตามมาตรา 47 (1) สามารถระงับข้อโต้เถียงที่ว่าผู้ซื้อได้เห็นด้วยในการแก้ไขสัญญาหรือปฏิเสธหรือมิฉะนั้นให้ใช้หนี้ที่เรียกร้องให้ใช้ค่าเสียหายที่เป็นผลมาจากการส่งมอบล่าช้า

มาตรา 47 เป็นการบังคับใช้ทั่วไปสำหรับหนังสือกำหนดการขยายระยะเวลาสำหรับการปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ขาย ในเรื่องหนี้ของผู้ขาย ในทางตรงกันข้าม ผลที่สำคัญยิ่งไปกว่าของการบอกเลิกสัญญาภายใต้มาตรา 49 (1) (b) ตั้งอยู่บนพื้นฐานของมาตรา 47 หนังสือแจ้งที่ถูกจำกัดเฉพาะกรณี การไม่ส่งมอบ

จากที่กล่าวมานี้ ถ้าพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า CISG มีวัตถุประสงค์ที่จะให้สัญญาที่ทำขึ้นนั้นได้รับการปฏิบัติตามมากกว่าที่จะให้มีการบอกเลิกสัญญา ดังจะเห็นได้จากในมาตรา 47 (1) ที่ให้ผู้ซื้อขยายระยะเวลาให้ผู้ขายปฏิบัติการชำระหนี้ก็ได้ ซึ่งระยะเวลาที่ขยายให้ใน CISG มาตรา 47 (1) ใช้คำว่า ระยะเวลาอันสมควร ในทางปฏิบัติอาจก่อให้เกิดปัญหาได้ว่า ระยะเวลาแค่ไหนจึงจะถือว่าสมควร แต่ผู้เขียนเห็นว่ากรณีนี้เป็นการบัญญัติที่เหมาะสมแล้ว เพราะหากจะกำหนดให้แน่นอนว่าเป็นระยะเวลาเท่าใดนั้น อาจเกิดปัญหาเนื่องจากสินค้าที่ทำการซื้อขาย ตามข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีก็ย่อมแตกต่างกันไปรวมถึงเหตุที่ผู้ขายปฏิบัติผิดสัญญาก็อาจมีหลายเหตุเป็นต้น ซึ่งด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า หากใน CISG จะมีบทบัญญัติกำหนดว่า ระยะเวลาอันสมควร นี้ให้พิจารณาจากเหตุผลใดบ้างก็น่าจะดี มิฉะนั้น จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ซื้อเป็นผู้กำหนดแต่ฝ่ายเดียวหรือทำให้ผู้ขายมีโอกาสโต้แย้งโดยไม่มีขอบเขตได้

¹⁷⁸ John O. Honnold, *supra* note 87, p.372.

นอกจากนี้ใน CISG มาตรา 47 (2) ยังเป็นข้อผูกพันของผู้ซื้อว่า เมื่อผู้ซื้อใช้วิธีการเยียวยาโดยขยายระยะเวลาให้ผู้ขายแล้ว ผู้ซื้อจะต้องถูกผูกพันมิให้ใช้หนทางเยียวยาอื่น เช่น การบอกเลิกสัญญา เว้นเสียแต่ผู้ขายแจ้งเป็นหนังสือว่าจะไม่ปฏิบัติการชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลาที่ขยายให้ แต่มาตรา 47 (2) ก็ยังให้ความคุ้มครองแก่ผู้ซื้อโดยให้ผู้ซื้อยังมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนจากการปฏิบัติการชำระหนี้ล่าช้าของผู้ขายได้